

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Αρχαιόταται ἐπιγραφαῖ, μέχρις Ὁλ. 80.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γραμμάτων σχῆμα (1).

Οἵα δήποτε δὲ καὶ ἀν τὴν ἡ ἐπογή τῆς πρώτης εἰσαγωγῆς τῆς γραφῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα, δλίγη φαίνεται: δτι ἐγίνετο αὐτῆς γρῆσις πρὸ τῶν Ὀλυμπιάδων εἰς δημοσίας ἐπιγραφάς, διότι οὐδὲν μνημεῖον ἐπιγραφικὸν σώζεται δυνάμενον μετά τινος πιθανότητος ν' ἀναγρῆ εἰς ἔκεινην τὴν ἀρχαιότητα. Καὶ μνημονεύεται μὲν ἡ Ἡλειακὴ ἐκεγειρία πρὸς πανηγυρισμὸν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων ώς μίαν ἐκατονταετῆρίδα πρὸ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος ἐπιγραφεῖσα ἐπὶ τοῦ δίσκου τοῦ Ἰφίτου· ἀλλ' ἀληθέστερον φαίνεται δτι καὶ αὐτὴ ἐγράφη μετὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Ὀλυμπιάδων (2). Ἀναφέρονται: δὲ καὶ ἀρχαιόταται ἐπιγραφαὶ Βασιλέων ἐν Σπάρτῃ (3), καὶ συλλογαὶ γρησμῶν οὓς διετήρουν οἱ Βασιλεῖς (4),

(1) A. Kirchhoff, Studien zur Geschichte des griechischen Alphabets, 2te Aufl. Berlin 1867.

(2) Παυσ. Ε, 20. — Πλούτ. Δρκ. Α. — Müll. Dor. I, 130.

(3) Πλούτ. Β. Ἀγησ. ΙΘ.

(4) Πλούτ. κ. Καλ. ΙΖ. — Ἡρόδ. ΣΤ, 57. — Müll. Dor. I, 131.

καὶ συγγραφεῖς μνημονεύουσιν ἄλλας παναργαίους ἐπιγρά-
άς· ἀλλ' αἱ πλεῖσται αὐτῶν εἰσὶ μεταγενέστερα ἐπινοή-
σαται.

Περιεργοτάτη ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐν Λήμνῳ ἀποδίδοται
ἀπὸ τοῦ ἔρμηνεύσαντος αὐτὴν Κ. Β. Ἀποστολίδου (4) εἰς
τὸν η' αἰῶνα π. Χ. Καὶ τὰ γράμματα μὲν αὐτῆς ἔχουσι
σχῆμα τῶν ἀργαιωτάτων ἐκ τῶν ἀπαντωμένων Ἑλλη-
νικῶν, ἡ γλῶσσα δὲ τῆς ἐπιγραφῆς ἐστὶν οὐγὶ Ἑλλη-
νική, ὁ δὲ ἐκδότης ἐκλαυθάνει αὐτὴν ως Λυδοκαρικήν, διπερ
θ' ἀπεδείκνυεν ὅτι ἡ γραφὴ ἐκ Φοινίκης μεταβάσα εἰς τὴν
Ἑλλάδα διὰ Καρίας, Λυδίας καὶ ἄλλων μὴ Ἑλληνικῶν
γωρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐγκατέμεινε καὶ ἐν ταύταις,
κοινὴν ἔχούσαις αὐτὴν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ δὴ χρω-
μέναις αὐτῇ καὶ εἰς ἐπιγραφὰς ἀπὸ ταύτης τῆς ἐπογῆς, ἀν
δὲ ἐκδότης, ως φαίνεται πιθανόν, δρθῶς ἔξετίμησε τοῦ μνη-
μείου τὴν ἐπογήν.

Τῶν δὲ διατηρουμένων Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν οὐδεμία
δύναται ν' ἀποδειγμῆ ἀναβαίνουσα ἐπέκεινα τῆς 40ῆς Ὁλυμ-
πιάδος. Τότε δὲ τὰ γράμματα ἦσαν ἥδη ποικίλου σχήμα-
τος κατὰ τόπους, καὶ δσφ ἀργαιότερα, τόσφ ἐμφερέστερα
πρὸς τὰ Φοινικικὰ ἀργαίτυπα.

Ἐξ ἀντιπαραθέσεως δὲ τῶν ἐπιγραφῶν δσαι μετά τινος
βεβαιότητος δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ως προγενέστεραι τῆς
80ῆς Ὁλυμπιάδος, καὶ ὡν αἱ ἀργαιότεραι εἰσὶν αἱ αἰσλο-
δωρικαὶ, δύναται νὰ ἔξαγμῆ τὸ ἐκασταγοῦ κατὰ τὴν ἐπο-
γὴν ἐκείνην ἐν γρήσει ἀλισάβητον, καὶ τὰ διάφορα σχή-
ματα τῶν γραμμάτων, κατατεταγμένα ἐν τῷ Πίνακι ὑπὸ
σγ. 2.

(5) Essai d'interprétation de l'inscr. prehellénique de Lemnos, par
le Dr. B. Apostolidés. Alexandrie d'Egypte, 1887.

Παρατηροῦμεν δ' ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἔπόμενα·

α'. Ἐν Ἀττικῇ δὲ σχηματισμὸς τῆς πρώτης στήλης τοῦ Πίνακος διετηρήθη μέγρι τῆς 75^{ης} Ὁλυμπιάδος. Ἐκτοτε δὲ εἰσεγένεται βαθμηδὸν δὲ τῆς τελευταίας διὰ τὰ γράμματα αὖτοῖς καὶ πάνυ ἀρχαῖα, ως μοναδικά αὐτῷ καὶ πάνυ ἀρχαῖα, ως μοναδικόν εἰστιν καὶ τὸ ρ¹⁾.

β'. Ἐν Ἰωνίᾳ δὲ διετηρήθησαν τὰ αὐτὰ περίπου γράμματα ἀπὸ Σιμωνίδου μέγρι μετὰ τὰ Μακεδονικά.

γ'. Ως δὲ πρὸς τὰ δωρικὰ γράμματα, δὲν δύναται νὰ ταχθῇ ἐπογὴ ὡρισμένη ἀλλ' ἐν γένει τὰ πρῶτα ἐν ἐκάστη στήλῃ εἰσὶ τὸ ἀρχαιότερα, καὶ γωροῦσι βαθμηδὸν πρὸς τὰ νεώτερα· τινὰ δὲ ϕωναὶ μόνον διάφοροι σύγγρονοι σχηματισμοὶ τοῦ γράμματος, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον κατὰ τόπους ὑπερισχύοντες. Ἐν ϕῳ δὲ ϕωναὶ σχῆμα τὸ ἦν που ἐν γρήσει, συγγρόνως τὸ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἀπαργαῖωθέν, ἢ τὸ μεταγενεστέρως εἰς αὐτὸν εἰσαγέθεν ἢν ἀλλαγοῦ εὔχρηστον.

Εἰς τὰς Θηραϊκὰς δὲ ἐπιγραφὰς, αἵτινες καὶ χρονολογικῶς καὶ ιστορικῶς εἰσὶν αἱ πλησιέσταται τῇ Φοινικικῇ γραφῇ, καὶ ἐπὶ τῶν ἀγγείων καὶ τῶν νομισμάτων τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, ἀπαντῶνται τὰ σχῆματα τὰ μᾶλλον μακρυνόμενα τῶν κανονικῶν. Ἰδίως δὲ τὸ σχῆμα μ.¹⁾ ἀπαντᾶται εἰς ἐκείνας τῶν Αἰολοδωρικῶν ἐπιγραφῶν ἐν αἷς τὸ σ. εγει σχῆμα σ.¹⁾, πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως. Ὅπου δὲ τὸ ξ ἢ ἦν ξ.¹⁾, ως ἐν Ἐρμιόνῃ (6) ἐπὶ Κρησίλου, ἢ ξ.¹⁾, ἐκεῖ τὸ χ ἢν χ.²⁾ ἢ γ.³⁾.

Ως ω δὲ ἐκλαμβάνει τὸ Θ., οὐ μόνον ἐν Ἰωνικαῖς ἐπιγραφαῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν Δωρικαῖς προσέτι, οἶον ἐν ταῖς Θη-

(6) C. I. G. n. 1145, 5.

πατικαιίς, δὲ Κ. Κιργόρ (7), ως καὶ ἀλλαχοῦ (8) πρεσβεύει δτι
ἀλλαχοῦ, οἷον ἐν Πάρῳ, τὸ οὐέγραφετο Ω, τὸ δὲ ω ἔγρα-
φετο Ο.

Τὸ δὲ σίγμα προσεικάζωσι «βοστρύχῳ εἰλιγμένῳ» δὲ
Ιούριπίδης, καὶ «σκυθικῷ τόξῳ» δὲ Ἀγάθων, πιθανῶς ἔνεκα
τοῦ ἐλικοειδοῦς αὐτοῦ σχήματος. Εἰς τὰς ἐκρράτεις δὲ ταύ-
τας ἔτι ἔγγυτερον φαίνεται τὸ ἔγχον καμπύλα τὰ σκέλη, ως
(2)· ἀλλὰ τοῦτο ἦτο βεβικίως μετάπλασις τοῦ ἔγχοντος αὐτὰ
εὑθίσκη, ως σ (3), διότι τοιαῦτα εἰσὶ καὶ τὰ τοῦ Φοινικικοῦ Schin.
Ο τελευταῖος δὲ οὗτος σχηματισμός, δὲ τῶν εὐθυγράμμων
τεσσάρων σκελῶν σ (3), εἰσαγόεις ἐν Ἀθήναις μόνον κατὰ
τὴν μεταγενεστέραν ἐποχήν, ὑπῆρχεν ἡδη ἐν Συρακούσαις
ἐπὶ Ὁλ. 76 (9).

Ἐν γένει δὲ παρατηρητέον καὶ δτι ἔνεκα τῆς πολλῆς ἐπι-
μιξίας καὶ τῶν συνεγγῶν ἀναστατώσεων τῶν πληθυσμῶν,
πολλάκις ἀπαντῶνται ἐπιγραφαὶ ἀλληγορικὲς μὲν τὴν διάλεκτον,
ἄλλα δὲ ἔγουσαι τινῶν καὶ γραμμάτων τὰ σχήματα, οἷον
Ιωνικαὶ μετά τινων γραμμάτων αἰσλούσωρικῶν, ἢ Δωρικαὶ
ἀναμεμιγμέναι· Ιωνισμοῖς.

(7) Stud. σ. 44.

(8) Σ. 56.

(9) C. I. G. 'Αρ. 16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

•Θρθογραφία τῶν ἐπεγραφῶν πρὸ Θλ. 80.

Καὶ ἡ γρῆσις δέ τινων ἐκ τῶν γραῦμάτων τούτων διέφερε κατὰ τόπους ἐπὶ τοῦ πλείστου τῆς ἐποχῆς ταύτης. Οὕτω·

A. Ἐν Ἀττικῇ, 1. Τὸ F ἦν, ἀφ' ὅτου σώζονται γραφῆς μνημεῖα, ἄγνωστον.

2. Τὸ Εἴ καὶ μετὰ ταῦτα Η, ἐμφαίνει μέγρι τέλους τῆς ἐποχῆς τὴν δασεῖαν· οἶον ΘΟΔΟΙ (Σγ. 12). Ἐνίοτε δυώς παραμελεῖται· οἶον, ΕΟΡΤΙΟΣ(1). Τὸ δὲ Ἡτα ἐκφράζεται διὰ τοῦ Ε, καὶ ἐπομένως τὸ η διὰ τοῦ ΕΙ.

3. Τὸ Ν μένει συνήθως ἀτρεπτον ἐντὸς τῆς αὐτῆς λέξεως πρὸ τοῦ Β, Γ, Κ, Μ, Π, Φ, Χ· οἶον, λαρβάρειν (2), Κλεόνθροτος (3), Ἐργύς (Σγ. 12), Ἐρκαῦται (4), Συρμαχία (5), Λαγπτρεύς (6), Συρφέρμιος (7).

4. Ἀντὶ τοῦ Ξ γράφεται οὐχὶ ΚΣ ἀλλὰ ΧΣ, διπερ ἀποδεικνύει δτὶ τὸ Χ ἦν πολὺ ἀργαίότερον τοῦ Ξ εἰς τὴν ἀτικὴν γραφήν, καὶ προσέτι δτὶ τὸ Ξ ἐπροφέρετο δασύτερόν πως ἐν Ἀττικῇ (ἴσως ως esch περίπου), καὶ οὐχὶ ως ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ. Διὰ τοῦτο Γρηγόριος ὁ Κορίνθιος, περὶ τῆς Αἰολικῆς διαλέκτου ὅμιλῶν, λέγει (8)· «Ἀντὶ δὲ τοῦ

(1) Rang. Ant. Hell. I, 8.

(2) C. I. 71.

(3) C. I. 169.

(4) Rang. 56.

(5) C. I. 73, b.

(6) R. 48.

(7) C. I. 165.

(8) §. 33.

καὶ προφέρουσι, ἔτος καστός, καὶ αὐτὶ τοῦ ψ., πσ, Ηέλοψ, Ηέλοπς», ἐννοῶν δὲ ἡ προφορὰ αὗτη τῶν Αἰολέων πέφερε κατά τι τῆς τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, καὶ ιδίως, φαίνεται, τῆς τῶν Ἀθηναίων, ἥτις ἐκράζεται διὰ τοῦ ΧΣαὶ ΦΣ. Παράδειγμα· Δέχσιππος (9)

5. Τὸ φ δὲν ὑπάργει εἰς τὸ ἀττικὸν ἀλφάριττον. Οὐκέττον διμως εὑρέθησαν ἐν Ἀθηναῖς δύο ἐπιγραφαὶ ἔγουσαι τὸ γράμμα τοῦτο, αἱ ὑπὸ σγ. 20,^a καὶ 20,^b ἡ μὲν δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ Ἀργασίᾳ. Ἐρημερίδη τῶν Ἀθηνῶν, ὅπις 0.1131, ἔνθα λέγεται δὲ τὴν ἐπιγεγραμμένη ἐπὶ «γείλους τμήματος ἀγγείου πηλίνου μεγάλου», καὶ δὲ εὑρέθη ἐν ἔτει 1833 μεσημερινῶς τοῦ Παρθενῶνος, ἡ δὲ ἐξαγγίεισα ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ Ρότσ, καθ' ὃν εὑρέθη κατὰ τὰ 1837 πρὸς τῷ Ἐρεγθείῳ «ἐπὶ σκληροῦ πώρου», ώς λέγει. Ο δὲ Κιρχδάρ εὑρύσκει ἀνεγνώρισεν δὲ ἀμφότερα εἰσὶ τμήματα μιᾶς, ἥτις ἀπετέλει ἐξάμετρον, οὕτω.

[Ο δεῖνα ἀνέθηκεν] Διὸς γλαυκόπιδος κούρη.

Αλλ' ἐπειδὴ τὸ παράδειγμα ἐστὶ μοναδικόν, ἵστως δὲ ἀναθεῖς, οὗ ἐλλείπει τὸ ὄνομα, τὸν ξένος τις Δωριεύς, γράμμανος τῷ ίδιῳ ἀλφάριττῷ, ώς βλέπομεν τοῦτο ἐν σγήμ. 25.

6. Τὸ Ψ γράφεται διὰ ΦΣ· οἷον, Ὁρσιάδης (10). Ὁρσιος (11).

7. Τὸ Ω γράφεται Ο, καὶ ἐπομένως τὸ φ γράφεται ΟΙ. οῖον, ΘΟΔΟΙ (Σγ. 12).

8. Η διέθησσος Ει γράφεται συνήθως μὲν οὔτως, ἐνίστε δὲ καὶ μόνον Ε, μάλιστα δὲ εἰς τὰς καταλήξεις τῶν ἀπαρεμφάτων, ἔνεκκ τοῦ ἀργακοῦ αὐτῶν τύπου, οἷον, γρέ-

(9) R. 14.

(10) Kirchhoff, Studien d. Griech. Alphab. σ. 70.

(11) R. 8. 24

ρετ (12), προσέτι ἔνθα παράγεται ἐκ συναρέσεως θύος ε· οῖον, ἔχορίγε (13), πόλες (14), καὶ ἐν γένει ἔνθα τὸ : δὲν τὴν ἀρχικὸν γράμμα· οῖον, ὁρελύμετα (15), διαχερίζουσι (16).

9. Ἡ διφθογγος ΟΙ συνήθιως μὲν γράφεται οὔτως· εἰς τινας δὲ σπανίας λέξεις καὶ Ο· οῖον, (Σγ. 11) ἐπόησε (17).

10. Ἡ διφθογγος ΟΥ γράφεται Ο· ὅπερ ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἀλφαβήτῳ καὶ ἐλέγετο ου, ως ἐν Καλλίᾳ τῷ κωμικῷ, δστις ἐν τῇ γραμματικῇ τραγῳδίᾳ ἀπαριθμεῖ οὔτω τὰ γράμματα· «τῦ, ξῦ, τὸ οῦ, πῖ, ρῶ, τὸ σάρ, ταῦ, ὑ παρόν». Ἡν δὲ τὸ γραφίον τοῦτο τρίμετρος ιαχθικός, καὶ ἐπομένως ἡ τετάρτη συλλαβή μακρά, ἡ οῦ, ως γράφεται. Οὔτω καὶ ἐν τῷ προμνημονευθέντι (18) ἐπιγράμματι περὶ Θρασυμάχου τὸ ο λέγεται ου. Καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ δέ, ἐν τῷ περὶ ἀδολεσγίας (19), «Οὐ μέγα » σημαίνει Ο. καὶ τὸ αὐτὸν καταρχίνεται ἐκ τοῦ ἀνεκδότου τούτου δὲ ιηγεῖται ὁ Σουτζᾶς (20). «Μεταπεμπομέρον δὲ Διορύσου, καὶ ἀξιοῦντος διὰ γραμμάτων ἐλθεῖται, Φιλόξενος ἀρτιγράφειται μὲν οὐκ ἔγγρω· λαβὼν δὲ τὸ βιβλίον τὸ Ο στοιχεῖον ἔγραψε μόρον πολλάκις ἐτῶν, διὰ τούτου δηλώσας ὅτι τὴν παράκλησιν διωθεῖται». Όμοίως δὲ καὶ ἐν Ἡσυχίῳ μνημονεύεται ἡ Βοιωτικὴ λέξις «Ὀπίττομαι», οὐδὲν ἄλλο οὔσα ἢ «οὐ πείθομαι». ως καὶ παρ' ἡμῖν ὅχι ἐκ τοῦ ἀρχαιοτάτου Ο ἔμεινε λεγόμενον ἀντὶ τοῦ οὐχί. Παραδείγματα δὲ

(12) R. 192.

(13) R. 54.

(14) R. 80.

(15) R. 118, στ. 7.

(16) Αὐτ. στ. 19.

(17) R. 26.

(18) Μέρ. Α, Κεφ. Γ. περὶ τοῦ σάν, σ. 37.

(19) σ. 39.

(20) Λ. Φιλόξενος.

οῦ ο γραφομένου ἀντὶ τοῦ ου παρέγουσι κατὰ τὰς κατα-
γέεις μάλιστα συνεγή αἱ ἀττικαὶ τῶν γρόνων τούτων ἐπι-
ρράχαι· οἷον Σινέο (21), Ἐριάλο (22). Εἰς τινας λέξεις διμω-
ράφεται ΟΥ ἡ δίφθογγος, οἷον εἰς τὰς λέξεις ΟΥτος,
ΟΥτου (23) καὶ ΟΥΚ, ὅπερ, ως φαίνεται, ἐν Ἀττικῇ δὲν
γράφετο διὰ μόνου τοῦ Ο, ως ἐν Δωρικαῖς γάρας.

Β. Ἡν δὲ καὶ ἡ Ἰωνικὴ δριθογραφία ἡ αὐτή, πλὴν ὅτι
εἰγεν, ἀτρέπτου κάνει σώζονται ἐπιγραφικὰ μνημεῖα αὐτῆς, τὰ
μακρὰ (Η καὶ Ω) καὶ τὰ διπλᾶ (Ξ καὶ Ψ). Ἀπεξ δὲ παν-
τάται καὶ τὸ Φ ἐν Δήλῳ εἰς τὴν λέξιν ΑΦΥΤΟ (24). ἀλλ’
ἡ, ἡ ἐπιγραφὴ ἔκείνη δωρική, καὶ ὁ θεωρική, καὶ ἀριθμομα-
τῶν Ναξίων. Όμοιως δὲ καὶ τὸ φ απαντᾶται εἰς μόνον δύο
ἐπιγραφὰς κεγκαραγμένας περὶ τὴν 45ην, ως φαίνεται, Ὁλυμ-
πιάδας ἐπὶ τινος κολοσσοῦ ἐν Νουβίᾳ (25). Ἀλλ’ οἱ γρά-
ψαντες τὰς ἐπιγραφὰς ταύτας φαίνεται ὅτι ἡσαν Ρόδιοι,
οἵτινες, καὶ τοι γρήσιν ποιούμενοι τοῦ Ἰωνικοῦ ἀληθεύτου,
οὐχ ἡττον διμως, καὶ ὁ Δωριεῖς, διετήρουν ἵστας καὶ ἤγνη
τῶν ἀργαῖων αὐτῶν γραμμάτων (26).

Γ. Ἡν δὲ ταῖς ἀργαῖοτάταις Αἰολοδωρικαῖς ἐπιγραφαῖς,
πλὴν τῶν διαλεκτικῶν παραλλαγῶν δσας διδάσκει ἡ γραμ-
ματική, παρατηροῦνται καὶ τὰ ἀκόλουθα.

1. Τὸ Φ ἦν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον ἐν γρήσει εἰς
τὰς αἰολικὰς καὶ δωρικὰς γάρας, συμφώνως πρὸς τὴν το-
πικὴν προσφορὰν ἐκάστης. Κατὰ Τρύφωνα (27) «Προστί-

(21) R. 5.

(22) R. 6.

(23) R. 28.

(24) C. I. 10.

(25) C. I. 5126.—Lepsius, gr. 515.

(26) Kirchhoff, Stud. d. gr. Alph. p. 32.

(27) Πάθ. Λεξ. § 11.

θεται δὲ καὶ τὸ Δίγαμμα παρὰ τοῖς Ἰωσὶ καὶ Δωριεῦσι καὶ Λάκωσιν, οἷον ἄραξ Φάραξ, Ἐλέα Φελέα. Προστιθέασι δὲ τοῖς ἀπὸ φωνηέτων ἀρχομένοις ἄπαξ δὲ καὶ παρ' Ἀλκαίῳ τὸ φῆξις καὶ Φρῆξις εἴρηται». Καὶ διό μὲν τὸ «παρ' Ἰωσὶ» κατὰ λάθος ἐγράψη, ἀντὶ τοῦ «παρ' αἰολεῦσιν», ἔστι πρόδηλον, διότι ἐξ ἐναντίας οἱ Ἰωνες σύδεμίαν ἐποιεῦντο γρῆσιν τοῦ γράμματος τούτου, ὅπερ συνήθιως μάλιστα ἐκαλεῖτο αἰολικὸν Δίγαμμα. Λαμβάνουσι δ' ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς αὐτὸς ὡς ἀργικὸν γράμμα ἐκ τῶν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένων λέξεων μάλιστα αἱ φιλούμεναι· κατὰ τοὺς Γραμματικούς δύμως οὐκ ὀλίγαι καὶ τῶν δασυνομένων, οἷον Ἐλένη, ἔθερ· καὶ καθ' Ἡσύγιον Γάλι-ἄλις, Βέδος = ἔδος, Γέματα = εῖματα (πὰ ἐνδύματα), βε-κάς = ἔκάς, γέργκαλον = ἔκηλον, γεκαθὰ = ἔκοῦσα, γέρ-τον = ἔλοῦ, γέλαρ = ἔλην (θέρμην). Κατὰ διαλέκτους δὲ ἀντικαθίσταται τὸ Φ, ἢ δριθότερον ἡ δασεῖα, καὶ διὰ τοῦ Σ, ὡς σέλας ἐκ τοῦ ἔλη, καὶ λατινιστὶ sex = ἐξ, salio ἐκ τοῦ ἄλομαι κλ.

'Ἐν γένει δὲ πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται ὡς δεγόμεναι τὸ δίγαμμα, δηλαδὴ ὡς κατὰ διαλέκτους δυνάμεναι νὰ τραγύνωσι τὸ φωνῆεν μέγρι συμφώνου

α' δισκι λέξεις ἐν Ὁμήρῳ καὶ τοῖς Αἰολεῦσι ποιηταῖς Ηινδάρῳ, Ἀλκαίῳ, Ἀλκυμῆνι, Σαπφοῖ, ἀπὸ φωνήεντος ἀργόμεναι καὶ μετὰ φωνῆεν ἐπόμεναι ἀπετέλουν γαστροδίαν, διότι ἐν αὐταῖς παρεμπίπτον τὸ Δίγαμμα, ἐκώλυε τὴν ἔκ-θλιψιν τοῦ προηγουμένου φωνήεντος. 'Ἐν δὲ τοῖς πρώτοις τακτικοῖς γειρογράφοις τοῦ Ὁμήρου, τοῖς εἰς τοὺς ἔπειτα γρόνους περιστωθεῖσι, καθ' ὃ γενομένοις ἐν Ἀθήναις, παρελείφθη τὸ Φ, ὡς ἄγρηστος καὶ ἀκατάληπτος τοῖς ἀντιγρα-φεῦσιν δρισγραφικὴ ιδιοτροπία. Εἰσὶ δὲ τοιαῦται λέξεις, ὡς

παραδείγματι, "Αράξ (« Ἀτρείδης τε ἄραξ ἀνδρῶν »· καὶ ἐν Ἀλκυῶνι· « ἐγώρ γε μῆτρασσα »· καὶ ἐν Ἡσυχίῳ, Σάρρας, δῆθεν καὶ τὰ κύρια δόνά ματα *Baraξίβονλος*, Εὐρυμήτρασσα), ἀπαντώμενον καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς (28) Φάναξ. Οὐμοίως ἔπος (« Τί σε ἔπος φύγειν ἔρκος ὀδόντων »), ως καὶ ἐν ἐπιγραφῇ Ἡλείων ἀπαντᾶται Φέπος (29), ἵστως ἀραιότερον Φέρπος, γενόμενον λατινιστὶ Verbum. Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ἐπιγραφὴν ὑπάρχει καὶ ἡ λέξις Φάργον (ἔργον), ἀπαντώμενη ἐπίσης ἐν γρατυωδίᾳ παρ' Ἀλκαίῳ· « ὃ πότερον ».

ε'. Τὸ δίγαμμα ὑποτίθεται δὲ ἐδέχοντο καὶ ἔκειναι τῷ λέξεων εἰς τὴν ἀργήν, διατὰς ἐν τοῖς στίγμασι τῷ αὐτῷ ποιητῶν δι' αὐτοῦ ἐπανώρθισσυ τὸ μέτρον, ως ἐν Ὁμήρῳ (30)· « ἀρνύμενος ἢν τε ψυχήν », διόπου ἡ βραχὺεῖσα συλλαβὴ τος θάξηδύνατο μετὰ τῆς ἐπομένης ἢν ν' ἀποτελέσῃ σπουδεῖσιν μόνον ἀν αὐτῇ θρηγετο ἀπὸ συμβούλου, ἡ τοῦ ως συμβούλου προσφερομένου Φ. Ὁμοίως καὶ ἐν τῷ στίγμῳ (31)· « Μᾶλλον ἀποτρύνω καὶ οἱ μένος, ἡ καὶ ἴνα γίνη μακρά, ἀπαντεῖ ἐπόμενον σύμμαχον. Ἀλλὰ σκέψεως δεῖται ἀν ἵστως ἐν τοῖς παραδείγμασι τούτοις, ως καὶ ἐν τοῖς ἀνωτέρω δοθεῖσι διατυπωμένων λέξεων, τὴν τὸ δίγαμμα, ἀντικαθιστῶν τὴν διατεῖσαν παρὰ τοῖς φιλοταταῖς Αἰσχενσιν, ἡ τὴν μᾶλλον αὐτῇ ἡ διατεῖσα παγιγυνομένη μέγρι συεῖσιν τοῦ φθόγγου Γ τῇ Β, ἡ ἀποτελοῦσα τὸ σύμμαχον.

γ'. Ως τὸ Φ ἐπιδεγμέναι πρέπει νὰ θεωρῶνται καὶ αἱ λέξεις αἱ ἔγουσται αὐτὸς ἐν γλώσσαις αἵτινες πηγάζουσιν ἐκ

(28) R. 317.

(29) C. I. 41.

(30) Ὁδυσ. Α, 5.

(31) Ὁδυσ. Α, 89.

τῆς ἐλληνικῆς, οἷον *Oīroc*=Vinum, *oīkos*=Vicus, ἔργον
ἀργον=(Γερμαν.) Werk Wark.

δ'. Πρὸ τοῦ Ρ λαμβάνουσι τὸ Φ οὐ μόνον ἡ λέξις ρῆ-
ξις(32), ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα, οἷον τὰ αἰσθητὰ βρόδοι,
βρίζα, βρήτωρ (=Λατιν. orator), βράκος, Φράτρα (=ρή-
τρα) (Σγ. 34), τὸ λατινικὸν Frigus ἐκ τοῦ ρύγος· ὥστε
πιθανῶς καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ἀργικοῦ ἡ τιθεμένη δασεῖς οὐδὲν
ἄλλο τὴν ἡ τοῦτο τὸ διγχυρα, ἵσως ἐν ταῖς μὴ αἰσθηταῖς
διαλέκτοις δασύτερόν πως προφερόμενον.

ε'. Καὶ πρὸ τοῦ Λ δὲ καὶ τοῦ Ν φαίνεται δὲ εὐίστε ἐδέ-
γοντο ἐν ἀργῇ καὶ λέξεις τὸ Φ, οἷον Χλαῖρα, Χλιαρός,
χλίσχρος, (ἵσως ὀλίγος), γρύφος, γρύω κλ., ώς καὶ ἐν τῇ
σημερινῇ γλώσσῃ, γλάρος, γλυπτόνω, γρέθω, γρέψω.
Ἐν ἐπιγραφαῖς δυως παραδείγματα δὲν σώζονται τῆς τοιαύ-
της προσθήκης τοῦ Φ, τῆς ἐπομένως ἡ εἰς ἄλλας φωνὰς
μετάπτωσις φαίνεται δὲ τὴν ἐξ ἀργαστέρας ἐπογῆς ἐν τῇ
γλώσσῃ.

στ'. Καὶ μεταξὺ δὲ τῶν συλλαβῶν παρενετίθετο ἐνίστε
τὸ Φ, 1^{ον} μεταξὺ φωνηέντων, ἀραιροῦν τὴν γαστροδίαν,
οἷον ἀίρο, αἴρο (καὶ παρ' ᾧ μὲν ἀγέρας), δῖος, λατινιστὶ^{divus}
καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς Δ:Fi (33), ἐξ Ὀλυμπίας Τλα-
σίαΦο (Σγ. 7) ἐκ Κερκύρας. 2^{ον} πρό, τὴν μεταξὺ συμφώνων,
τὴν μετ' αὐτά, τραχύνον τὴν προφοράν· οἷον δαλός, δαγλός·
κέκραγα, κραγή· ἵσορ, γίστορ, καθ' Ἡσύχιον. Ηροσέτι
γαμβρός· μεσημβρία, καὶ εἰς τὴν λατινικήν, morbus.
Sylva. Ἐν ἐπιγραφαῖς δὲ ἩρΦαιοίοις, πρόξενΦος (Σγ.
34), δθεν προέκυψε καὶ ὁ αἰσθητὸς ἀναδιπλασιασμὸς τινῶν
γραμμάτων, τοῦ ν, ως ξέρρος, κλειρός, φρειρός, καὶ ἐκ

(32) "Ιδ. ἀνωτ. Τρύφων, Σγμ. 27.

(33) C. I. 29.

τούτων τὰ Ἰωνικὰ κεῖτος, κλειρὸς κτλ. τοῦ ρώτης θερόπον (34), καὶ ἐνίστε καὶ τοῦ Λ.

ζ'. Τὸ Φ ἀπαντᾶται καὶ ἀντὶ φωνήεντος, τοῦ Υ, ἐπὶ νομοσμάτος ἐν τῇ λέξει ΚΑΠΦ ἀντὶ Καπύ(η) (35).

2. Τὸ δὲ Ζ ἐνιαγροῦ διαλεκτικῶς ἐπροφέρετο καὶ ἐγράφετο ΣΔ, ως φέρ' εἰπεῖν τὸ διωρικὸν μελίσδεσθαι ἐν Θεοκτίστῳ σπανίως δ' ἀντικαθίστατο καὶ διὰ τοῦ ἀπλοῦ Δ, ως ἐπὶ τῷ Δεύτῃ, ἀντὶ Ζεύς, καθ' Ἡσύγιου, καὶ Δάγκλη ἀντὶ Ζάγκλη, ἐπὶ νομισμάτων. Άλλαγροῦ δέ, ἐπὶ Βοιωτικῶν ιδίως ἐπιγραφῶν, ἀντὶ τοῦ Ζ γράφονται εἰς τινας λέξεις ΔΔ, οἷς γραμματίδδοντος ἀντὶ γραμματίζοντος, τοῦ ἀλλαγροῦ γραμματεύοντος.

3. Τὸ δὲ Η, καὶ κατὰ τὴν ἑτέραν αὐτοῦ μορφὴν (Σγ. 2⁽³⁾), ἀπαντᾶται ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς

α'. ως δασεῖα· καὶ δὴ

1^η εἰς τὴν ἀργήν τῶν δασυνομένων λέξεων, οἷον Ηυιοῦ, (Σγ. 7), Ηικρῶν (36). Εἰς τὰς Αἰολικὰς ὅμως ἐπιγραφὰς ἔλειπε τὸ σημεῖον τοῦτο ως δασεῖα, διότι οἱ Αἰολεῖς ἡσάν γινονται (37), καὶ ἔλεγον ἀμέρα, ἐσπέρα, ἄγιος, ως λέγομεν ἡμεῖς σῆμερον· καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς Ἔκατον (Σγ. 33, στ. 2) ἐν Ἡλείᾳ, Ἰππομέδων (38) ἐν Ἀργει. 2^η Ἄπαξ δ' εὑρηται τὸ σημεῖον Η ως δασεῖα διατηρούμενον καὶ ἐντὸς συνθέτου λέξεως, ΕΝΗΟΔΙΑ (Σγ. 48, στ. 17), ἀλλ' ἡ ἐπιγραφὴ ἐκείνη τὴν γρόνων μεταγενεστέρων, τῆς ἐπογῆς τοῦ Ἀττικοῦ Ἡρώδου, καὶ μίμησις μόνον, τοις οὐχὶ ἀκριβής, τῆς ἀργαίας δρυθογραφίας. 3^η Εἰς τὸ Κ καὶ Π προστι-

(34) Ἐπομ. Gud. 413, 48.

(35) Erkhel, D. N. I. 110.

(36) C. I. 16.

(37) Gramm. Vatic. ed. Greg. Lips.

(38) C. I. 2.

θέμενον τὸ σημεῖον Η παρίστα τὰ γράμματα Χ καὶ Φ, ἀνέκαθεν μέν, ως οὐκίνεται, παρὰ πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν γρόνων ἀπὸ τὸν σώζονται ἐπιγραφή, μόνον παρ' Αἰολοῦ ωριεύστι, καὶ παρὰ τούτοις σπανίως, οἷον ἐν ἐπιγραφαῖς Θῆρας· Ἀρκαγέτας (Σγ. 21), θελπής (39), ΠΗΙδιππίδας (40), Ιαροπήλου (41), καὶ ἐν ἐπιγραφῇ Μήλου (Σγ. 23) ἐκπήιτῳ, ἀμεμπήσ, ἐπευκόμενος, γρόπην. Ἀπαξίστη ἀπαντᾶται ἐν Θῆρᾳ (42) καὶ οἱ ΚΗ ἢ Χ, ἐν τῇ λέξει Θαρρόμαχος. Ἐν τούτοις δημοταῖς ἐπιγραφαῖς αἰολοῦ ωρικαῖς ἀλλοι μερῶν, αἴτινες οὐκίνεται οὐγέττον ἀργίται, ἀπαντῶνται τὰ γράμματα Φ καὶ Χ, οἷον ἐν Κερκύρᾳ (Σγ. 7), φίλος ἐν Ἡλείᾳ (Σγ. 33) σεμιμαχία. Τοῦ Μετὰ τοῦ Τ δὲ τὸ Η, ἀποτελοῦν Θ οὐδὲκαμοῦ καὶ οὐδὲποτε εὑρίσκεται, ως ἔστιν ἐπόμενον, διότι, ως εἰδούμεν, τὸ Θ τὸ γράμμα εἰκόνα Φοινικικοῦ εἰς τὸ Ἑλλ. ἀλοράζητον ἀμέτως εἰσαγγέλου, εἰ καὶ ὑπάρχουσι γραμματικοὶ τὸ ἐναντίον διοξύζοντες, ως ὁ σγρολικτὴς Διονυσίου τοῦ Θρακός, λέγων (43). «*Há. lir. ar. iθελορ γράψαι λέξιν ἔχονσαν τὴν ἐκφράσην τοῦ Θ, ἔγραφορ ἀρτὶ τοῦ Θ τὸ Τ, καὶ πρὸς τοῦτο ἐτίθεσαν τὸ παρ' αὐτοῖς σημεῖον τῆς δασείας, ἐρδεικρύμενοι ὅτι τοῦτο οὐκ εἴστι Τ ἀλλὰ Θ τῇ ἐκφρωτίσει.*» *Artὶ δὲ τῆς ἐκφρωτίσεως τοῦ Φ ἔγραφορ τὸ Π, προστιθέτες, ως προσίσηται, τὸ παρ' αὐτοῖς σημεῖον τῆς δασείας ἀρτὶ δὲ τῆς τοῦ Χ ἐκφρωτίσεως, τὸ κεῖγραφορ, τὸ σημεῖον τῆς δασείας προστιθέτες.* (*Hr. δὲ*) τὸ παλαιὸν σύμβολον τῆς δασείας

(39) Boeckh, Berl. Acad. 1836, Σ. 41 τ. Θηραί, ἐπιγρ. 5.

(40) Αἰτ. 12.

(41) Αἰτ. 17.

(42) Michaelis in Annali dell' inst. di Roma, 1864. Tav. d'agg. R, 3, 4.

(43) Bekk. Anecd. II, Σ. 780.

τὸ παρ' ἡμῖν ρῦτον Η. Καὶ ἀλλαχοῦ (44). «Εὑρηται δὲ οὐχ ὥσπερ ἐνδέος ἀπαρτα (τὰ γράμματα). ὑστερον γὰρ ἐπεροήθησαν τὰ δασέα καὶ τὰ διπλᾶ. Πρὸτερον γὰρ ταῦτα ἐπιτροπῆται, τοῖς ἐραρτίοις ἐχρῶντο, οἷον εἰς ἡθελον χρισταῖς, ἐποίουν καὶ εἰς (γρ. η ḥ ḥ'), εἰ δὲ Θ, ἐποίουν τε, εἰ δὲ φ, τύλιν ὄμοιώς πικαὶ δασεῖαν, ως ρῦτον 'Ρωμαῖοι». Καὶ ὁ Priscianus δὲ ταῦτα πρεσβεύει (45). «Adspiratio quoque ante omnes vocales ponit potest, post consonantes vero quatuor tantummodo, more antiquorum græccorum, C, T, P, R». Καὶ ὁ M. Victorinus (46). «Græci sequebantur sonum tantummodo litterarum θ, ϕ, ς, priusquam a Simonide invenirentur; exprimebant juxta τ et juxta π et ς adspirationis notam Η ponendo». Καὶ ὁ Πλίνιος δὲ τ' αὐτὰ αἰνίζεται λέγων (47). «Veteres græcas (litt.) fuisse easdem pæne, quæ nunc sunt Latinæ, indicio erit Delphica tabula antiqui aeris . . . cum inscriptione tali: Ναυσικράτης Τισαμενοῦ Ἀθηναῖος Κόρη καὶ Ἀθηνᾶ (Βενεζίως Ἀθηναῖα) ἀρέθηκεν. Ἄλλοι εἰς τὴν ἀπότην ταύτην περιέπεσαν οἱ Γραμματικοὶ ἐκ τῆς προληψεως ὅτι πάντα τὰ δασέα καὶ τὰ διπλᾶ ἔλειπον ἀπὸ τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ ἀλφαριθμοῦ ως ἔλειπον καὶ ἀπὸ τοῦ Λατινικοῦ. Τὸ Θ δομως, τὸ ἐκ Φοινίκης μεταβὰν εἰς τὴν Ἑλληνικήν, δὲν μετέβη καὶ εἰς τὴν Λατινικήν, διότι ἐκείνη ἐστερεῖτο παντάπασι τοῦ σθόγγου αὐτοῦ.

6'. 'Απαντάται δὲ τὸ Η κατὰ τὴν ἐπογήν ταύτην ἐν Αἰολοδωρικής ἐπιγραφής, μάλιστα κατὰ τὴν ἀργαστέραν αὐτοῦ μορφήν, κεκλεισμένον ἄνω καὶ κάτω (Σγ. 2⁽²⁾) εἰς πα-

(44) Σ. 781.

(45) De num. litter. σ. 542.

(46) σ. 2469.

(47) VII, 58. "Ιδ. C. I. Σ. 6.

ράττασιν τοῦ φωνήεντος Ή(τα), ἐν ὧ πολλάκις ἐν ταῖς αὐταῖς ἐπιγραφαῖς ἐμφαίνεται καὶ τὴν δασεῖαν, καὶ ἐν ᾧ καὶ αὐτὸ τὸ Ἡτα ἐν αὐταῖς πάλιν ταύταις ἐμφαίνεται καὶ διὰ τοῦ ἀπλοῦ Ε. Οὕτως ἐν Σγ. 21, ἐν μὲν τῇ λέξει Ἀρχηγέτας τὸ Η εἶναι δασεῖα, ἐν δὲ τῇ λέξει ΠροκλΗς εἶναι μακρὸν Ἡτα, καὶ ἐν τῇ λέξει Ρηκσάρωρ, τὸ Ἡτα παρίσταται διὰ τοῦ Ε. Καὶ ἐν ἐπιγραφῇ δὲ τῆς Μιλήτου (48) οὕτως ἔγραψη· «(*Ἐρ*)μησιάραξ ἡμέας ἀνέθηκε», ἡ δευτέρα συλλαβὴ τῆς πρώτης λέξεως καὶ ἡ πρώτη τῆς δευτέρας ἔγραψε τὸ η γεγραμμένον διὰ τοῦ κλειστοῦ Η, ἐν δὲ τῇ λέξει ἀνέθηκε γράφεται διὰ τοῦ Ε.

γ'. Πρὸς ἀποδυγήν συγχύσεως ἐπομένως εἰσήγθη, φαίνεται, καὶ ἔτερόν τι σγῆμα, τὸ Τ· καὶ δύον μὲν τὸ Η ἐνέφαινε, τὸ μακρὸν φωνήεν, ἐκεῖ τὸ Τ τὴν δασεῖαν, δύον δὲ δασεῖα τὴν τὸ Η, ἐκεῖ τὸ Τ, τιθέμενον πρὸ τοῦ Ε, ἐγχρακτήριζεν αὐτὸ ὡς μακρόν. Τοῦ πρώτου παράδειγμα ἔγραψεν Μεγαρικήν τινα ἐπιγραφήν (49), ἐπογής μὲν ῥωμαϊκής, ἀλλὰ προφανῶς ἀντιγεγραμμένην ἐκ πολὺ ἀρχαιοτέρας, τῶν μηδικῶν γρόνων, ἐν τῇ ἀναγινώσκονται ΤΕΛΛΑΔΙ. ΤΙΕΜΕΝΟΙ. ΤΑΓΝΑΣ. Τὴν δὲ ἔτεραν γρῆσιν ἀπαντῶμεν ἐν ἀργαίᾳ ἐπιγραφῇ τῶν Θεσπιῶν (50), ἐν τῇ ἀναγινώσκεται ΠΡΟΚΛΗΕΣ.

4. Τὸ δὲ Ν μένει, ως εἰς τὰς Ἀττικὰς ἐπιγραφάς, ἀμετάβολον πρὸ τῶν Β, Γ, Κ, Λ, Μ, Π, Φ, Χ.

5. Τὰ δὲ διπλᾶ Ξ καὶ Ψ γράζουνται ἐν ταῖς Αιολοδωρικαῖς ἐπιγραφαῖς κατ' ἀργάς καὶ ἐνιαγοῦ ΚΣ καὶ ΠΣ, οἷον ἐν Θηραϊκῇ ἐπιγραφῇ (Σγ. 21) Ρηκσάρωρ· ἐν ἐπιγραφῇ τῆς

(48) C. I. 39.

(49) C. I. 1051.

(50) Rang. 3. 6.

Ηήλου (Σγ. 23), δέκσαι· ἐν ἑτέρᾳ Θηραϊκῇ (51), *Ιησήρ*· ἐν Ἀργολικῇ (52) *Πέλοπε*. Ἐνέφανε δ' ἡ τοιεπύτη γραφὴ τὴν διερθορὸν τῆς προφορᾶς τῶν γραμμάτων τούτων παρ' Αἰολοδωριεῦσι καὶ παρ' Ἀθηναῖσι. Άρ' οὖ δύως καὶ σι αἰολοδωριεῖς παρεδέγιησαν τὸ Φ καὶ τὸ Χ, τότε ἔργαντο καὶ αὐτοὶ γράφοντες, καὶ ἵσως καὶ προφέροντες ΧΣ, ΦΣ, ζ; ἐν Ὁρχομενῷ (53), *Δίχσων*· ἐν Θήραις (54), ἔχε· ἐν Κερνόνθραις (Σγ. 8) *Φάνχγ*(ς, ἀν δύως τὸ Χ ἐνταῦθα δὲν εἶναι Ξ.

Πολλαχοῦ δύως καὶ πολὺ πρὸ τῆς 90^{ης} Ὁλυμπιάδος, ἀπ' αὐτῆς τῆς 40^{ης}, εὑρίσκονται εἰς Αἰολοδωρικὰς γράφας εἰσηγμένα καὶ τὰ διπλᾶ, τούλαγιστον βεβαίως τὸ Ξ, ώς ἐν Κερκύρᾳ (Σγ. 7), καὶ ἐν Πετιλίᾳ (Σγ. 38) *Πρόξενος*. Ἐν Οἰανθείᾳ δέ, πρὸ τῆς 80^{ης} Ὁλυμπιάδος, ψεύδεα (55).

6. Τὸ δὲ Σ, διατηρήσαν πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος τὸ τρισκελὲς αὐτοῦ σύγμα καὶ ίκανὸν γρόνον ἀρ' οὖ ἐν Ἀθηναῖς ἔλαβε τὸ τετρατρικέλες Σ, ἐν πολλαῖς τῶν αἰολοδωρικῶν ἐπιγραφῶν, ταῖς ἀργαιοτέραις μάλιστα, ἀλλ' ἐνίστε καὶ νεωτέραις, διπλατιάζεται, κυρίως πρὸ τοῦ Τ, οἷον Ἀριστεύων, ἐν Θίσηῃ (56), Ἀριστόδαμος, *Φασστυόχου*, Ἀριστογείτων, *Τελέσστας*, (57)· καὶ ἐν νεωτέραις Βοιωτικαῖς, ἔσστωσαρ, Ἀριστοφάνης (58). Ἔτι δέ, σπανίως, καὶ πρὸ τοῦ Κ, ώς Ἀσωκληπιάδης (59). Ἐδήλου δὲ πιθανῶς ὁ ἀνα-

(51) Bæckh. 10.

(52) C. I. 17.

(53) R. 331.

(54) C. I. 25.

(55) R. 356^b.

(56) R. 31.

(57) C. I. 13. 20. 25. 166.

(58) C. I. 1608. 1638.

(59) C. I. 4571.

διπλασιασμὸς ἐπιγράφειν τινα ἴδιοτροπίαν τῆς προσόραξης,
ἴσως παχύτητά τινα, ως τὸ Sch, ἐκφράζουσαν τὸν ἀργαῖον
ρθόγγον τοῦ Σάν.

7. Τὸ δὲ οἱ εἰδούμενοι διὰ ἀνέκαθεν συνυπηρεγεν εἰς τὸ ἀλφά-
βητον μετὰ τοῦ Κ, καὶ ἀπαντᾶται παρὰ Δωριεῦσι, παρ' Ἀρ-
γείοις διὰ τὴν γειτνίασιν, παρὰ Κορινθίοις καὶ τοῖς ἀποι-
κοῖς, τιθέμενον αὐτίως πρὸ τοῦ Ο, οἷσιν Μάληρος, ἐν Θή-
ρᾳ (60), ἐν τῷ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ, Προκλῆς· Πάρων,
ἐν Κορίνθῳ (61), καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ Ἀλκά· οορι-
θόθεν, ἐν Κορινθίακῃ ἐπιγραφῇ (62), καὶ οἱ οἱ πάνταν
τῶν Κορινθίακῶν νομισμάτων· Λυροδόρκας ἐν ἐπιγραφῇ,
ἥτις ἐν Ἀθήναις μὲν εὑρέθη, ἀλλ' ως φαίνεται διὰ Ἀρ-
γείους καὶ ὑπὸ Ἀργείων ἐγκράγη (63). Ἐνίστε δικιας τὸ οἱ
ἀπαντᾶται καὶ πρὸ τοῦ Υ, καὶ πρὸ συμβόνου, ἀλλὰ πρὸ¹
πάντων ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι, ως πρὸ τοῦ Ρ, ἐν οἱρ ἐπὶ²
τῶν νομισμάτων τῆς Κρήτης· πρὸ τοῦ Τ, ἐν Ηέρωρ
ἐπὶ ἀγγείου· πρὸ τοῦ Λ, ἐν οἱρτίο, ἐπίσης ἐπὶ ἀγγείου τοῦ
Ουσλκίου (64)· πρὸ τοῦ Υ καὶ Ν ἐν οὐρος, δικιας (65).

8. Ἡ δὲ τοῦ ΠΗ καὶ ΚΗ παράστασις ἀπαντᾶται εἰσέτι
ἐνίστε εἰς τὰς ἀργαῖοτάτας τῶν ἐπιγραφῶν, ως ἀνωτέρω
ἔργέθη.

9. Τὸ Ψ δέ, παρίστατο διὰ τοῦ ΠΣ, ὅτε τὸ Ξ διὰ τοῦ ΚΣ.
Ἄν δὲ πανταχοῦ εἰσῆγηθη συγγρόνως μετὰ τούτου δὲν μαρ-
τυρεῖται βεβίως, διότι ἐστὶ γράμμα ικανῶς σπάνιον ἐν
τῇ γλώσσῃ, καὶ ἐν πολλαῖς ἔλληνικαῖς γράμμασι, ἐν αἷς τὸ

(60) Rang. I.

(61) C. I. 7.

(62) C. I. 26.

(63) C. I. 166.

(64) C. I. 7381.

(65) C. I. 7611.

ἀπαντᾶται, ἀγνωστον ἂν αὐτὸν κατὰ τύχην δὲν εὑρίσκηται, ή διότι ἐλλείπει ἐκ τοῦ ἀλφαριθμού. Ἀπίθανον δὲ δὲν αἴνεται νὰ εἰσήγθῃ πρῶτον τὸ Ξ, καὶ ὁ υπάρχον, ως εἰσομέν, ἐν τῷ φυινικῷ ἀλφαριθμῷ ως Σαΐτ.

10. Τὸ Ω δὲ παρίσταται διὰ τοῦ Ο κατὰ πᾶσαν ταύτην ἡν ἐπογήν, καὶ ἐκεῖ προσέτι ἔνθα διὰ τὸ Ητα υπάρχει ιδιαιτερον σημεῖον, τὸ Η. Εἰπομένη δ' ἀνωτέρῳ δὲ οἱ Κ. Κιργόρι (66) υποπτεύει τὴν ὑπαρξίαν διακρίσεως ἐνιαγοῦ μεταξὺ τοῦ ο καὶ ω, ως ἐν Μήλῳ, ἔνθα φαίνεται γραφόμενον τὸ μὲν ο Ζ, τὸ δὲ δὲ ω, Ο (67), ἐν Θήρᾳ, ἔνθα υπολαμβάνει τὸ Ω γραφόμενον Θ (68), καὶ, τὸ πάντων παραδοξότερον, ἐν Πάρῳ, καὶ Θάσῳ ἔνθα τὸ μὲν ο ἐκλαμβάνει γραφόμενον Ω, τὸ δὲ ω, Ο. Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τούλαγχιστον τοῦτο δὲν στηρίζεται ἐπὶ τοσοῦτον ἀναμφισβήτητων διδομένων, ὥστε νὰ γίνῃ δεκτὸν ἄνευ περαιτέρω καὶ σαφεστέρων ἀποδείξεων. Παράδειγμα δ' δὲ οἱ ἀλλαγοῦ τὸ Θ ἐνέργαινεν ἐπίσης τὸ ο καὶ τὸ ω, ἔστω ή υπὸ σγ. 25 ἐν Ἀθήναις εὑρεθεῖσα Ἀργεία ἐπιγραφή.

11. Πολλάκις δὲν ταῖς ἀργαιοτέραις ἐπιγραφαῖς τὰ διπλᾶ σύμβουλα γράφονται ἀπλῶς, οἷον ἐν Ἡλείᾳ (69), ἀλλάλοις, ἀλλ', ἐγραμένῳ ἐν Θήρᾳ (70), Θαρυπτόλεμος, ἐν Λακεδαιμονίῳ, ἐπὶ τῶν Μηδικῶν (Σγ. 43), Ἀπόλωτι.

12. Η δὲ διφθιογγος ΑΥ γράφεται πολλάκις, μάλιστα παρ' Αἰολεῖσι ΑΥ, ητοι ἔγει τὸ διγαμμα υπὸ τὴν διπλῆν αὐτοῦ μορφήν, εἰς ἔμβασιν τῆς συμφωνικῆς προφορᾶς ήν καὶ σήμερον ἔγει ἐν τῷ συνδυασμῷ τούτῳ. Οὕτως ἐν Ὁργο-

(66) Studien, Σ. 44. 56.

(67) R. 2227 - 2234.

(68) Rang. 1.

(69) C. I. 11.

(70) Bæckh. Θηρ. 16.

μενῷ (71), *TραγαΦυδοί* ἐν ἐπιγραφῇ Δήλου, γραφείσῃ
ὅμως, ως φαίνεται, ὑπὸ Ναξίων (72), αΦυτοῦ. "Απαξ̄ δ' ἐν
ἐπιγραφῇ Λοκρικῇ (73) γράφεται καὶ ἀπλῶς ΑΦ ἐν τῇ λέξει
ΝαΦπακτίων, ἐν τῷ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ τῇ αὐτῇ λέξει
19^{ης} γράφεται ως συνήθιως ΑΥ.

Πιθανὸν δ' εἰς αὐτόθι καὶ τῇ ΕΥ διέθογγος ἐγράφετο ΕΦΥ·
ἀλλὰ παράδειγμα τούτου δὲν διεσώθη ἐν ταῖς αὐταῖς ἐπι-
γραφαῖς. Νομίζω ὅμως δὲ παρέγει τοιοῦτο τῇ ὑπὸ Σγ. 8
ἐπιγραφῇ εἰς τὸν στ. 3, ὃν ἀλλαγῆσ (74) εἶχον ἀναγνώσει
Τεβύκιος, ὅνομα ἀνύπαρκτον, ως καὶ τότε ἀνεγνώριζον, τῇ δὲ
δὲ φρονῷ διορθωτέον κατὰ σγ. 9, καὶ ἀναγνωστέον *ΤεΦύ-
κρος*.

13. Αἱ δὲ λοιπαὶ διέθογγοι ἐγράφοντο πλήρεις καὶ παρ'
'Αττικοῖς. Τινὲς δ' ὀρθογραφικαὶ ιδιοτροπίαι, ως τὴς ΕΙ ἀντὶ¹
Η, τοῦ Υ ἀντὶ ΟΙ, ἀνήκουσιν εἰς διάλεκτον, καὶ περὶ τού-
των κατωτέρῳ λέγομεν ιδιαιτέρως.

Ἡ ΟΥ δὲ τέλος συνήθιως ἐγράφετο Ο, ἐν δέ τισι λέξεσι,
ώς ἐν ΟΥΤΟΣ, ΟΥΚ, εἴχεν ἀμφότερα τὰ φωνήεντα. Εἰς
'Ιωνικὰς δέ τινας νήσους ἐγράφετο εἰς τὰς καταλήξεις τῆς
γενικῆς, καὶ διαλεκτικῶς, ως φαίνεται, ἐπροφέρετο Ω (75).

(71) C. I. 1583, κτλ.

(72) C. I. 10.

(73) Οἰκονομίδης, Λοκρ. ἐπιγραφή, ἐν Αθ/ν. 1869, στ. 40.

(74) Rang. 317.

(75) Πλάτ. Πρωταγ.

ΚΕΦΑΛΛΙΟΝ Γ'.

"Μάλι καὶ τρόπος Γραφῆς.

Ως ἀργαίσταται τῶν ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφῶν μνημονύμονται οἱ Σολώνιοι, πιθανῶς δὲ καὶ οἱ Δρακόντιοι (1) νόμοι, γεγραμμένοι ἐπὶ ξύλου, εἰς κύρβεις ἢ ἄξονας, καὶ διατηρούμενοι ἐν τῇ Ἀκροπόλει, έθεν ὁ Ἐφιάλτης ἐπὶ Περικλέους μετεκόμισεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀγοράν. Εἶδον δ' αὐτούς, διεργαμένους ἦδη, ἐν τῷ Πρυτανείῳ ὁ Πλούταρχος (2) καὶ ὁ Παυσανίας (3). ὁ δὲ Πολυδεύκης μνημονεύει γαλκῶν ἀξόνων, ὥστε φαίνεται δέ τι, πρὸν ἡ φίαρωσιν, εἴγου γαραγθῆ ἐπὶ σπερεᾶς Μλης, ως ἐπὶ λευκοῦ λίθου σώζεται ἀντιγεγραμμένος ὁ προμνημονευθεὶς τοῦ Δράκοντος περὶ Ἐρετῶν. Ἀλλαγοῦ δὲ τῇς Ἑλλάδος μνημονεύονται καὶ ἀργαίστεραι πολύ, ιδίως ἐπὶ μετάλων γεγραμμέναι (4). ἀλλὰ τὸ ιστορικὸν αὐτῶν κύρος δύναται ν' ἀμφισβητηθῆ.

Ἐπὶ μεταλλίων δύως πετάλων σώζονται τινες ἐπιγραφαὶ ἐκ τῶν ἀργαίοτάτων, ως ἐπὶ γαλκῆς πλακὸς ἡ ἐπιγραφὴ τῇς Ηετιλίας, ἐν Σχήμ. 33· ἡ δήτρα τῶν Ἡλείων, ἐν Σχήμ. 34· ἡ συνθήκη τῶν Οἰανθέων (5)· καὶ ἐν γένει ἐν τοῖς ἀργαίοτάτοις γρόνοις οὗτως ἐγράφοντο κι διεθνεῖς συνθήκαι, καὶ ἀνηρτῶντο εἰς τοὺς τοίγους τῶν ναῶν, τιθέμεναι ὑπὸ τὴν θεῶν προστασίαν.

(1) Δράκοντος νόμοι: ἐν Philippi, Αρέορ. u. Epheten. σ. 333, στ. 10, «Ἄξων πρῶτος».

(2) B. Σδλ. A.

(3) A, 18.

(4) "Ιδ. Ἀνωτέρω Μέρ. Α. Κεφ. Β. σ. 27.

(5) Rang. 356b.

Απαντῶνται δ' ἀλλαὶ ἐπὶ γαλκῶν σκευῶν, ως εὑρέθησάν τινες εἰς κράνη ἐν Ὀλυμπίᾳ (6), ἀλληὶ ἐπὶ λέβητος ἐν Κύμη τῆς Μεγάλης Ἐλλάδος (7).

Ἐν μεταγενεστέραις δ' ἐπιγραφαῖς περιέχεται ἐνίστε ὁ ὄρισμὸς τοῦ νὰ γραφῶσιν ἐπὶ γαλκῶν στηλῶν (8), καὶ ὅμως εὑρίσκονται ἐπὶ λίθου κεγχραγμέναις, ώστε φαίνεται ὅτι τότε, πλὴν τῆς γαλκῆς πλακὸς τῆς ἀναρτωμένης εἰς γάνη, ἐγίνετο καὶ ἀντίγραφον ἔτερον ἐπὶ λίθου, τιθέμενον εἰς καταφανέστερον μέρος.

Ἐπὶ μετάλλου δ' ἐπιγραφαὶ εἰσὶ καὶ τὰ πολλὰ μολύβδινα ἐλασμάτια τὰ ἐν Στύροις τῆς Εύβοιας εὑρεθέντα, καὶ ἐν λίχνῳ ἀργαίᾳ γραφῇ κύρια ὀνόματα μάλιστα περιέχοντα (9). ως καὶ τινα μεταγενέστερα, ἐφ' ὧν εἰσὶν ἀρχὲ ἐπικεγχραγμέναις (10).

Καὶ γρυσᾶ δὲ πέταλα ἐπιγεγραμμένα εὑρίσκονται ἐνίστε, ἐκ μεταγενεστέρων μάλιστα γρόνων. Ἐπὶ μετάλλων δὲ ἐπιγραφαὶ εἰσὶ καὶ αἱ τῶν νομισμάτων, ὧν ὅμως ἡ σπουδὴ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν τῶν ἐπειργασμένων τύπων, ἐστὶν ἴδιως ἀντικείμενον τῆς νομισματικῆς.

Αλλ' ἡ σλη ἐφ' ᾧς κοινότερον ἐγχράττοντο αἱ ἐπιγραφαὶ ἦν δὲ λίθος, καὶ ἀρχαιόταται τινες ἀπαντῶνται ἐπὶ τῶν αὐτοφυῶν βράγων γεγραμμέναις, ως ἐν Θήρᾳ εἰς τὴν θέσιν Μέγα βουνό (11), καὶ ἐν Ἀθήναις εἰς τὸν λόφον τῶν Νυμφῶν καὶ τὸν τοῦ Διός, καὶ ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς ὁδοῦ, κατὰ τὸν

(6) C. I. 16, 29, 50, 31.

(7) C. I. 32.

(8) Rang. II, 453.

(9) N. Ἀρχαιολ. Εργμ. σ. 272 ἥπ. Αριθ. 245-342.—σ. 301. 302. Αριθ. 354-376.

(10) I. C. 539.

(11) Λι Θηραῖκαι ἐπιγραφαὶ, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ Βασκῆ εἰ; τὰ πρακτ. τῆς Ἀκαδ. τοῦ Βερολίνου, 1836.

Ναὸν τῆς Ἀφροδίτης. Τινὲς δὲ τῶν ἀργαίων εὑρίσκονται ἐπ' ἀκατεργάστων λιθων, τὸ σχῆμα τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν ἀκολουθοῦσαι, οἷα ἔστιν ἡ Θηραϊκὴ (Σχ. 21), ἀτάκτως τὰς πέντε πλευρὰς μέλανος ὅγκου ἡφαιστείου καλύπτουσα, καὶ ἀττική τις (Σχ. 27), ἐπὶ πλακὸς σχήματος ἀκανονίστου κεχαραγμένη. Τινὲς δ' εἰσὶν ἐν διαξέσμασι κιόνων γεγραμμέναι, ως ἐν παραδείγματι μία ἐκ Πελοποννήσου (Σχ. 40, α, 6), ἑτέρα ἐκ Μήλου (Σχ. 23), καὶ ἄλλαι ἐξ Ἀθηνῶν (12). Τινὲς τέλος εἰσὶ κεχαραγμέναι ἐπὶ τετραγώνων στηλῶν, ως ἡ τοῦ Σιγείου (13). ἀλλ' αἱ ἀσυγκρίτως πλεισται τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐπὶ βάθρων λιθίνων. Πολλαὶ δ' ἀπαντῶνται καὶ ἐπὶ πηλίνων ἀγγείων (14).

'Εγώρει δὲ κατ' ἀρχάς, ως φαίνεται, ἡ γραφὴ ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' αριστερά, ως παρὰ Φοίνιξιν ἐξ ὧν προηλθε, καὶ τινὲς τῶν ἀρχαϊστάτων ἐπιγραφῶν εὑρίσκονται οὕτω γεγραμμέναι, ως, μονόστιγοι, αἱ Θηραϊκαὶ ὑπὸ Σχ. 3: Ἀγράγκης· Σχ. 4: Κερδύνομος· καὶ ἡ Ἀττική, ὑπὸ Σχ. 5: . . . εἰς Ἀθηναίᾳ μ' ἀνέθ(ηκε)· καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου βράχου παρὰ τὴν Πνύκκα, ὑπὸ Σχ. 6: Ὅρος Διός· καὶ ἡ πασῶν μακροτάτη ἐκ Κερκύρας, ἡ ὑπὸ Σχ. 7, ἐν μιᾷ γραμμῇ περιέχουσα ἐξ ἕξαμετρους.

'Αλλ' ἀπαντῶνται καὶ πολύστιγοι, ὧν πᾶσαι αἱ γραμμαὶ ἀργονται ἐκ δεξιῶν, ως ἡ ἐκ Γερονθρῶν, ὑπὸ Σχ. 8, ἥτις φαίνεται τὰς ἐπομένας λέξεις περιέχουσα.

. . . καὶ

. . . αἱ Φάραγ(ε) ἢ Φάραξ

Τέφυκ(ρ)ος

(12) Rang. 8. 12. 15. 16. 39.

(13) C. I. 8.

(14) Ἐξ Ἀθηνῶν C. I. 33. — Κορίνθου C. I. 7. — Μεγ. Ἑλλάδος; C. I. 5,
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΡΑΓΚΑΒΗ.—ΤΟΜ. ΙΖ'

Δαμίτας

Δαμύλος

O Fáraξ

καὶ ἡ ἐκ Θήρας, ὅπὸ Σγ. 10: 'Ἐπάγατος ἐποίει.

'Αλλὰ πρωΐμως ἥρξατο παρ' Ἑλλησιν ἡ μεταβολὴ τῆς διευθύνσεως ταύτης τῆς γραφῆς· καὶ κατ' ἀρχὰς μέν, ἀφ' οὗ ἔφερον τὴν γραμμὴν ἐκ δεξιῶν πρὸς ἄριστερά, ἔστρεψον ἔπειτα τὴν δευτέραν ἐξ ἄριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά, καὶ τὰς λοιπὰς ἐναλλάξ, τὴν μὲν ἐκ δεξιῶν τὴν δὲ ἐξ ἄριστερῶν, καὶ δὲ τρόπος οὗτος τῆς γραφῆς ἐκλήθη βουστροφηδόν, καθ' ὃ δῆθεν μιμούμενος τὰς στροφὰς τῶν ἀρόντων βοῶν· ως καὶ δὲ Ἀριστοφάνης τὴν αὐτὴν μεταχειρίζεται μεταρράν, λέγων περὶ τῶν σανίδων ἐφ' ὧν ἐπεγράψοντο αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις (15). «ἐγὼ δὲ ἀλωκίζειν ἐδεόμην τὸ χωρίον»· καὶ οἱ Λατίνοι ἐγρῶντο τῇ ἐκφράσει exarare litteras.

Τοιαῦται: δέ, βουστροφηδὸν γεγραμμέναι: ἐπιγραφαί, ἀπαντῶνται: οὐκ ὀλίγαι: μεταξὺ τῶν λίαν ἀργαίων· καὶ ἵσως ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ διακριθῶσιν αἱ ἔχουσαι τὴν πρώτην γραμμὴν ἀρχομένην ἐκ δεξιῶν, οἷαι αἱ ἐν Σγ. 35, ως ἀρχαιότεραι: ἐκείνων ὡν ἡ πρώτη γραμμὴ ἀρχεται: ἐξ ἄριστερῶν, αἱ δὲ ἐπιλοιποὶ ἐναλλάξ, οἷαι ἡ ὅπὸ Σγ. 12· «Ἀρχένεως τόδε σ(ῆ)μα) ἔστησ' ἐγγὺς ὁδῷ Ἀγαθοκλεῖ(τι)», ἡ ἵσως Ἀρχένεως τόδε σ(ῆ)μα δεῖτος) ἔστησ' ἐγγὺς ὁδῷ, ἀγαθοῦ καὶ (σώφρονος ἀνδρός), (ώς ἡ ὅπὸ Σγ. 22). ἀλλὰ μετὰ τὸ Κ φαίνεται: ἐπόμενον Λ καὶ οὐχὶ Α. Τοιαῦται: δὲ σώζονται καὶ ἡ ἐν Σιγείῳ (16), καὶ ἄλλαι: ἐκ Πελοποννήσου (17), καὶ ἐκ Μήλου (18) κτλ.

(15) Σφ. 850.

(16) C. I. 8.

(17) C. I. 34.

(18) C. I. 39.

Βουστροφηδὸν γεγραμμένη, ἀλλ' ἄγνωστον ἂν δεξιόθεν ἡ ἀριστερόθεν τὴρχίζε, διότι ἡ ἀρχὴ ἐλλείπει, εἶναι καὶ ἡ ὑπὸ Σχ. 11· « . . . ἀνέθηκεν. Ἀριστοκλῆς ἐποίησεν », σπουδαίᾳ κατὰ τοῦτο, ὅτι ἀποδεικνύει τὴν Βουστροφηδὸν γραφὴν ὑφισταμένην ἐν Ἀθήναις καὶ μετὰ τὴν 70^η Ολυμπιάδα, διότι κατὰ πάντα τὰ διδόμενα (19) ὁ γλύπτης Ἀριστοκλῆς ἔκμαζεν ἐν Ολ. 70-80.

Ἀπαντῶνται δὲ καὶ ἐπιγραφαὶ ἀτάκτως τινάς μὲν στίχους ἔχουσαι ἐκ δεξιῶν, τινάς δ' ἐξ ἀριστερῶν ἀρχομένους, ως τις ἐξ Ἐλευσίνος (20), ἔχουσα ως τὸ Σχ. 13^a, καὶ ἑτέρα ἐκ Θήρας (21), ως τὸ Σχ. 13^b ἄλλαι δὲ πάλιν τὰς ἀνωμαλίας τοῦ λίθου ἀκανονίστως ἀκολουθοῦσαι, ως ἀττική τις, Σχ. 27, καὶ αἱ ὑπὸ Σχ. 21 καὶ 38 Θηραϊκαί, ων ἡ πρώτη ἔχει τὰς γραμμὰς διατεθειμένας κατὰ τὸ Σχ. 16, ^{α-δ}.

Τέλος δ' ὑπάρχουσι καὶ ἔτεραι, βουστροφηδὸν μὲν γεγραμμέναι, ἀλλ' ἔχουσαι τινῶν γραμμῶν τὰ γράμματα πρὸς τὰ ἄνω ἐστραμμένα, οἷα ἡ περιεργοτάτη τῆς Σπάρτης, ὑπὸ Σχ. 8, ής αἱ γραμμαὶ καὶ τὰ γράμματα χωροῦσι κατὰ Σχ. 17, καὶ ἡ ὑπὸ Σχ. 45, διατεταγμένη ως τὸ Σχ. 18^a. καὶ ἡ ὑπὸ 21 τοῦ C. I. ἔχουσα ως τὸ Σχ. 18^b.

Γράφονται δὲ αἱ λέξεις συνεχεῖς, καὶ δὲν διακρίνονται διὰ διαστημάτων. Ἔνιοτε δομως ἀπαντῶνται σημεῖα στίξεως μεταξὺ αὐτῶν, τυχαίως μᾶλλον καὶ ἄνευ συστήματος τεθειμένα, οὕτε καθ' ἃς διαλείψεις ἡ ἔννοια ἀπαιτεῖ. Καὶ μία μὲν στιγμὴ ἐστὶ σπανιωτάτη, ως ἐν Σχ. 33· δύο δέ, καθέτως διατεθειμέναι, οὕτως, εἰσὶ πολὺ συνεχέστεραι, οἷον

(19) Ἰδ. τὴν ἕμην Ἱστορ. Καλλιτ. Τ. Α. σ. 181.

(20) C. I. 27.

(21) Bæckh. 13.

ἐν Σγ. 34· αἱ δὲ τρεῖς, ἐπίστης ἀλλεπάλληλοι, εἰσὶν αἱ συνεχέστεραι πασῶν, ώς ἐν Σγ. 7, 12, 29.

ΚΕΦΑΛΛΙΟΝ Δ'.

Περιεχόμενον καὶ τύπος τῶν ἐπιγραφῶν.

Αἱ πλεῖσται δὲ τῶν ἐκ γρόνων προγενεστέρων τῇς 80^ῃ Ὀλυμπιάδος σωζόμενων ἐπιγραφῶν εἰσὶ κατὰ τὸ περιεχόμενον ἀναθηματικαὶ ἢ ἐπιτάφιοι, δλίγατι δ' αἱ ἀνατερόμεναι εἰς δημόσια ἀντικείμενα.

'Εξ αὐτῶν δ' αἱ ἀναθηματικαὶ ἀπαντῶνται ἐνίστε κεχαραγμέναι ἢ ἐπὶ βράχων, ἢ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνατεθειμένου ἀντικειμένου, οἷον κίονος, βωμοῦ, σκεύους ἢ ἐπὶ τοῦ φέροντος αὐτὸῦ βάθοου.

Καὶ πολλάκις μὲν περιέχουσιν οὐδὲν ἢ τὸ κύριον ὄνομα, εἰς δνομαστικήν, τοῦ ἀναθέντος εἰς τὸν ἐκασταγγοῦ λατρευόμενον Θεόν, ἢ εἰς γενικήν, τὸ τοῦ Θεοῦ εἰς δν ἢν ιερὸν τὸ ἀνατεθέν, οἷον: Ζηνὸς Ὀλυμπίου(1)· ἢ εἰς δοτικήν, ἐπίστης τὸ τοῦ Θεοῦ ᾧ ἡ ἀνάθεσις γίνεται.

'Ἐνίστε δμως δ τύπος τῇς ἀναθέσεως ἢν μᾶλλον ἀνεπτυγμένος, ώς: Διφιλίδης ἐκ Κεραμέων ἀρέθηκε (2), ὑπεννοούμενον τὸν τρίποδα, δστις δαίνεται ἀναγεγλυμέ-

(1) C. I. 30.

(2) R. 9. — "Id. C. I. 6.

ος ὑπὲρ τὴν γραφήν· ἦ: *Παλλάδι Δέξιππος ἀνέθηκε(3)*· καὶ ἔτι ἐκτενέστερον περιεῖγον τόν τε ἀναθέντα, καὶ τὸν Θεὸν εἰς δν ἣν ἡ ἀνάθεσις, ως: 'Εόρτιος καὶ 'Οψιάδης ἀνεθέτηρ ἀπαρχὴν τ' *Αθηναιά* (4), ἐν ἦ ἐπιγραφῇ ἡ λέξις ἀπαρχὴν ἐμφαίνει δτι ἐκ νίκης τινός, πιθανῶς γυμναστικῆς, ἐγένετο ἡ ἀνάθεσις. 'Ομοίως· 'Ιάρων ὁ Δειπομένεος τῷ Διὶ *Τυρρόν* ἀπὸ *Κύμης* (5)· καὶ· *T'* *Αργείοι* ἀνέθερ τῷ Διὶ τῷ *Κορινθόθερ* (6). 'Ενιοτε δὲ τὸ ἀνάθημα δημιλεῖ καὶ εἰς πρώτον πρόσωπον, οἷον· 'Ιθιδίκη μ' ἀνέθηκε, κτλ. (7).

'Υπάρχουσι δὲ καὶ τινες τῶν ἀναθηματικῶν ἐπιγραφῶν περιέχουσαι, πλὴν τῆς ἀπλῆς ἀναθέσεως, καὶ ἄλλας τινὰς περιστάσεις, ἥτοι ἐπαινον τοῦ Θεοῦ, οἷον ἐν Σγ. 35 (8). Λητοῦς νιέ, δις ἀφθιτος αἰεὶ εἰ, 'Αρισστων σ' ἔθηκε καὶ τε *Βοία* καὶ *Καλλίκλεια* καὶ 'Αγασιθέα, θύγατρες, ως φίλῳ· ἡ τὰ κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ μνημείου, ως ἐν Σγ. 24 (9). Τοῦ αὐτοῦ λίθου εἰμὶ ἀνδριὰς καὶ τὸ σφέλας· ἡ ἀπαριθμησιν τῶν ἀνατεθημένων ἀντικειμένων (10). 'Υπάρχει δὲ καὶ μίχ περιέχουσα τὴν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις κυρίως, καὶ μάλιστα ἐν 'Ασίᾳ, ἀπαντωμένην ἀπαγόρευσιν βλάβης τοῦ μνημείου, ἡ ἐκ Σιγείου (11). Φαροδίκου εἰμὶ 'Ερμοκράτον τοῦ *Προκοησίου*. Κάγὼ κρατῆρα κάπιστατον καὶ ἡθυδὸν ἐς *Προταρεῖον* ἔδωκα, μυῆμα Σιγειεῦσι.

(3) R. 14. — "Id. 11. 16. 17. 18.

(4) R. 8.

(5) C. I. 16.

(6) C. I. 29.

(7) Inscr. Ath. 350.

(8) C. I. 8.

(9) C. I. 10.

(10) C. I. 8. 13. 18.

(11) C. I. 8.

'Eär δέ τι πάσχω, μεληδαίνειν με, ω Σιγειῆς. Καὶ μέποιησεν Αἴσωπος καὶ ἀδελφοί. Ἐγει δέ ή ἐπιγραφή αὗτη ἄτακτον τὴν σύνθεσιν, διότι ἄργεται δμιλοῦν τὸ ἀνάθημα, μετὰ ταῦτα ἐξακολουθεῖ ὁ ἀναθεῖς, καὶ ἔπειτα ἐπανέργεται τὸ ἀνάθημα. Μνημονεύει δὲ καὶ τοῦ ἐργασθέντος τὸ ἄγαλμα καλλιτέχνου, ώς καὶ ἄλλαι πολλαῖ (12). Εἰσὶ δέ τινες καὶ ἔμμετροι, προσθήκῃ ἢ μὴ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ τεχνίτου (13)· καὶ οὐκ ὀλίγαι τῶν ἀναθηματικῶν εἰσὶν ἀγωνιστικαῖ, ἢ εὔχαριστήριοι τοῦ νικήσαντος, ἐπὶ βάθρων, ἢ ἐπὶ τῶν εἰς ἀθλὸν διδομένων ἀγγείων κεγχαραγμέναι. Οἶον·

*'Επιχάριτος ἀρέθηκεν ὁ Ὀπλιτοδρόμος. Κρίτιος καὶ Νησιώτης ἐποιησάτηρ, ἐξ Ὀλ. 78 (14)· καὶ ἐπὶ διαφόρων ἀγγείων, οὐ μόνον ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀπωτάτας γώρας, οἷον ἐν Κυρήνῃ, ἐν Ταυρικῇ κλ. εύρεθέντων, ἀναγνώσκεται ἡ ἐπιγραφή· *Tōr Ἀθήνηθεν ἀθλον εἰμί, ἀποδεικνύουσα δτι κάτοικοι τῶν γωρῶν ἐκείνων εἰγον νικήσει ἐν ἀττικοῖς ἀγῶσιν.**

Αἱ δέ ἐπιτάφιοι ἐπιγραφαὶ συνίστανται καὶ αὐταὶ ἐνίστε ἐξ ἀπλῶν ὀνομάτων εἰς ὀνομαστικήν (15), ἢ εἰς γενικήν, ὑπενοουμένων τῶν λέξεων σῆμα, στήλη· οἷον· Θεοθέμιος (16), ἢ, ώς ἐν Βοιωτίᾳ, εἰς δοτικὴν μετὰ τῆς ἐπί. Πολλάκις δικιαζόμενοι ἐκφράζονται καὶ ἐκτενέστερον, καὶ ἀγενεῖ· φεως, ώς ἐν Σγ. 27 (17). *Ἐριάλον θυγατρὸς Σπουδίδον κέραμος* (ἢ *Κεραμ[ε]ως*) στήλη. Καὶ ἐνταῦθα δὲ μνημονεύεται ἐνίστε ὁ τὴν στήλην ἢ τὸ ἄγαλμα ἐργασθεῖς καλ-

(12) C. I. 25. 31. Ther. 4 — R. 23. 24. 26. 33.

(13) R. 34. — C. I. 3. 24. 27. 39. Ther. 5.

(14) R. 25. "Id. C. I. 5. 12-34.

(15) R. 3. 5. 35. 322. 324. 326-329. Ther. 16. 19.

(16) R. 2224.

(17) R. 6. "Id. 4.

λέγηνται, ως (18)· Ἀριστίωρος Ἐργορ Ἀριστοκλέους.
Καὶ οἱ ἐπιτάφιοι δ' ἐπίσης εἰσὶ πολλάκις ἔμμετροι, ως
Σγ. 22·

Ἀντιλόγου ποτὶ σῆμα ἀγαθοῦ || καὶ σώφρονος ἀνδρὸς

· · · · · · · · · · ·

Ἀριστίων || μὲν ἐποίησεν.

Ἐξηλείρθη δὲ τῇς ἐπιγραφῇς δὲ δεύτερος στίχος, διστις
βροχίως τὴν πεντάμετρος ἐπόμενος τῷ ἔξαμετρῳ. Ἐστι δ' ὁ
γλύπτης Ἀριστίων ἄγνωστος ἐν τοῖς καλλιτέχναις, καὶ
ἴσως, ως ἐκ τοῦ δόνόματος εἰκάσαι, ἀνήκεν εἰς τὴν οἰκογέ-
νειαν τῶν Ἀριστοκλέων (19), τῆτος τὴν κυριαρχίαν περὶ Ὁλ. 70 -
80, καὶ τὴν σύγγρονος τῷ μνημονευομένῳ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ
ὑπὸ Σγ. 11, τῆτος ἐστὶ πᾶσα βουστροφηδὸν γεγραμμένη,
(... ἀνέθηκεν. Ἀριστοκλῆς ἐποίησεν), ἐν τῷ ἐνταῦθα, οἱ
μὲν στίχοι τῇς ἐπιγραφῇς χωροῦσι πάντες ἐξ ἀριστερῶν
πρὸς δεξιά, οἱ δὲ περιέγοντες τὸ σημεῖον τοῦ τεγνίτου, ἀμ-
φότεροι ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά.

Περίεργον δέ, καὶ εἰς ἑτέραν Ἀττικὴν ἐπιγραφὴν μὴ ἀπαν-
τώμενον, ἐστὶ τὸ σχῆμα τοῦ Ρ, καὶ ίσως πηγάζει ἐκ τῆς
ἀρχαίας πατρίδος τῶν καλλιτεχνῶν τούτων, ἐλθόντων τὸ
πρῶτον πιθανῶς ἐκ Πελοποννήσου.

Ἄλλη ἔμμετρος τῶν χρόνων τούτων ἐστί, καὶ αὕτη
Ἀττική· Λυσίᾳ ἐρθάδε σῆμα πατὴρ Σήμων ἐπέθηκε (20).

Πάντοτε διμως τὸ μέτρον τῶν στιγμῶν τούτων ἐπιτα-
φίων δὲν εἶναι ἄμεμπτον, ως καὶ παροράματα γραφικὰ ἀπαν-
τῶνται ἐν αὐταῖς· οἷον ἐν ταύτῃ·

Σῆμα τόδε Κύλων παῖδων ἐπέθηκε θανόντων
μὲν σῆμα φιλημοσύνης (21).

(18) R. 21.

(19) Παγκ. Ιστ. Καλλιτ. Α, 181.

(20) R. 20. "Ιδ. καὶ 31. 318-320.

(21) R. 27.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη, ἐν τινὶ δήμῳ τῆς Ἀττικῆς εὑρεθεῖσα, πιθανῶς ἐν τῷ τῆς Παιενίας, ἔχει μὲν πολλὰς γραφικὰς ἀτελείας, διότι δἰς (παίδων, θαρόντων) ἀντὶ τοῦ Ν ἐγράφη τὸ ἐν μόνον σκέλος αὐτοῦ, I, ἐν τῇ λέξει θαρόντων ἐλλείπει τὸ δεύτερον Ν, καὶ ἐν τῇ λέξει μυρῆμα ἐγράφη Τ ἀντὶ Ν· ἀλλὰ σφάλλεται καὶ κατὰ τὸ μέτρον, διότι ἡ δευτέρα συλλαβὴ τῆς λέξεως τόδε ὥφειλε νὰ ἦ μακρά.

Ἐνίστε δ' ἐστὶν ἡ ἐπιγραφὴ ἐν μέρει μόνον ἔμμετρος, καὶ ως ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ ὄνομα τοῦ τεγνίτου δὲν περιλαμβάνεται ἐν τοῖς στίχοις (22).

Δημόσια δ' ἀντικείμενα ἀναγεγραμμένα σπάνια ἀπαντῶνται ἐκ τῆς ἐποχῆς ταύτης. Τοιοῦτο δ' ἐστὶ μέρος ἀναγραφῆς ἐν Ἀθήναις οἰκοδομικῶν ἔργων, ἱεροῦ τινος πιθανῶς, βουστροφηδὸν γεγραμμένης (23). *Κριθῶν ἐκτέοντειονργοῖς(;) Δ...Οἱ ἐκτυποι Χ. ΔΙ. Δίποι ΠΙ Σχοινία...* Σώζονται δὲ καὶ τινες συνθήκαι, τὸ πλεῖστον κεχαραγμέναι ἐπὶ μεταλλίνων πετάλων, ἀτινα ἀνηρτῶντο εἰς τοὺς ναούς, ως ἡ ὑπὸ Σγ. 33 αἰολιστὶ γεγραμμένη ἑκατονταετῆς συνθήκη συμμαχίας μεταξὺ Ἡλείων καὶ Ἀρκάδων Ἡραιέων, ἐξ Ολ. 40-60 (24), καὶ ἡ τὸ θαλάσσιον δίκαιον μεταξὺ Χαλείου καὶ Οιανθείας κανονίζουσα, ἐπίσης Αιολική (25). Δημοσίας δ' ἐπίσης φύσεώς εἰσι καὶ ἡ τῆς Ἰταλικῆς Πετιλίας (Σγ. 33), δωριστὶ γεγραμμένη, καὶ περὶ διαθήκης τινὸς ἡ κληροδοτήματος πραγματευομένη (26)· καὶ τις Ἰωνικὴ τῶν Τητῶν (27), νεωτέρα μὲν ταύτης, προ-

(22) R. 22.

(23) C. I. 9. — "Id. Inscr. Att. 1-7.

(24) C. I. 41.

(25) R. 356b.

(26) C. I. 4.

(27) C. I. 1044.

γενεστέρα δὲ τῆς 80^{ης} Ὀλυμπιάδος, καὶ διατάξεις τινὰς
ἀποτυνομικὰς περιέχουσα.

Απαντῶνται δὲ καὶ λίθοι ὅρων ἢ δρίων, ἐκ τῶν τιθε-
μένων εἰς ατήματα ἴδιωτειαὶ ἢ δημόσιαι· καὶ μάλιστα τῶν
τεμένη ἀριθμέντων, οἷα τὰ ἐν Ἀθήναις· Ἱερῶν
Νυμφῶν. Δῆμος· καὶ Ὅρος Διός, καὶ Ὅρος Πυκρός(28).

Καὶ ἀγγεῖα δ' οὐ σπανίως ἔχουσι παρὰ τὰς γραπτὰς
πράξαστάσεις τὰ ὄνόματα τῶν παριστωμένων προσώπων,
ἀργακιών, ως ἐπὶ τὸ πολὺ γεγραμμένα, καὶ ἐν γραμμαῖς
ἀτάκτοις, ως τὸ διάστημα ἐγχωρεῖ, δποίαν καὶ ὁ Παυσα-
νίας περιγράφει τὴν λάρνακα τοῦ Κυψέλου(29).

Περίεργος δ' ἐστὶ· καὶ ἐπιγραφή τις Ἀργολικὴ ἐπὶ μαρ-
μάρου, ἡρώων ὄνόματα περιέχουσα(30), ἀναφερόμενα ἵσως
εἰς ἀνάγλυφον ὑπάρξαν ποτὲ ἐπὶ τοῦ λίθου, καὶ ἀποτε-
λοῦντα θρησκευτικὴν ἀναγραφὴν ἡρώων ἐν τινὶ τεμένει τοῦ
Ἀργούς λατρευομένων.

(28) R. 889,

(29) E, 17. — Ἰδ. καὶ 28. Καὶ τὴν ἐμὴν Ἱστ. Καλλιτ. A, 181.

(30) C. I. 20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ηαρχείγματα ἀρχαεοτάτων ἐπιγραφῶν.

α'. Παραδείγματα γραφῆς καὶ δρθογραφίας

Σχῆμα 21. (Rang. 1).

Ἐπιγραφὴ εύρεθεῖσα ἐν Θήρᾳ, διατηρουμένη δὲ ᾗδη ἐν τῷ Μουσείῳ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ κεχαραγμένη ἀκανονίστως δι’ ἐντομῶν αἵτινες εἰσὶν ἀβαθεῖς καὶ πλατεῖαι, ἐπὶ τῶν πέντε ἀνωμάλων πλευρῶν λίθου ἡφαίστιογενοῦς μέλανος, διαστάσεις ἔχοντος $3 \times 2 \times 1$.

·Ρηξάρωρ ἀρχαγέτας. Προκλῆς. Κλεαρόρας Περαιεύς.

·Ορθοκλῆς.

Λεοτίδας.

·Αγ.λωρ. Περίλας. Μάληκος.

Ἡ Θήρα ἐκαλεῖτο τὸ πρῶτον Καλλίστη, ὅτε καὶ λέγεται δτι ὑπὸ Φοινίκων φέρετο, ἵσως κυρίως ὑφ· Ἐλληνοφοινίκων, ὅποίους ἀνωτέρω (Σελ. 30) ὑπεθέσαμεν τοὺς ἐν Βοιωτίᾳ Καδμείους. Δι’ αὐτῶν δὲ πιθανῶς ἐδιδάχθη καὶ τὴν γραφήν, ἥτις διὰ τοῦτο ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς, ὡν πολλαὶ εἰσὶν ἐπὶ βράχου ἐπιγεγραμμέναι κατὰ τὴν θέσιν Μέσα Βουνό, πλησιάζει, μᾶλλον πάσης Ἐλληνικῆς, πρὸς τὰ Φοινίκεια σχήματα τῶν γραμμάτων.

Ἐπὶ δὲ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν, ἥς ἡ ἐποχὴ εἰκάζεται περὶ τὰ 1104 π. Χ., δ Θήρας, Καδμεῖος τὸ γένος, οὐγὶ ἄρα ἵσως ἀσχετος πρὸς τοὺς Φοινικοκαδμείους, τέταρτος τοῦ Πολυνείκους ἀπόγονος, γυναικάδελφος τοῦ Ἡρα-

χείδου Ἀριστοδήμου, καὶ θεῖος τῶν πρώτων Βασιλέων τῆς Σπάρτης, Εὐρυσθένους καὶ Προκλέους(1), ἐξεδώρισε τὸν νῆσον, καταγαγὼν εἰς αὐτὴν Δωριεῖς Σπαρτιάτας, καὶ συγγρόνως Βοιωτοὺς Μινυεῖς, ἃρα συγγενεῖς τῶν πρώτων τῆς νήσου κατοίκων.

Ἐπειδὴ δέ, κατὰ Πλούταρχον(2), ἀρχαρέται ἐλέγοντο οἱ Βασιλεῖς παρὰ Σπαρτιάταις, πιθανὸν φαίνεται δτὶ ὁ Πηξανωρ ἦν Βασιλεὺς τις Δωριεὺς τῆς Θήρας, καὶ ὁ ἀκατέργαστος οὗτος λίθος ἀρχαικὸς ἐπιτάφιος αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ἐν ᾧ τὸ ὄνομα Προκλῆς δύναται ἴσως νὰ θεωρηθῇ ως ἔνδειξις δτὶ ὁ Πηξανωρ ἦν ἀπόγονος, καὶ οὐγὶ λίση μεμακρυσμένος, τοῦ πρώτου Δωριέως οἰκιστοῦ.

Τὸ δὲ τοπικὸν Περαιεὺς ἢ Πειραιεὺς ἐμφαίνει πιθανῶς θέσιν τινὰ ἐν Θήρᾳ, διμώνυμον τῷ ἀττικῷ λιμένι, ως ἐκ τῶν γεωγραφικῶν τοῦ Πτολεμαίου(3) μανθάνομεν δτὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ πολισμάτων τῆς Θήρας(4) ἐν ἐκαλεῖτο Ἐλευσίς καὶ ἔτερον Οἴα, διμωνύμως τοῖς ἀττικοῖς, ἐξ αἰτίας ἴσως τῆς μετὰ τῶν Μινυῶν σχέσεως, ἢ ἄλλης τινὸς ἀργαιοτάτης ἐπιμεξίας τῶν Θηραίων μετὰ τῶν κατοίκων ἢ διμόρων τῆς Ἀττικῆς. Περίεργον δ' ὅτι καὶ τὴν σήμερον εἶς λιμήν τῆς Θήρας καλεῖται Ἀθηνιώτικος.

Τὸ δ' ὄνομα Μάληκος δύναται νὰ ἦν φοινικικῆς φίζης, διότι Μάλχος(5), Μάλιχος(6), Μάλκη καὶ Μελέκη ἐβραΐστι, Μάλκο συριστί, Μάλκα γχλδαΐστι, Μαλίκη δὲ καὶ Μαλέκη ἀραβιστί, δηλοτε τὸν Βασιλέα. Ἀλλὰ τὸ ὄνομα

(1) Στράβ. ΙΖ, 837. — Παυσ. Λυκ. Α. — Ἡρόδ. Δ, 147.

(2) Β. Λυκ. ΣΤ.

(3) Γ, 15.

(4) Ἡρόδ. Δ, 153.

(5) Εὐαγγ. Λουκ. ΚΒ, 5. — Ιωάν. ΙΗ.

(6) Ιωσηπ.

τοῦτο ἀπαντᾶνται καὶ ἐν μεταγενεστέρᾳ ἀττικῇ ἐπιγραφῇ(7), ἀποδιδόμενον εἰς δημότην Ἀχαρνέα· ωστε δὲν φαίνεται ἀπίθανον καὶ Ἐλληνικῆς νὰ ἦν καταγωγῆς, συγγενὲς τοῦ μαλακός, ἐκ τῆς ριζῆς μάω, μάσω (καὶ μασσῶ), μαλάσσω.

Ἐκ τῶν λοιπῶν δ' ὄνομάτων, τὸ Λεοντίδας ἐστὶν ἔτερος τύπος τοῦ Λεωνίδας, καὶ Περίλας τοῦ Πέριλλος(8), διπερ ἐστὶ ταῦτὸ τῷ Περίλαος. Οὐ "Αγ.λωρ" δ' ἔχει πρὸς τὸν τύπον Ἀγλαός, ὡς δὲ Ἀγάθωρ πρὸς τὸν Ἀγαθός.

Παρατηρήσεως δ' ἄξιον δτι ἐκ τῶν οἱ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης μόνον δύο, τὰ εἰς τὰς λέξεις Ρηξάρωρ καὶ Ἀγλωρ γάφονται Θ, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ἀνευ τῆς στιγμῆς ἐν τῷ κέντρῳ, ἐξ οὗ δὲ Κιρχόφ(9) συμπεραίνει δτι τὸ γράμμα Θ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ἐμφαίνει τὸ ω.

Σχῆμα 23 (C. I. 3).

Ἐγγεγραμμένη ἐν τοῖς διαξέσμασι δωρικοῦ κίονος, ἐκ Μήλου, ἐξ ἀριστερῶν πρὸς δεξιά.

Παῖ Διός, Ἐκφάντῳ δέξαι τόδι ἀμενφές ἄγαλμα.

Σοὶ γάρ ἐπευχόμενος τοῦτο ἐτελεσε γρόφων.

Ἐνταῦθα δὲ παρατηρήσεως ἄξια εἰσὶ τὸ σχῆμα τοῦ Γ, τοῦ Σ, τοῦ Μ καὶ τοῦ Ι. Τὰ δὲ Φ καὶ Χ ἐκφράζονται διὰ τῶν διπλῶν ΠΗ καὶ ΚΗ, καὶ τὸ Ξ διὰ τοῦ ΚΣ· τὸ δὲ ν πρὸ τοῦ φ μένει ἀτρεπτον.

Τὴν ἐποχὴν δὲ τῆς ἐπιγραφῆς κρίνει δὲ Βοίκχιος οὐχὶ ἀρχαιοτέραν τοῦ Σόλωνος, διότι φρονεῖ δτι πρὸ αὐτοῦ κίων δώριος καλῶς ἐξειργασμένος δυσκόλως γέθελεν εὑρεθῆ. Ἡ

(7) C. I. 611.

(8) Διόδ. Ανθολ.

(9) Studien. Σ. 44. Ιδ. σ. 46.

δε διάλεκτος ἐστὶ δωρική, διότι πεντήχοντα περίπου ἔτη μετὰ τὴν κάθισδον τῶν Ἡρακλειδῶν Δωριεῖς ἐκ Σπάρτης ἐπέμβησαν καὶ τὴν Μῆλον.

Παῖ Διός, ἐπίκλησις τῷ Ἀπόλλωνι, δστις ἦν τῶν Δωριῶν δὲ Ἀρχηγέτης, καὶ δὲ ἐν Μήλῳ ιδίως λατρευόμενος θεός, ως ἔξαγεται καὶ ἐκ τῶν νομισμάτων τῆς νήσου.

Ἐκεφάντω. Τὸ δόνομα οὐ σπάνιον, ή δὲ δοτικὴ γαρίστακή, ή συντακτικὴ τοῦ παθητικοῦ, ἀντὶ τοῦ « παρὰ τοῦ Ἐκφάντου ».

Ἄγαλμα δηλοῖ καὶ πᾶν κόσμημα ἡ ἀνάθημα, γενικῶς, ως ἐπιγραφὴ ἐπὶ τριπόδων, ή ἐπὶ ἐλεφαντίνου κέρατος, καλοῦσι τ' ἀντικείμενα ταῦτα ἄγαλματα (10).

Γρόφων δὲ ἐστὶ δωρικὸς τύπος ἀντὶ γράφων, ως μολόχη ἀντὶ μαλάχη (11), κοθαρὸς ἀντὶ καθαρός (12), καὶ προσέτι ἀνεπίγροφος ἀντὶ ἀνεπίγραφος (13), καὶ γροφεῖς ἀντὶ γραφεῖς (14).

Σχῆμα 7 (R. 318).

Ἐπὶ μεγάλου κυκλωτεροῦ κτιστοῦ βάθρου, ἐν Κερκύρᾳ. Ἐπιγραφὴ κεχαραγμένη ἐπὶ μιᾶς γραμμῆς πᾶσα, γωρούσσης ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά, καὶ ἀποτελοῦσα ἔξι ἔξαμέτρους.

Τίος Τλασίαο Μενεκράτεος τό δε σᾶμα,
Οἰανθέως γενεάν. Τό δε δὲ αὐτῷ δᾶμος ἐποίει.

Τίς γάρ πρόξενος, δάμου φίλος· ἀλλ' ἐνὶ πόν(τω)
ῶλετο· δαμόσιον δὲ καθ(ί)κετο πένθος Οἰάνθην.

Πραξιμένης δὲ αὐτῷ (πρόφρων) ἀπὸ πατρίδος ἐνθών
σὺν δάμῳ τό δε σᾶμα κασιγνήτοιο πονήθη.

(10) Ἡρόδ. Ε, 60. 61. — Πλατ. Ι, 7, 3. — ΣΤ, 19, 3.

(11) Γρ. Κορίνθ. Σ. 455.

(12) Ταβ. Ηερ. Ι, 55.

(13) Αὐτ. 36.

(14) Ἡσύχ.

Παρατηρητέον δ' ἐνταῦθα τὸ σχῆμα τοῦ Γ, τοῦ Ε, τοῦ Ι, τοῦ Λ, ἔχοντος τὴν θέσιν ἀντίστροφον τοῦ ἐν Ἀττικῇ, καὶ προοδοποιοῦσαν τὴν τοῦ μεταγενεστέρου κοινοῦ ἀλφα-
βήτου, τὸ τοῦ Μ, κατὰ τοῦτο μόνον τοῦ Σ διαφέροντος,
ὅτι ἔχει βραχύτερον τὸ τέταρτον σκέλος, καὶ κατὰ γωνίαν
ἀμβλυτέραν τῶν λοιπῶν ἀφιστάμενον.

Ἡ γρῆσις τοῦ Ξ δὲν ἔμφαίνει ἐπογήν μεταγενεστέραν,
διότι τὸ γράμμα τοῦτο φαίνεται ὅτι εἰσήχθη ἐνιαχοῦ ἀμέ-
σως ἐκ τοῦ φοινικικοῦ ἀλφαβήτου· δι' ὃ καί, ἐνῷ εἰς τινα
μέρη ἐλλείπει μέχρι χρόνων πολὺ νεωτέρων, οἷον ἐν Ἀτ-
τικῇ μέχρις Εὔκλείδου, ἀλλαχοῦ, οὐ μόνον παρ' Ἰωσιν ὡς
ἐν Μιλήτῳ καὶ παρ' ἄλλοις (15), ἀλλὰ καὶ ἐν δωρικαῖς γρά-
μασις, οἷον ἐν Φλιοῦντι (16), ἐν Πετιλίᾳ (17), ὑπῆρχεν εἰσηγ-
μένον ἐν πολὺ ἀπωτέροις καιροῖς.

Ἐστι δ' ἡ ἐπιγραφὴ ἐπιτάφιος τοῦ Μενεκράτους, δστις
ἥν πρόξενος τῶν Κερκυραίων, καὶ εἰς δν, πνιγέντα, ἀνή-
γειρε τὸ μνημεῖον τοῦτο ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐν μὲν Ἀθή-
ναις ὁ πρῶτος ἀναγνωρισθεὶς πρόξενος ἦν, καθ' Ἡρόδο-
τον (18), μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι μάγην, Ἀλέξανδρος ὁ Μα-
κεδών, θεῖος τοῦ Φιλίππου· ἀλλ' ἀγνωστον ἀν ἐν Κερκύρᾳ
δὲν ὑπῆρχον πρόξενοι καὶ πρίν, ὡς καὶ μέχρι τίνος ἐπογῆς;
διετηρήθη ἐκεῖσε ἡ ἀρχαϊκὴ γραφή.

Ἡ λέξις δὲ γενεὰ ἐνταῦθα πρῶτον, παρὰ τὴν γρῆσιν
τῶν δοκίμων συγγραφέων, ἔμφαίνει τὸν τόπον τῆς γεν-
νήσεως.

Ἡ γλῶσσα δ' ἐστὶν αἰολοδωρική, ἥ ἀνήκουσιν οἱ τύποι

(15) C. I. 10.

(16) C. I. 1.

(17) C. I. 8.

(18) H, 141.

*Ilaσίαο, κασιγνήτοιο, καὶ ἡς ἀντὶ ἥτι, οἷον ἐν Θεοκρίτῳ (19). «*H*ε δὲ μὲν αὐτῶν πνέόρδος· δημοίως δὲ καὶ τὸ ἔθων ἀντὶ ἐλθών, ως ἐν τῷ αὐτῷ ποιητῇ (20). *H*ρθ' *Eρυμῖς* πράτιστος ἀπ' οὐρεος... ἥρθον τοὶ βῶται». Περιέχει διώρας καὶ τινας τύπους τῆς κοινῆς γλώσσης, ως νίοῦ, Μεγαράτεος, δάμου, οἵτινες φαίνονται νεώτεροι τῶν γρόνων αὗταις ἐλέγγει ὁ ἀρχαϊκὸς χαρακτὴρ τῆς γραφῆς. 'Αλλ' ἄγνωστον ἐστὶν ἀλλαχόθεν καὶ ἂν ἐν Κερκύρᾳ βραδύτερον δὲν ἥλλαξε τῶν γραμμάτων τὸ σχῆμα, καὶ ἂν πρωτιμώτερον δὲν ἀνεμίγησαν κοινοὶ τύποι μεθ' αἰολοδωρικῶν.*

Παρατηρήσεως δ' ἀξία καὶ ἡ γρῆσις τοῦ F μετὰ τοῦ N, ἐξ ἣς ἵσως προκύπτει ὁ Αιολικὸς ἀναδιπλασιασμὸς τοῦ N εἰς τὸν τύπον ξέννος (21), καὶ ἡ Ιωνικὴ ἔκτασις τοῦ πρὸ τοῦ N φωνήεντος εἰς ξεῖνος. Συντελεῖ δ' ἡ παρουσία τοῦ γράμματος τούτου καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ μέτρῳ μήκυνσιν τῆς προηγουμένης συλλαβῆς.

Τὸ πάργουσι δέ, κατὰ τὸ τέλος τοῦ γ' καὶ δ' στίγου, καὶ κατὰ τὸ μέσον τοῦ ε', μέρη καθ' ἄ ἐστὶν ἐψθαρμένος ὁ λίθος. 'Ανεπληρώθη δὲ τὸ μὲν πρῶτον τῶν κενῶν τούτων εἰς ἀλλ' ἐρὶ πόρ(τω), κατὰ τὸ ἐν Παυσανίᾳ ἐπίγραμμα (22).

«Μνάματ' Απολλωνίας ἀνακείμεθα, τὰν ἐνὶ πόντῳ
Ιωνίῳ Φοῖδος ὥκισ' ἀκερσοκόμας».

Τοῦ δὲ δ' στίγου τὸ κενὸν συνεπληρώθη συμφώνως πρὸς τὴν ὄμηρικὴν ταύτην ἔκφρασιν (23). «Πένθος καθίκετό με», καὶ ταύτην τοῦ Σόλωνος. «οὐτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἐκάστῳ».

(19) ΣΤ, 2.

(20) Α, 79. 80.

(21) Etym. Gud.

(22) Ε, 22.

(23) Οδυσ. Α, 342.

Σχῆμα 19 (R. 2230).

. . σθόλα Λυκόφρονος.

Ἐπιγραφὴ ἐκ Μήλου, ἔνθα καὶ ἄλλαι στῆλαι εύρεθησαν (24) ἀκριβῶς τὸ αὐτὸ τῶν γραμμάτων σχῆμα ἔχουσαι. Ἰδίως δὲ περίεργον ἐν αὐταῖς τὸ κολοσσὸν Σ σχῆμα τοῦ Ο, ἐν φῳ τὸ δλόκληρον τὸν κύκλον ἀποτελοῦν Ο φαίνεται ἐμφαῖνον τὸ Ω (25).

Σχῆμα 24 (C. I. 10).

Τοῦ αὐτοῦ (λιθοῦ εἰμὶ ἀνδριάς καὶ τὸ σφέλας.

Ἐπιγραφὴ κεχαραγμένη ἐπὶ βάθρου ἐν Δήλῳ.

Ἐν αὐτῇ τὸ Λ ἔγει οἶον σχῆμα καὶ ἐν τῇ Μηλίᾳ ὑπὸ σχ. 23· ωστε καὶ τὸ 7^{ον} σημεῖον, φαίνεται ως Μ, διώρθωσεν δὲ Βοίκυγιος εἰς ΛΙ. Σφέλας δὲ ποιητικῶς ἐστὶ τὸ βάθρον.

Αὕτις δὲ παρατηρήσεως ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ἐστὶ καὶ ἡ χρῆσις τοῦ Φ ἐντὸς τῆς διφθόγγου αυ, ως ἀπαντᾶται εἰς μόνας τὰς Βοιωτικὰς ἐπιγραφάς, τὴν δρθότητα τῆς προφορᾶς αφ διὰ τὴν διφθογγον ταύτην κυροῦσα. Καὶ ἐν γένει δ' ἡ παρουσία τοῦ γράμματος τούτου εἰς τὸ κέντρον τοῦ Πανιωνίου ἐδύνατο νὰ ἐκπλήξῃ, ἀν ἐπὶ ἄλλης πλευρᾶς τοῦ αὐτοῦ βάθρου δὲν ἀνεγινώσκετο καὶ ἐτέρα ἐπιγραφὴ μεταγενεστέρα, φέρουσα ΝΑΞΙΟΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙ, ἐξ οὗ ἐξάγεται δτι ήγ τῶν Ναξίων, ἅρα Δώριον, τὸ ἀγάθημα, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα φέρον τὸν κολοσσὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, περὶ οὗ λέγει δὲ Πλούταρχος (26). «Ο δὲ φοίτε ἐκεῖνος,

(24) R. 2229. 2236. — C. I. 2434. — Ross, 229-231. — Philologus, IX, 393.

(25) Kirchhoff, Stud. Σ. 49.

(26) B. Νικ. Γ.

νόδο τῶν πνευμάτων ἀγαλασθείς, ἐνέπεσε τῷ Ναξίων ἀρδριάτι τῷ μεγάλῳ, καὶ ἀρέτρεψεν». "Ισως δ' ἀνήγειρον πάλιν τὸ καταπεσὸν ἄγαλμα οἱ Νάξιοι, ἐπιγράψαντες τὸν δευτέραν ἐπιγραφήν, δτε ἐν Ὁλ. 90, γ' ὁ Νικίας ἔφερε τὸν λαμπράν του θεωρίαν εἰς Δῆλον.

¹Αν δομως ἡ λέξις ἀρδριάτις τῆς ἀρχαιίας ἐπιγραφῆς καὶ τῷ γωρίου τοῦ Πλουτάρχου σὲν δύναται ν' ἀποδοθῆ εἰς ἄγαλμα θείον, καὶ πρέπη νὰ ἐκληφθῇ ως ἀνδρὸς ἔνδαλμα τῷ Θεῷ ἀνατεθειμένον, τότε πρέπει νὰ μὴ τὴν ἡ ἐπιγραφὴ ἀρχαιοτέρα τῆς 58ης Ὁλυμπιάδος, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δτις ἀληθῶς, ως λέγει ο Παυσανίας (27), τότε πρώτον ιδρύθη ιδιωτικὸς ἀνδριάς.

Σχῆμα 26 (R. 4).

Ἐγδηλου τόδε σᾶμα.

Ἐπιγραφὴ ἐξ Αἰγίνης, ἐν Ἀθήναις διατηρουμένη. Τῶν γραμμάτων Α καὶ Σ τὸ σχῆμα ἐστὶν ιδίως ἀρχαικόν. Ἡ πρώτη λέξις Ἐκδήλου, ἔχει τὸ Κ τετραμμένον εἰς Γ κατὰ πάθος παραμεῖναν μέχρι σήμερον εἰς τὴν δημώδη διάτεκτον, λέγουσαν γδέρνω ἀντὶ ἐκδέρω, γδύνω ἀντὶ ἐκδύω, ἐξ οὗ καὶ τὸ γ(δ)υμρός.

Ἡ λέξις δ' αὕτη ἀντὶ κυρίου ὀνόματος δύναται ίσως νὰ ἐκληφθῇ καὶ τοπικόν, Ἐκ Δήλου, ὑποτιθεμένου δτι ἐγράφη Δωριστὶ (σᾶμα), ως χαραχθείσης τῆς ἐπιγραφῆς ἐν Αἰγίνῃ, τὴν κατ' ἀργὸς «ἐπώκησαρ Ἀργεῖοι καὶ Κρῆτες καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Δωριεῖς» (28).

(27) ΣΤ. 18.

(28) Στράβ. Η, 375.

Σχῆμα 25 (R. 367).

"Α)στριο;
 'Α)ριστίων
 Σ)φενδονίων
 Λ)υκίνος
 'Α)ναξίλας
 Δ)έρκετο;
 'Εγ)εμένης.

'Επιγραφὴ ἐπὶ τῇς Ἀκροπόλεως τῷν Ἀθηνῶν εὑρεθεῖσα, ἀλλὰ προφανῶς, καὶ ως ἐκ τῆς γραφῆς, καὶ ως ἐκ τῆς δρυογραφίας, καὶ ως ἐξ αὐτοῦ τοῦ σχηματισμοῦ τινῶν τῶν ὄνομάτων (ώς τοῦ Ἀράξιλας ἀντὶ τοῦ Ἀράξιλαος) ἀποδείκνυται, μή οὖσα καταγωγῆς ἀττικῆς. Σγεδὸν δ' ἀναμφισθήτητον φαίνεται δτὶς ἐστὶ τυῆμα τοῦ αὐτοῦ λίθου δν ἔξεδωκεν ὁ Βοίκγιος ἐν C. I. ὑπ' ἀριθ. 166, καὶ δστις περιέχει κατάλογον Ἀργείων ἐν Ἀθήναις πεσόντων. Χαρακτηριστικόν ἐστι τὸ σχῆμα τοῦ Λ, ἀπαντώμενον καὶ ἐν ἄλλαις ἀργείαις ἐπιγραφαῖς προσέτι δὲ τὸ τοῦ Δ, καὶ τὸ τοῦ Ε. Τοῦ ὄνοματος Ἀναξίλας προηγεῖτο, ως τὰ σωζόμενα ἦγη ἀποδεικνύουσι, τὸ Φ, ως ἐν γένει ἐν ταῖς Δωρικαῖς ἐπιγραφαῖς προηγεῖται τῇς λέξεως Ἀναξ. Τὸ δὲ Θ, μετὰ στιγμῆς ἐν τῷ κέντρῳ, ἐκφράζει ἐπίσης τὸ Ο καὶ τὸ Ω.

Σχῆμα 43.

'Η ἐπιγραφὴ αὕτη, λίχνης ἐξηλιμμένη, ἀνεκαλύφθη πρὸ ἐτῶν ἐπὶ τῶν σπειρῶν τῆς δριοειδοῦς στήλης, τῆς ἀπὸ τῶν γρόνων τῶν αὔτοκρατόρων ἵσταται ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀναγινώσκονται δ' ἐπ' αὐτῇς, λίχνης ἀμυδρῶς, τὰ ἐπόμενα·

- 'Απόλλωνι θ(ε)ῷ (στᾶσαν τ')   ἢ στάσαντ'
 ἀ)ν(άθη)μ' ἀ(π)ὸ (Μήδων)
 Λακ(εδ)α(ι)μόν(ιοι)
 'Αθ(η)ν(α)ῖ(οι):
 5   Κορινθίοι:
 Τεγεᾶται:
 Σεκυώνιοι:
 Αἰγινᾶται:
 Μεγαρεῖς
 10   'Επιδαύριοι:
 'Ερχομένιοι:
 . . εξ . .
 Φλειάσιοι:
 Τρο(ι)ζάνιοι:
 15   'Ερμιονεῖς
 . . . α . . εξατ . .
 Τιρύνθιοι:
 Ηλαταιεῖς:
 Θεσπιεῖς
 20   'Ι . ολο . .
 Μυκανεῖς:
 Κεῖοι:
 Μάλιοι:
 Τρίγιοι
 25   Νάξιοι:
 'Ερετριεῖς
 Χαλκιδεῖς
 Στυρεῖς
 'Αλεῖοι:
 30   Ποτειδαιάται:
 Λευκάδιοι:
 'Ανακτορεῖς
 Κύθνιοι:
 Σύρνιοι:
 35   'Αμπρακιῶται:
 Μωρεᾶται.

Μετεκομίσθη δ' ἡ στήλη αὗτη εἰς Βυζάντιον ἐκ Δελφῶν, ἐνθα ἀνετίθεται γρυποῦν τρίποιν ἀριερωθέντα τῷ 'Απόλλωνι, ἀπὸ τῶν Μηδικῶν λαφύρων, ὑπὸ τῶν Ελλήνων τῶν συμπολεμησάντων ἐν Ηλαταιαῖς. 'Απεκόπησαν δ' αἱ τῶν

σφεων κεφαλαί, αἵτινες πρὸς τὰ ἄνω ἐπεράτουν τὴν στήλην, δύο μὲν ἐπὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ δὲ τρίτη πολὺ μεταγενεστέρως, καὶ τυῆμα μιᾶς αὐτῶν ἀνευρέθη ἐσχάτως καὶ διατηρεῖται.

Ἐγένετο δὲ τὸ ἀνάθημα, κατὰ Παυσανίαν (29), τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν τότε ἡγεμονευόντων τῆς Ἑλλάδος Σπαρτιατῶν, καὶ ὁ Βασιλεὺς αὐτῶν Παυσανίας ἐπέγραψεν ἐπὶ τῆς στήλης τὸ ἐπόμενον διεστίγμον, ὑπὸ Σιμωνίδου ποιηθέν·

« Ἐλλάνων ἀρχαγός, ἐπεὶ στρατὸν ὥλεσε Μήδων,
Παυσανίας Φοίβῳ μνῆμ’ ἀνέθηκε τύδε».

Δυσαρεστηθέντες δύμως οἱ Ἐλληνες διὰ τὸν σφετερισμὸν τοῦτον τῆς κοινῆς δόξης ὑπὸ τοῦ Βασιλέως τῆς Σπάρτης, ἐπέμειναν, ἀντὶ τοῦ διεστίγμου, ἀπαλειφθέντος, ν’ ἀντικαταστηθῆ ἡ ἡδη ἀναγινωσκομένη ἀναγραφὴ τῶν ἀγωνισαμένων πόλεων. Λέγεται δ’ ὅτι ἦγη τῆς ἐκκολάψεως τῆς προτέρας ἐπιγραφῆς εἰσὶ καταρανῆ ἐπὶ τῆς ἔλικος ἀφ’ ἣς ἀργεται ἡ σωζομένη ἐπιγραφή.

Χαραγθεῖσα ἄρα αὕτη τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν Σπαρτιατῶν, ἐστὶ διωρικὴ τὴν διάλεκτον, καὶ προσέτι ἀψευδὲς δεῖγμα τοῦ τρόπου τῆς γραφῆς ἐν Σπάρτῃ περὶ τὴν 75ην Ὀλυμπιάδα. Καὶ αἱ γραμμαὶ μὲν πᾶσαι γωροῦσιν ἔξι ἀριστερῶν ἀρχαῖσμὸς δ’ ἐστὶ τὸ ἀπλοῦν λέξεις Ἀπόλλωνι (στ. 1), καὶ τῷ τοπικῷ ἀλφαριθμῷ ἀνήκει τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων Γ, Δ, Λ, Ξ, Ρ, Υ, Χ. Τὸ ὄνομα δὲ Ἡλεῖοι (στ. 29) γράφεται Ἡλεῖοι, ἔχον ἐπὶ τῆς ἀργῆς δίγαμμα, ως εἰσὶ FA τὰ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων νομισμάτων τῆς Ἡλείας ἐπιτετυπωμένα ἀργικὰ γράμματα. Καὶ τὸ τῶν Σικυωνίων δὲ γράφεται Σεκυώνιοι, ἡ Σηκυώνιοι, ως ἐπίσης ΣΕ ἀναγινώσκεται πολλάκις ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτῶν.

(29, Γ, 8.

Οἱ δὲ πρῶτοι δύο στίγμοι φαίνονται ἀποτελοῦντες ἔξαμερον, καὶ οὕτω συνεπληρώθησαν.

Σχῆμα 41 (Kirchhoff Stud. Σ. 14 καὶ 136).

'Ιστια(το);
ἀνέθηκε τῷ
'Απόλλων:

Ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐν τοῖς ἑρειπίοις τοῦ ἐν Μιλήτῳ ναοῦ τοῦ Διδυμαίου Ἀπόλλωνος. Καίτοι βουστροφηδὸν γραμμένη, περιέγει οὐγ. ἦτον τὰ δύο μακρὰ Η καὶ Ω, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ταῦτα προϊμώτατα εἰσήχθησαν εἰς τὸ κυρίως Ἰωνικὸν ἀλφάβητον, τὸ τῇ Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ οἵσως ὅτι ἔκει καὶ ἡ βουστροφηδὸν γραφὴ διετηρήθη ἐπὶ μακρότερον χρόνου. Ἄν δ' ὁ Ἰστιαῖος, ως πιθανόν, ἦν δὲ ἐν τῇ ιστορίᾳ γνωστὸς τύραννος τῆς Μιλήτου, τότε ἡ ἐπογὴ τῆς Ἰωνικῆς ταύτης ἐπιγραφῆς ἔσται ἐξ Ὁλ. 66-69.

Σχῆμα 27 (R. 6).

Ἐνιάλου θυγατρὸς Σπουδίδου κέραμος στήλη.

Ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐν Ἀθήναις, καὶ ἦν εἰδα καὶ ἀντέγραψα κατ' ἀργάς ἀκεραίαν· ἔπειτα δ' ἀπεκόπη τὸ στικτὸν αὐτῆς μέρος ὑπ' ἀνοσίου γειρὸς περιηγητοῦ τινος. Ἐστι δ' ἡ διάθεσις τῶν δύο στίγμων αὐτῆς ὅλως ἀτακτος κατὰ τὸ συγχριτικόν λιθου, καὶ ἀμφότεροι γωροῦσι, κατὰ τὸν ἀργαϊκώτερον τρόπον ἐκ δεξιῶν πρὸς ἄριστερά.

Ἐρίαλος δέ, ἡ Ἐρίαλος ἦν βεβαίως τὸ ὄνομα τῆς θυγατρὸς τοῦ Σπουδίδου. Τὸ δὲ κέραμος, δηλοῦν ἐν γένει πλάκα, ἐν φάσματι δηλοῖ τὸν ἐπιτάφιον λιθον (30), ἐγράψη (30) Ὁμ. Ιλ. Ρ, 435.

ἴσως οὕτω κατὰ λάθος τοῦ λιθοξόου, ἀντὶ *Κεραμ(έ)ως*, τοῦ δημοτικοῦ τοῦ *Σπουδίδου*.

Σχῆμα 29 (Rang. Mém. sur 3 inscr. Paris, 1863).

Εἴτ' ἀστός τις ἀνὴρ εἴτε ξένος, ἄλλοθεν ἐλθὼν
τῇ τύχοι, οἰκτίρας ἄνδρ' ἀγαθόν, παρίτω,
ἐν πολέμῳ φθίμενον, νεαρὸν ἡβρὸν ὀλέσαντα.
Ταῦτα ἀποδυράμενοι, νεῖσθε ἐπὶ πρᾶγμα ἀγαθόν.

Ἐπιγραφή ἐπιμελῶς κεγκαραγμένη ἐπὶ μαρμαρίνης βάσεως, καὶ εύρεθεῖσα εἰς αῆπον τῶν Σεπολίων παρὰ τὰς Ἀθήνας. Τὸ μάρμαρον ἐκοιλώθη ἀνωθεν εἰς ποτιστήριον ἐπιπων, καὶ ἐφθάρη ἡ ἀρχὴ τοῦ πρώτου στίχου τῇς ἐπιγραφῆς, γεγραμμένης βουστροφηδόν, καὶ προφανῶς ἀποτελούσῃς δύο ἡρωελεγεῖα. Ἐστι δὲ πιτάφιός τινος πεσόντος εἰς μάγην, ίσως τὴν τοῦ Μαραθῶνος, ἦ, κατὰ τὸν γραφικὸν γαρακτήρα, πιθανῶς καὶ ἀρχαιοτέραν τινα, τὴν κατὰ Χαλκιδέων, ἐν Ὁλ. 68, γ' (31). Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ εἰς ὃν τὸ μυημένον ἴδρυθη ἦν πιθανῶς ἀναγεγραμμένον ἐπὶ τῇς στήλης τῇς παριστάσῃς αὐτόν, ως ἔγει καὶ ἐπὶ τῇς τοῦ Ἀριστίωνος (32).

A.illother, ἐν στ. 2 γράφεται δι' ἑνὸς Λ, κατ' ὄρθογραφίαν Ἀρχαικήν.

Τῇς ἀντὶ τηī, ἐνταῦθα. Ο Kekule (33), δν ἡκολούθησαν καὶ ἄλλοι, ἀντὶ τῇ τύχοι, ἀνέγνω τὸ ὄλως ἀγνωστον καὶ ἀπίθανον *Térrυχον*, ως κύριον ὄνομα δηθεν.

Ἡ δὲ τελευταῖς φράσις· *τεῖσθε ἐπὶ πρᾶγμα ἀγαθόν*, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἡμέτερον· «*Ὕπάρχετε εἰς τὸ καλόν*».

(31) Ἡρόδ. Ε, 77.

(32) R. 21.

(33) Inscr. Atticæ, 463.

Σχῆμα 32 (Kirchh. Inscr. Att. 348).

Ἐξηκεστος ἀνέθηκε.

Ἐπιγραφὴ ἐν Ἀθήναις, ἔγουσα μὲν ἀμφοτέρας τὰς γραμμὰς ἐξ ἀριστερῶν, ἀλλὰ πιθανῶς μὴ ἀπέγουσα πολὺ τῶν σόνων τῆς βουστροφηδὸν γραφῆς, ως ἀποδεικνύει τὸ πρότερον τῆς στροφὴς τοῦ Σ. Τὸ Ξ δὲ ἐστὶ ΧΣ, ως εἰς πάσας τὰς ἀρχαίας ἀττικάς. Ο πατὴρ τοῦ Σόλωνος ἐκαλεῖτο Ἐξηκεστίδης, τῇτοι, πιθανῶς, υἱὸς Ἐξηκέστου, ὥστε ὁ Ἐξήκεστος τῆς ἐπιγραφῆς τὴν ἵσως τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, καὶ τοῦ νομοθέτου πιθανῶς κατὰ τρεῖς γενεὰς μεταγενέστερος, ως κατὰ τρεῖς τὴν αὐτοῦ προγενέστερος ὁ τοῦ Ἐξηκεστίδου πατὴρ.

Σχῆμα 61 (Inscr. Att. 374).

Παρ)θένῳ Ἐκράντου με πατὴρ ἀνέθηκε καὶ υἱὸς
ἐνθάδε Ἀθηναῖη, μνῆμα πόνων Ἀρεος.
Ἡγέλοχος, μεγάλη(ν) τε φιλοξενίας ἀρετῆς τε
πάσης (μοῖραν (ε)γων τίν δε πόλιν νέμεται..
Κριτίος καὶ Νησιώτης ἐποιησά(τ)ην.

Ο ἐπιτάφιος οὗτος σύγκειται ἐκ τεσσάρων στίγμων ἐλεγειακῶν. Η γραφὴ, ἀκριβῶς τὴν ἐπογήν τῆς ἀκμῆς τῶν καλλιτεγγυῶν Κριτίου καὶ Νησιώτου ἐμφαίνουσα (34), Ολ. 75-80, ἐστὶν ὁπωσδήποτε παρημελημένη. Οὕτως ἐν στ. 3 τὸ Λ τῆς λέξεως μεγάλη γράφεται I, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως ταύτης ἐλλείπει ἐν Σ τῇ ἐν Ν. Όμοίως καὶ εἰς στ. 6 τὸ Τ τῆς λέξεως ἐποιησάτην γράφεται I. Καὶ ἀντέγραψα μὲν τὴν ἐπιγραφὴν κατὰ τὸν Κιργόρον ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρα-

(34) Ιδ. τὴν ἐμήν Ιστορ. Καλλιτεγγ. Α. 199.

τιθεμένου ἐμοσ ἀντιγράφου, ὅντος ἀκριβεστάτου, φαίνεται
ἐν στ. 4, ἀντὶ μοῖραν ἔχων, γεγραμμένον δωρεὰν σχών,
ὅπερ, ἀν ἐν στ. 3 ἀντὶ μεγάλη(ν) γραφῆ μᾶλλον μεγά-
λη(ς), διότι ὅρθιοτέραν ἔννοιαν· μόνον δὲ τὸ μέτρον γω-
λαίνει, καὶ αἱ δύο συλλαβαὶ τῆς λέξεως δωρεάν πρέπει
ν' ἀναγνωσθῶσι κατὰ συνίζησιν. Ἡν δ' ἡ ἐπιγραφὴ ἀνά-
θημα τοῦ Ἡγελόγου, οὗ δὲ υἱὸς καὶ ὁ πατὴρ ὠνομάζετο
Ἐκφαντος, καὶ ὅστις, διαπρέψας ἐν πολέμῳ, ηὔγνωμόνει
τοῖς Ἀθηναίοις δι' ἥν, ξένος ὢν αὐτός, ἔτυγε παρ' αὐτοῖς
φιλοξενίαν.

Αἱ δ' ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην κεχαραγμέναι λέξεις·
Ἡ Βούλη καὶ ὁ Δῆμος Λεύκιον Κάσιον ἀρετῆς ἔνεκα,
εἰσὶ Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, καθ' ἥν ἐπωφελήθησαν ἐκ τοῦ κενοῦ
μέρους τοῦ μαρμάρου, ώς πολλὰ τοιαῦτα ὑπάρχουσι παρα-
δείγματα.

Σχῆμα 30 (R. 23).

Ἄλκιβιος
ἀνέθηκεν
κιθαρωδὸς
Νησιώτης.

Βάθρου λίθου λευκοῦ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθη-
νῶν. Ἀρχαικὸς ἐστὶν ὁ συγματισμὸς τῶν γραμμάτων
Α, Β, Ε, Θ, Ν, Ρ. Ἄν δ' ἡ τελευταία λέξις, λίχνη γενικὴ
οὖσα, δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ως τὸ ἐθνικὸν τοῦ Ἀλκι-
βίου, τότε ἐστὶν αὕτη τὸ ὄνομα γνωστοῦ τινος, τοῦ καὶ ἐν
τῇ ὑπὸ σγ. 61 μνημονευομένου γλύπτου τῆς 75-80 ὄλ.

Σχῆμα 31 (R. 37).

Ἀρχανθῆς· Ἔδωμα; Λευκολοφίδω· ἀνεθέτην.

Ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἔγει σπάνιον

ὄνομα 'Ερδομίας· ἀλλὰ διὰ τὴν 'Αττικήν, καὶ διὰ τὴν ἐποχὴν τὴν ἐμφαίνει τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων, καὶ μάκιστα τὸ τοῦ Θ, Μ, Ν, Φ, ἔτι σπανιωτέρα ἐστὶν ἡ ἐμφάνισται τοῦ Ω, ως ἐνταῦθα εἰς τὸ τέλος τῆς τρίτης λέξεως.
"Ισως ἐπομένως πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὅτι οἱ ἀναθέται ἡσαν ἥγισται τινες, διότι ἐν ταῖς νήσοις, ως καὶ ἐν σγ. 40 καὶ ἀλλού συνεγώς, τὸ Ω ἐγράφετο διὰ τὸ ΟΥ ἢ Ο τῆς δευτεροκλήτου γενικῆς. Λευκολοφίδης διμως τὴν ὄνομα 'Αττικόν, καὶ οὕτως ὄνομαζετο ὁ πατὴρ τοῦ Ἀδειμάντου (35), τοῦ ἐν 'Ολ. 93, δ', κατὰ τὴν ἐν Αἰγαίος Ποταμοῖς μάχην αἰγυμαλωτισθέντος στρατηγοῦ. "Ισως ἐπομένως εἶχε κατὰ τοὺς γρόνους τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης εἰσαγθῇ ἡδη τὸ Ω καὶ ἐν 'Αττικῇ εἰς ἴδιωτικὴν γρῆσιν, καὶ ἵσως κατὰ πρώτου διπώς καὶ ἐν τοῖς νήσοις. "Αγνωστον διμως ἂν καὶ αὐτὸς τοῦ Ἀδειμάντου ὁ πατὴρ δὲν κατήγετο ἐκ νήσου τινός, καὶ ἂν ὁ εἰς τῶν τὸ ἀνάθημα ἀφιερούντων δὲν τὴν ἐκ τῶν προγόνων, ἵσως πάππος ἢ μέγας θεῖος τοῦ Ἀδειμάντου, ἐπομένως τῆς 85ης περίπου 'Ολυμπιάδος.

Περίεργον ἐν τούτοις ὅτι ἐκ τῶν δύο ἀναθετῶν μόνος εἰς μνημονεύεται μετὰ πατρῷων υμικοῦ. Πιθανῶς ἡσαν ἀδελφοί.

'Αξία δὲ σημειώσεως ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ καὶ ἡ μετὰ πᾶσαν λέξιν στίξις.

6'. Παραδείγματα διαλεκτικῶν τύπων.

Σχῆμα 33 (C. I. 4).

Θεός, τύχα. Σαῦτις δ/δ-
ωτι: Σικανίᾳ τὸν οἰ-
κλαν καὶ τ' ἄλλα πάντα-
α. Δαρμιωργός. Παραγόρ-

(35) Πλάτ. Πρωταγ.

ας· Πρόξενοι Μίνυαιν,
Αρμοξίδαιμος, Αγάθαρ-
χος, Ονατᾶς, Επίκωρ-
ος.

Ἐπιγραφὴ κεγχαραγμένη ἐπὶ πλακὸς μεταλλίνῃς ἐκ Πε-
τιλίας, πόλεως τῆς Βρεττίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ.

Ἐκ τῶν γραμμάτων ιδιότεροπον μάλιστα τὸ σγῆμα τοῦ
Γ, παρατάσθμενον δι' ἀπλῆς κεραίας, I, ως ἐπὶ τινος ἀγγείου
Κορινθίακοο. Προσογῆς αὖτα διὰ τὸν ἀρχαιεὸν αὐτῶν σγη-
ματισμὸν καὶ τὰ Δ, Ι, Λ, Μ, Σ, καὶ Ξ, ἔχον περίπου τὸ
σγῆμα μεθ' οὗ μετέβη εἰς τὸ λατινικὸν ἀλφάβητον.

Ἡ δὲ διάλεκτος ἐστὶν Αἰολική, διότι τὴν Πετιλίαν ἔκτι-
σαν Αἰολεῖς Θεσσαλοὶ μετὰ Φιλοκτήτου κατὰ Στράβωνα(36),
καὶ κατὰ τοῦτο τὸ γραμμάτιον τοῦ Βιργίλιου.

« Hic illa ducis Melibœi
Parva Philoctetæ subnixa Petilia muro ».

[Πρὸς δὲ, Μελιβοῖων ὁ ἄρξας ποτὲ Φιλοκτήτης
Ἐκτιστέκετ τῆς μικρᾶς ὄγυρᾶς Πετιλίας τὴν πόλιν] (37).

Καθ' ὃ Αἰολική δέ, ἔγει μὲν τὸ Φ, ἀλλὰ μόνον ἐν ἀργῆ
τινῷ λέξεων, στερεῖται δὲ τῆς δασείας. Πᾶσαι δ' αἱ λέξεις
διαιροῦνται διὰ μιᾶς στιγμῆς, ως πολλάκις ἐν Τυρρηνίᾳ
καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ως καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐπιγραφῇ ὑπὸ
σγ. 31.

Θεός, τύχα, ως τὸ Θεός (δώῃ) τύχαρι ἀγαθάρ(38)· ἀρ-
γαίότερος τύπος τοῦ «ἀγαθῆ τύχη».

Σαῶτις, ὅνομα θηλυκόν, οὗ τὸ ἀρσενικὸν Σαώτας καὶ
Σώτας.

(36) ΣΤ, 390.

(37) Ἡδ. Ἰάχ. Ραγκ. Μετάφρ. Αεν. III, 31.

(38) C. I. 1564. 1695.

Σικανίας ἡ Σικανία, ὅνομα ἀνδρὸς ἡ γυναικός, ἡ φίληται δτι ἡ Σαῦτις αληροδοτεῖ τὰ ἔχυτῆς πάντα· ὥστε ἡ ἐπιγραφὴ ἐστὶν ἐπίσημος διαθήκη.

Δαμιωργός, ἡ δημιουργός, ἡν ὁ ἄργων ἐνιαγός τῆς Ἑλλάδος, καὶ ρητῶς καὶ ἐν Πελοποννήσῳ, κατὰ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Φιλίππου (39)· «Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος, Πελοποννησίων τῷ εἰ τῇ συμμαχίᾳ τοῖς δημιουργοῖς καὶ τοῖς συνέδροις». Όμοίως δὲ καὶ παρὰ Θεσσαλοῖς, ως ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐπυμολογικῷ· «Δαμιουργοὶ ἐκαλοῦντο παρά τε Ἀργείοις καὶ Θεσσαλοῖς οἱ περὶ τὰ τέλη» (40).

Οι πρόξενοι δὲ ἡσαν καὶ αὐτοί, ως φαίνεται, δημόσιοι τινες ἄργοντες, οἵοι οἱ ἐν Σπάρτῃ, ἐκ τῶν ἀστῶν ὑπὸ τῶν βασιλέων ἐγκαθιστάμενοι, ως λέγει ὁ Ἡρόδοτος (41)· «Καὶ προξείρους ἀποδεικνύται τούτοις (τοῖς Βασιλεῦσι) προνοεῖσθαι τοὺς ἀνέθελωσι τῷ εἰστῶν». Ἡσαν δὲ πέντε ἐν Πετιλίᾳ, ως πέντε ἡσαν τῆς Σπάρτης οἱ ἔφοροι, καὶ πιθανὸν ἡ ἄργη αὕτη νὰ τὴν κατ' ἄργας κοινὴ καὶ εἰς ἄλλα μέρη, ἡ νὰ παρέλαβον αὕτην οἱ Πετιλιεῖς ἐκ τινος γείτονος σπαρτιατικῆς ἀποικίας.

Ως διδακτικὸν δὲ παράδειγμα τῆς ἀπάτης εἰς τὴν δύνανται νὰ παραχθῶσιν ἐνίστε οἱ ἄρχαιοι λόγοι ἐξ ἐσφαλμένων ὑποθέσεων κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐπιγραφῶν, κείσθω ἐνταῦθα τὸ κείμενον ως δίδωσιν αὐτὸν ὁ N. Ignara ἐν τῷ de Phratriis πονήματί του, ἀλλ' ἀντ' ἄλλων ἐκλαζών τὰ γράμματα Γ καὶ Ξ. Ἀνέγνω δὲ οὕτω·

«Θεὸς τύψασα ὅτις δίδωτι Σικανίᾳ τὴν οἰκίαν καὶ

(39) Δημ. π. Στεφ.

(40) "Ιδ. μαζί Ζωνάρ. λ. Δημιουργοί.

(41) ΣΤ, 57.

τ' ἄλλα πάντα. Δαμωρίους παραιόρας πρόξενοι μίνυνον
ἀρμοξεῖ. Δῆμος ἀκάθαρτος ὡν ἄτας ἐπιχωρίους.

Βιάζων δὲ καὶ τεχνολογίαν καὶ σύνταξιν, καὶ ὑπολαμ-
βάνων ὅτι πρόκειται περὶ τῆς Λακυνίας Ἡρας, ως ἐπιγω-
ρίου δῆθεν Θεᾶς, μεταφράζει:

« *Dea flagellatura est, quisquis domicilium Sicaniae et
quæcumque alia suppeditet. Conterraneos prævaricatores pro-
xeni denunciant Harmostis. Populus quum sit pollutus, noxas
locales luet* ».

Σχῆμα 34 (C. I. 11).

'Αράτρα τοῖρ 'Αλείοις καὶ τοῖς 'Ηρ-
αοῖοις. Συμμαχία καὶ ἔκατον ἔτεα·
ἄρχοι δέ καὶ τοῦ. Αἱ δέ τι δέοι, αἵτε ἔπος, αἵτε
ἄργον, συνέχει ἂν ἀλάλοις τάτ' ἄλλ' καὶ πα-
ρ πολέμων αἱ δέ μὰ συνέχει, τάλαντον καὶ
ἀργύρῳ ἀποτίνοιαν τῷ Διὶ 'Ολυμπίῳ τῷ κα-
δαλημένῳ λατρειόμενον. Αἱ δέ τιρ τὰ γ-
ράφεα τὰς καδαλέοιτο, αἵτε ἔτας αἵτε τ-
ελέστα αἵτε δῆμος ἔντ', ἐπιάρῳ καὶ ἐνέγ-
οιτο τῷν ταῦτ' ἐγραμμένῳ.

"Ο ἐστιν εἰς γλῶσσαν κοινήν.

'Η ἁγήτρα τοῖς 'Ηλείοις καὶ τοῖς 'Ηραιεῦσι. Συμμαχία
ἄντειν ἔκατὸν ἔτη· ἄρχοι δ' ἄντειν τόδε. Εἰ δέ τι δέοι, εἴτε
ἔπος εἴτε ἔργον, συνεῖτε ἄντειν ἀλλήλοις, τά τε ἄλλα καὶ
περὶ πολέμουν. Εἰ δέ μὴ συνεῖτε, τάλαντον ἄντειν ἀργύρουν
ἀποτίνοιετε τῷ Διὶ 'Ολυμπίῳ τῷ καταδηλούμενῷ λατρευό-
μενον. Εἰ δέ τις τὰ γράμματα τά δε καταδηλοῖτο, εἴτε
ἔτης, εἴτε τελεστής, εἴτε δῆμος ἐστί, τῷ ἐφιέρῳ ἄντειν
χοιτο τῷ ἐνταῦθα γεγραμμένῳ.

Εὑρέθη δ' ἡ ἐπιγραφὴ αὗτη ἐν 'Ολυμπίᾳ κεγχαρχυμένη
ἐπὶ γαληνοῦ πετάλου, ἔχοντος διαστάσεις $0,2 \times 0,1'$, καὶ

προιέγει συνθήκην συμμαχίας μεταξύ τῶν Ἡλείων καὶ τῶν Ἀρχάδων Ἡραιέων, οἵτινες ἀμφότεροι διελέγοντο αἰστί, καὶ οἱ πρῶτοι ἐλάττρευον ιδίως τὸν Ὄλυμπιον Δία, ως λέγει ὁ Στράβων (42). « Ὅσοι μὲν οὖρ ἦττον τοῖς Δωρεῦσιν ἐπεπλέκοντο καθάπερ συνέβη τοῖς τε Ἀρκᾶσι καὶ ταῖς Ἡλείοις, τοῖς μέρι, ὄρειστοῖς τελέως οὖσι καὶ οὐκ ἐμπεπτωκόσιν εἰς τὸν κλῆρον, τοῖς δὲ ιεροῖς τομισθεῖσι τοῦ Ὄλυμπίου Διός, καὶ καθ' ἑαυτοὺς εἰρήνην ἀγονσι πολὺν χρόνον, ἃλλως τε καὶ τοῦ αἰολικοῦ γένους οὖσι, καὶ δεδεγμένοις τὴν Ὀξύλῳ συγκατελθοῦσαν στρατιὰν περὶ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, οὗτοι αἰολιστὶ διελέχθησαν ».

Ἐστι λοιπὸν ἡ γλώσσα τῆς ἐπιγραφῆς Αἰολική, οὐχὶ ὅμως ἀκριβώς ἡ τῶν Λεσβίων ἢ Ἀσιανῶν Αἰολέων, ἥν ἐκ τῆς Σαπφοῦς καὶ ἄλλων ποιητῶν γνωρίζουσι κυρίως οἱ γραμματικοί, ἀλλὰ μετ' ἐπιτοπίων ιδιωτισμῶν ἀναμεμιγμένη.

Καὶ οἱ μὲν Ἡλεῖοι, κατὰ Διόδωρον (43), διαφόρους μικρὰς πόλεις τὸ πρῶτον οίκοιςτες, « εἰς μίαν συνωκίσθησαν, τὴν ὄνομαζομένην Ἡλιν », ἐν Ὁλ. 77, 6'. Ἔξαγεται ὅμως ἐκ τοῦ Παυσανίου (44), ὅτι καὶ πολὺ πρὸν ὑπῆρχεν ἡ Ἡλις, καὶ ηὔξηθη μάλιστα ὅτε τοῦ Ὀξύλου. Ἡ ἐπιγραφὴ δὲ δὲν ἀναφέρει τὴν πόλιν, ἀλλὰ τὸν λαόν.

Καὶ τῶν Ἡραιέων δὲ ἡ πόλις ὅμοίως συνωκίσθη ἐξ ἐνέχ πολισμάτων ὑπὸ Κλεομβρότου ἢ Κλεωνύμου, τοῦ Βασιλέως τῆς Σπάρτης, μετὰ Ὁλ. 101 6' (45). Ἀλλὰ καὶ ταύτης ὑπῆρχε πρὸ τούτου ἡ Ἀκρόπολις, καὶ ὁ Διόδωρος

(42) II.

(43) A, 54. — "Ιδ. Στράβ. 233.

(44) E, 4.

(45) Στράβ. H, 232.

λέγει (46). «Τῶν Φιαλέων οἱ φυγάδες συστραφέντες,
κατελάβοντο τὴν καλούμενην Ἡραιαρ, χωρίον ὄχυρόν». καὶ ἐν Ὁλ. 65, εἰς πολίτης ἐνίκησεν εἰς τοὺς ἀγῶνας,
κατὰ Παυσανίαν λέγοντα (47). «Ἐπὶ τῇ πέμπτῃ Ὁλυμ-
πιάδος καὶ ἐξηκοστῆς . . . Δημάρετος ἐκράτησεν Ἡ-
ραιεύς». Ἀνάγει δ' ὁ συγγραφεὺς οὗτος τὴν κτίσιν τῆς
Ἡραίας εἰς τὸν πανάργαιον θῆρωα Ἡραιέα (48).

‘Η δ’ ἐπιγραφὴ φαίνεται ἀνήκουσα εἰς τὴν 55^{ην} περίπου
Ὀλυμπιάδα, δτε οἱ Ἡλεῖοι ηὔξησαν τὴν δύναμιν αὐτῶν,
νικήσαντες διαφόρους περιοίκους λαούς, οῖον τοὺς Σκυλ-
λουντίους, τοὺς Πισάτας, καὶ δτε εἶχον ὑφ’ ἔκυτοὺς καὶ τὸ
Ὀλύμπιον.

‘Ως πρὸς τὰ καθένατα δέ, παρατηρητέα ταῦτα.

‘Ράτρα, αἰολοδωρικῶς ἀντὶ βήτρα, ἐπειδὴ οἱ Αἰολεῖς
ἡσαν ψιλωταί, ἔχει προηγούμενον ἀντὶ τῆς δασείας τὸ αιο-
λικὸν δίγαμμα, ἐξ οὗ ἐπήγασεν ἡ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν
λέξις Φράτρα, καὶ ἡ παράγωγος αὐτῆς Φρατρία (καὶ Φα-
τρία), καὶ δὲ Φρητήρ, ἔθεν τὸ Λατινικὸν Frater. ‘Εδήλου
δὲ ἡ βήτρα σύμβασιν ἡ συνθήκη καθ’ Ἡσύχιον, ὡς καὶ ἐν
τοῖς Ἡρακλειωτικοῖς πίναξι λέγεται· «Κατὰς βήτρας καὶ
κατὰς συνθήκας». Καθ’ δὲ συνθήκη, ἐχαράγθη καὶ αὕτη
ἐπὶ ἐλάσματος γαλκοῦ πρὸς ἀνάρτησιν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ὁ-
λυμπίου Διός, ὡς τοῦτο βητῶς ὅριζεται ἐν μεταγενεστέρᾳ
συνθήκῃ τῶν Ἡλείων μετ’ Ἀθηναίων, Ἀργείων καὶ Μαν-
τινέων (49), δτε πολυτελέστεραι στῆλαι ἀντικατέστησαν
τὰ ἐλάσματα· «Καταθέρτων δὲ καὶ Ὁλυμπίασι στήλην

(46) IE, 40.

(47) E. 8. "Id. ΣΤ, 10.

(48) H, 26.

(49) Θουκ. E, 47.

χαλκῆν κοινῆ Ὀλυμπίους τοῖς νυνί». Καὶ περὶ συνθήκης Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων λέγει ὁ Παυσανίας (50): «Εστη δὲ πρὸ τοῦ Διὸς τούτου στήλη χαλκῆ, Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων συνθήκας ἔχουσα εἰρήνης ἐς τριάκοντα ἑτῶν ἀριθμόν».

Τοῦτο καὶ τιρ, αἰολικόν, ἀντὶ τοῖς καὶ τις, διότι, κατὰ Σύσταθισν, οἱ Αἰολεῖς ἀντικαθίστων πολλάκις τὸ ρ ἀντὶ τοῦ σ καὶ ὁ Στράβων λέγει (51). «Ἐποίκους δ' ἔσχον (οἱ Ἐρετριεῖς) ἀπ' Ἡλιδος, ἀφ' οὗ καὶ τῷ γράμματι τῷ ρ πολλῷ χρησάμενοι, οὐκ ἐπὶ τέλει μόνῳ τῷ φημάτω, ἀλλὰ καὶ ἐν μέσῳ, κεκωμώδηται». Καὶ ὁ Πλάτων (52): «Οἰσθα οὖν ὅτι ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἡμεῖς μὲν φαμὲν σκληρότης, Ἐρετριεῖς δὲ σκληρότηρ». Καὶ ὁ Παυσανίας δὲ φαίνεται πρεσβεύων δτι ὁ Θέρμιος Ζεὺς τῶν Ἡλείων ἦν ὁ παρ' Ἀθηναίοις Θέσμιος (53). «Τὸν μὲν δὴ παρ' Ἡλείους Θέρμιον καὶ αὐτῷ μοι παρίστατο εἰκάζειν ως κατὰ Ἀτθίδα γλῶσσαν εἶη Θέρμιον» (Βεναίως γραπτέον Θέσμιον). Ήν δὲ καὶ παρὰ Λάκωσι συνήθης ἡ ἀντικατάστασις αὕτη, διότι ἔλεγον Σιδόρο ἀντὶ Θεὸς φερεῖπεν. Εν τῇ ἐπιγραφῇ δικαίως ταύτῃ ἀπαντᾶται εἰς τὰς καταλήξεις ἐνιαγοῦς καὶ τὸ Σ.

Ἀλείοις, ἀντὶ Ἡλείους, μετὰ τοῦ Φ εἰς τὴν ἀρχήν, ως καὶ τὰ νομίσματα τῆς Ἡλιδίου φέρουσι τὰ ἀργυρὰ FA.

Ἡραοίοις ἀντὶ Ἡραιεῦσι, ψιλούμενον αἰολικῶς, καὶ παρενθέσει τοῦ Φ μετὰ τὸ Ρ. Ελέγοντο δ' οἱ κάτοικοι τῆς Ἡραίας Ἡραιεῖς κατὰ Θουκυδίδην καὶ Πολύβιον ἄρα αἰο-

(50) E, 23.

(51) I', 448.

(52) Κρατύλ. 434.

(53) E, 15.

λιστὶ Ἡραεῖς (54), ως ὁ Νικαιεὺς λέγεται Νικαεύς (55). Τὸ δὲ Ἡραεῖς σχηματίζεται καὶ Ἡραεῖοι, καὶ αἰολικὴ ἀντικαταστάσει τοῦ οἱ ἀντὶ εἰ, Ἡραοῖοι, ως ἔγραφον οἱ Αἰολεῖς ἐποίγω, μάγοιρος, ὕροιρος (56).

Κ' ἔτι, εἴη ἀν· διότι τὸ μὲν κε ἐστὶ τὸ αἰολοδωρικὸν μόριον ἀντὶ τοῦ ἄρ (57)· ἔτι δὲ ἦν ἐπίσης αἰολοδωρικὸν ἀντὶ εἴη, ως κατωτέρω, συνέαρ ἀντὶ συνεῖτερ, συνείησαν· καὶ ως καὶ παρὰ γραμματικοῖς τὸ τύψειαρ λέγεται αἰολικόν.

"Ἐτος ἔχει ἐν ἀρχῇ F, ἐξ οὗ ἵσως καὶ τὸ λατινικὸν νετος. Ὄμοιώς δὲ καὶ τὸ ἐπος, ως εἶχε βεβαίως καὶ παρ' Ομήρῳ φῶπου ἀποτελεῖ χασμωδίαν, οἷον ἐν τῷ «τίσε ἐπος φύγετ ερκος ὁδόντων;» Οὕτω δὲ ἀπαντᾶται καὶ παρὰ Πινδάρῳ, καὶ ἔχει τὸ δίγαμμα καὶ ἐν ἄλλαις αἰολικαῖς ἐπιγραφαῖς. "Ἴσως δὲ ἦν τὸ πάλαι Fέ(ρ)πος, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπήγασε τὸ λατινικὸν Verbum. Καὶ ἡ λέξις δὲ ἄργος ἔχει ἐν ἀρχῇ τὸ δίγαμμα, καὶ ἔστιν ἀρχαιότερος σχηματισμὸς τοῦ ἄργος, ὅθεν καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις Ἀργάδεις, καὶ ἡ Ἀργολίς, καὶ τὸ Γερμανικὸν Werk, καὶ διαλεκτικῶς Wark.

Τοῖ, αἰολικόν, ἀντὶ τουτοῦ. "Ἀρχοι δέ κα τοῖ, ἥτοι τουτοῖ (τὸ ἔτος) εἴη ἄρ (ἔστω) ἡ ἀρχὴ (τῆς συμμαχίας), ως ἐν Θουκυδίδῃ (58). «Ἐκεχειρίαρ εἴραι ἐτιαυτόν· ἄρχειρ δὲ τήρ δε τήρ ἡμέραν».

Αἱ δέ τι δέοι, ως παρὰ Θουκυδίδη (59). «Αἱ δέ ποι στρατιᾶς δέοι κοιτῆς». Ἡν δὲ τὸ αἱ οὐ μόνον δωρικόν, ἀλλὰ καὶ αἰολικόν.

(54) Γρηγόρ. 56.

(55) Στέρ. Βυζ.

(56) Γρηγ. 605.

(57) "Ιδ. καὶ Θουκ. Ε, 77. 79.

(58) Δ, 118.

(59) Ε, 79.

*Ἄλλοις. δι' ἐνὸς λ., αἰολικὸς ἀργαῖσμός· ὅμοιως καὶ
ἄλλοις λ., καὶ ἀποκοπὴ τοῦ α., ως ἐν παρὰ κτλ.*

*Παρ πολέμῳ, περὶ πολέμου. Τῆς περὶ δὲ ἡ τροπὴ τοῦ
εἰλικρίνης α., ως ἐν τῷ ἔργον ἀργον. Ἡ δ' ἀποκοπὴ τοῦ ι, ως ἡ
τροπὴ α. ἐν ἄλλα, καὶ ως ἡ τροπὴ ε. ἐν τῇ καθομιλουμένῃ μετὰ
τοῦ β., κυρίως εἰς τὴν προστακτικήν· φέρτον, πάρτον.*

Μά, ἀντὶ μὴ αἰολοδωρικόν.

Ἀποτίροιαν ἀντὶ ἀποτίνοιεν, συνέαρ ἀντὶ συνεῖεν.

*Ἀργύρου, πιθανῶς τοῦ ἀσῆμου, διότι δὲ ἐπίσημος ἦν
ἔτι τότε σπάνιος, πρώτου μαρτυρουμένου ως κόψαντος ἀρ-
γυροῦν νόμισμα ἐν Ἑλλάδι τοῦ Ἀργείου Φείδωνος, περὶ
Ολ. 3. Οὗτοι καὶ ἐν Θουκυδίδῃ (60)· « Ἡλεῖοι . . . τοῖς
Λεπρεύταις τάλαντον ἔταξαν Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ ἀποφέ-
ρειν ».*

*Τῷ Δι, μονοσυλλάβως, ως ἀπαντᾶται ἐνίστε καὶ ἐν Πιν-
δάρῳ, καὶ ἐν ἑτέραις ἐπιγραφαῖς (61).*

*Ὀλυμπίῳ, καὶ κατωτέρῳ συμμαχίᾳ, τὸν ἀτρεπτὸν,
καὶ ἀργαῖκην γραφήν.*

*Τῷ καδαλημένῳ λατρειόμενον, ἦτοι τῷ καταδηλου-
μένῳ (τῷ προστιθαλλομένῳ) ἀφιερούμενον. Προσεβάλλετο
δὲ Ζεὺς ὑπὸ τοῦ τυγχόν παραβαίνοντος τὴν συνθήκην ἥτις
εἶχε τεθῆ ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ, διότι, ως πρὸς ὄρ-
κιον, πρὸς αὐτὸν ἐγίνοντο τῶν συνθηκῶν οἱ δρόκοι. Ἐστι δὲ
τοῦ παρακειμένου τύπος, καδαλήμενος, αἰολικὸς ἐνεστώς,
ως τὸ φιλήμενος ἀντὶ φιλούμενος, καὶ ἡ ἔλλειψις τοῦ
ἀναθηπλασιασμοῦ ἦν, ως λέγει δὲ Τρύφων (62), « κατ' αἰο-
λικὸν πάθος », διατηρηθὲν καὶ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γλῶσ-*

(60) E, 31.

(61) C. I. 16.

(62) § 21.

σαν. "Ἐπρεπε δὲ νὰ ἦν ἡ λέξις καταδεδηλημένω, καὶ ἀναγήτως καδδηλημένω· ἀλλὰ γράφεται δι' ἐνὸς δ, ως τὰ ἀληλοις καὶ ἀλ, δι' ἐνὸς λ, καὶ ως ἐν Πινδάρῳ (63) κάπετον ἀντὶ κάππετον (κατέπεσον), καὶ ἐν Ἀλκμανί (64) καβαιρων ἀντὶ καββαιρων (καταβαίνων).

Τὰ γράφεα ταῦ, ἥτοι τὰ γράμματα τάδε· διότι τὸ γράμμα δύναται νὰ σχηματισθῇ καὶ γράφος, ως τὸ τρίμμα ἐλέγετο καὶ τρύφος. Πρόκειται δ' ἐνταῦθα οὐχί, ὅπερ ἐν ἄλλαις ἐπιγραφαῖς ἀπαντᾶται (65), περὶ βλάβης τῆς στήλης, δι' ἦν βεβαίως δὲν θὰ ἐπετίθετο ὅσον βαρὺ πρόστιμον καὶ τοῖς ἀντιπράττουσι τῇ συμμαχίᾳ, ἀλλὰ περὶ τῶν παρασπόνδων, ως καὶ ἐν μεταγενεστέραις συμβάσεσιν ἀπαντᾶται, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς σχεδὸν ἐκφράσεως, ἐν τῷ Ἀμφικτιονικῷ ψηφίσματι παρ' Αἰσχίνῃ (66). «*Eἰ δέ τις τά δε παραβαίροι, ή πολις, ή ιδιώτης ή ἔθνος*»· διότι ἔτης ἦν δι πολίτης, δι ιδιώτης, καθ' Ἡσύχιον. "Εγει δ' ἡ λέξις τὸ δίγαμμα, ως φαίνεται δτι εἶγεν αὐτὸ καὶ ἐπὶ Ὁμήρου. Τελέστα δ' ἦν αἰολικὸς τύπος ἀντὶ τελεστής (67), δ ἐν τέλει, δ ἄργων.

'Εντ, ἐντὶ ἀντὶ ἐστί, λέγεται δωρικόν (68), ἀλλ' ἦν κυρίως ἀρχαῖον αἰολικόν.

Τῷ ὑταῦτ', κατὰ τοὺς φιλωτὰς Αἰολεῖς, ἀντὶ τῷ ἐνταῦθα.

'Ἐγραμμένω ἀντὶ γεγραμμένω, ως ἀπαντᾶται (69) ἐγγρω-

(63) Ὁλ. Η, 39.

(64) Ἐν Ἡραϊστ. 44.

(65) C. I. 304, 4.

(66) K. Κτησ. Σ. 502. — Ιδ. καὶ Πολύ. ΣΤ, 13, 5.

(67) Γρηγόρ. 693.

(68) Αὐτ. 589.

(69) Ἀππιαν. Κυνηγ. Γ, 472.

χώς, ἐγλυμμένος, ἔγραπται. Τὸ δὲ μὲν γράφεται ἀπλοῦν-
αρχαῖκῶς.

γ'. Παραδείγματα συμπλορώσεως.

Σχῆμα 35 (C. I. 11).

Λ)ητοῦς υἱός, ὃς ἄρθιτος αἰεὶ εῖ,
Ἄριστων σ' ἔθηκε, καὶ τε Βοΐα, καὶ Κ(αλλίχ-
λεια, καὶ Ἀ)γασιθέα, θύγατρες, ὡς φίλο(ι.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὗτη εἰς Κρίσσαν τῆς Λοκρίδος εὑρεθεῖσα, ἀντεγράφη τὸ πρῶτον, ὡς ἐν 35^α, ὑπὸ Hughes (70), διατις λέγει δτὶς οὐδεὶς τι ἐδυνήθη ἐν αὕτῃ νὰ νοήσῃ. Ἄλλ' ὁ Βοΐχγιος, ἐπενεγκὼν τὰς ἐν Σγ. 35^δ διορθώσεις, ἀνέγνω αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω.

Ἐστι δὲ γεγραμμένη βουστροφηδόν, ἀργομένης τῆς πρώτης γραμμῆς ἐκ δεξιῶν, κατὰ τὸν ἀρχαιότερον τρόπον. Ἡ κατὰ τὸ τέλος δὲ τῆς δευτέρας καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς τρίτης γραμμῆς συμπλήρωσις ἔστι μόνον ὑποθετική, στηριζομένη ἀπλῶς ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐλλειπόντων γραμμάτων.

Ἀπθιτος ἀντὶ ἄρθιτος, ὡς Σαπφώ, καὶ ἄλλα εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν γλῶσσαν, καὶ ὡς ἐν γένει εἰς τὴν καθοὐιλουμένην ἀποφεύγεται τὴ σύμπτωσις δύο δασέων.

Αἰὲ εἰ. Ἡ διρθογγος ει ἐκφράζεται δτὲ μὲν διὰ τοῦ ε, δτὲ δὲ διὰ τοῦ ει, ὡς καὶ παρ' Ἀττικοῖς. Ουσίως καὶ τὴ ΟΥ ἐνίστε γράφεται Ο, καὶ ἐνίστε ΟΥ.

Ἀρίστων. Ὁ ἀναδιπλασιασμὸς τοῦ σ πρὸ τοῦ Τ ἀπαντᾶται συνεγγῶς ἐν Αἰολοδωρικαῖς ἐπιγραφαῖς, καὶ ἀντικαθιστᾶται τὴν προφορὰν τοῦ πρωτέμως ἐκλελιπότος Σάν,

(70) Itin. T. I, Σ. 639.

Kai τε, διπλοῦς σύνδεσμος, δηλῶν καὶ προσέτι, καὶ ἀπαντώμενος ἐνίστε καὶ παρὰ τοῖς λογογράφοις (71).

Σχῆμα 40 (C. I. 24).

"Ἄρτεμι, τοὶ τό δε ἄγαλμα, οἱερῆσι ὡδίσιν ἀμωμένην

'Ασφαλίω μήτηρ Φέρσις, ("Εἰρω (θυ)γάτηρ.

Τῷ Παρέω ποίημα Κ(ολάσιον, οὗ ν)άξις φεύγων.

"Η ἐπιγραφὴ αὕτη ἔστι: ἐγγεγραμμένη εἰς τὰ διαζέσματα κίσιονος εὑρεθέντος ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ εἰς Ἀγκῶνα μετ' ἀλλων οἰκοδομικῶν λίθων μετακομισθέντος. Ἐκεῖ δὲ πολλὰ ἔτη εἰς τὴν παραλίαν παρερριμένος, ἐρθάρη θαλασσόριοτος· μέγρι τέλους δέ, σωθεὶς περαιτέρω καταστροφής, ἐτέθη εἰς τὸ Μουσεῖον.

Τὸ ἀντίγραφον δὲ τὸ Βοίκυιος ἔλαβεν εἶγεν ως σγ. 40^a συνεπλήρωτε δὲ αὐτὸν κατὰ τὸ σγ. 40^b, καὶ ἀνέγνω ως ἀνωτέρω.

Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ γραμμῇ ἐνόμισεν δτι: ἀναγινώσκονται λείψανα τῆς λέξεως ὡδίσι, δι' δὲ ἐξέλαβεν δτι: εἶγε πρὸ ἐρθαλμῶν ἐπιγραφὴν ἀναθήματος εὐχαριστηρίου δι' εὔτυγῆ τοκετόν, εἰς τὴν Ἀρτεμιν, ἥτις ἦν τῶν τοκετῶν ἡ προστάτις. Προσέτι δὲ ἀνεγνώρισε τὴν σύνθεσιν τῆς ἐπιγραφῆς ως ἔμμετρον, ἀλλ' ἀρχιρέσει τῶν φωνηέντων ε εἰς τόδε, τελικῶν α εἰς ἄγαλμα, καὶ τοῦ ε ἐν οἱερῆσι, γραφέντων, ως καὶ ἀλλα υπάρχουσι τοιαῦτα παραδείγματα, υπὸ τοῦ λιθοξόου, ἀγνοοῦντος τὰ περὶ τῶν μέτρων. Οὕτω λοιπὸν ὑπέθεσεν δτι: Φέρσις τις, θυγάτηρ τοῦ Ἔρου, ἀνέθηκε τὴν στήλην ταύτην, ἢ τὸ ἐπ' αὐτῆς, εἰς τὴν Ἀρτεμιν, ἀφού εὔτυγῶς ἔτεκεν υἱόν, τὸν Ἀσφάλιον.

(71) Παυσ. Α, 21, 2.

Τὸν δὲ τεχνίτην ὠνόμασεν ὁ Βοίκυιος Κολώτην, διότι τὸ
νομικὸν ἐφαρμόζεται εἰς ἔξαμετρον, διότι δὲ Κολώτης ἦν Πά-
σιος, κατὰ Πλαυσινίαν (72), καὶ διότι αἱ λέξεις οὐ νάε-
ρεύγων, ἀς ἐνόμισεν ὁ Βοίκυιος δτὶς ἀνέγνω εἰς τὸ τέλος
τῆς τρίτης γραμμῆς, ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ περὶ Κολώ-
του διηγούμενα, δτὶς, ἔξοριστος ἐκ τῆς πατρίδος του, κατφ-
έγησεν εἰς Ἡλιδα, ἔνθα ἡ παροῦσα στήλη εὑρέθη, καὶ
τυνηργάσθη ἐκεῖ μετὰ τοῦ Φειδίου εἰς τὸν Ὀλύμπιον Δία,
καὶ μόνος ἐποίησεν Ἀθηνᾶν.

"Ωστε, κατὰ ταῦτα, ἡ ἐπογὴ τῆς ἐπιγραφῆς θὰ ἦν πε-
ρίπου τῆς 86ης Ὀλυμπιάδος (73). ἀλλὰ τὰ γράμματα,
ἰδίως τὸ Α, τὸ Ε, τὸ Λ, τὸ Μ, φαίνονται ἐλέγχοντα ἐπο-
γὴν ἀργαιότεραν, εἰς τὴν δὲν ἀντιράσκουσι τὰ μακρὰ Η καὶ
Ω, διότι εἴδομεν δτὶς ταῦτα ἀργαιότατα ἥδη ὑπῆργον εἰσ-
ηγμένα εἰς τὰς Ἰωνικὰς γράμμας.

Ο Κιργὸφ (74) διμως, λαβὼν ἀκριβὲς ἐκμαγεῖον τῆς ἐπι-
γραφῆς, ἐδημοσίευσεν αὐτὴν ως ἐν Σγ. 40 γ, καὶ ἡ δια-
φορὰ τῆς γραφῆς ἀποδεικνύει πότου δυσγερὲς ἀποθαίνει τὸ
ἔργον τοῦ ἐξηγητοῦ ἐπιγραφῶν, ἐπὶ δένων ἀντιγράφων καὶ
οὐγὶ ἐπὶ πρωτοτύπων τὰς εἰκασίας στηρίζοντος. Κατὰ τὸ
ἀντίγραφον δὲ τοῦτο ἀργακὸν σχῆμα ἔγει καὶ τὸ Ρ, καὶ
διμοιειν τῷ ἐν τῇ ὑπὸ Σγ. 22 Ἀττικῇ ἐπιγραφῇ. Θεωρεῖ
δὲ οἱ Κιργὸφ τὴν μὲν πρώτην γραμμὴν ως μὴ παρέχουσαν
ικανὰ στοιχεῖα πρὸς συμπλήρωσιν οἷα ἡ τοῦ Βοικύιου· εἰς
δὲ τὴν δευτέραν καὶ τὴν τρίτην ἀναγινώσκει·

Ἀσφαλίου μήτηρ, Θερσίππου θυγάτηρ
Τοῦ Παρθού (π)οίημα Κ(λειππ)έων εὔχοιμα εἶναι.

(72) E, 20.

(73) "Ιδ. Ρργκ. Ιστ. Καλλιτ. Α, 296.

(74) Studien σελ. 60 καὶ 137.

Φένει δ' ὁ τελευταῖος ἐκδότης δτὶς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ
τὸ Ω τίθεται ἀντὶ τοῦ ο καὶ τοῦ ου, τὸ δὲ Ο ἀντὶ τοῦ ω.

Σχῆμα 38 (Βοεκή Inscr. Ther. 50 ἐν Act. Acad. Ber. 1836).

Κυκλεῖδα; Κυκλῆος ἀδε(λφ)ε(ω)ν;
τὸν δελφίς (σῶσε μνημόσυνον τέλεσε.

Ἐπιγραφὴ κεχαραγμένη ἐπὶ βράγου ἐν Θήρᾳ, καὶ βου-
στροφηδὸν μέν, ἐν ἀτάκτῳ δὲ διαθέσει τῶν στίγμων γε-
γραμμένη.

Περίεργα ἐν αὐτῇ εἰσὶ τὰ γράμματα I, Κ καὶ Π. Τὸ δὲ
Φ γράφεται ΠΗ. Εὑρούσεις δὲ παρετήρησεν ὁ Βοίκυλος δτὶς
ἐκ τῶν δύο γραμμῶν ἡ δευτέρα πρέπει νὰ προηγήται τῆς
πρώτης, κατὰ τὸ Σγ. 15, διότι εἰς τὴν πρώτην ἀνέγνω
... τι, τὸν δελφίς· εἰκασεν ἐπομένως δτὶς ἡ λέξις τόν,
προηγουμένη τῆς ὄνομαστικῆς δελφίς, ἔστιν ἀντωνυμία
ἀναφορική, ἀπαίτοσα προηγούμενον μὲν ὄνομα εἰς δὲ ν' ἀ-
ναφέργεται, καὶ ὁ ἔπρεπε νὰ περιέγηται εἰς τὴν κάτω γραμ-
μήν, ἐπόμενον δὲ ῥῆμα εἰς δὲ ν' ἀποδίδηται. Ἀνεγνώρισε δὲ
συγχρόνως δτὶς ἡ συλλαβὴ τι ἔστι κατάληξις δοτικῆς τρι-
τοκλήτου, ως Ζηρί, Ποσειδῶν, κτλ., καὶ προσέτι, ως ἐκ
τῆς συναρμολογίας τῶν λέξεων, δτὶς ἡ ἐπιγραφὴ τῇ ἔμ-
μετρος.

Καὶ ἡ μὲν συμπλήρωσις Ἀπόλλωνι ἐδύνατο νὰ ἔγῃ
σχέσιν πρὸς τὴν λέξιν Δελφίς, διότι ὑπῆρχεν Ἀπόλλων
Δελφίνιος. Ἀλλ' ὁ δελφίς ἀναπολεῖ προγειρότερον τὴν περὶ
Ἀρίωνος, τοῦ Μεθυμναίου ἀστοῦ, παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις πι-
στευομένην διήγησιν, δτὶς ναυαγήσαντά ποτε, ἔσωσεν αὐ-
τὸν δελφίς εἰς τὴν Κόρινθον ἐπὶ Περιάνδρου, κατὰ τὴν 67^η
Ολυμπιάδα (75). Ἐδύνατο ἐπομένως ἡ δοτικὴ ἔκείνη νὰ
(75) Ἡρόδ. Α, 24.

*xai 'Apoloi, h' Apoloi, ows en 'Omhrof apantatai Kro-
nou; xai Kroniou;, tos i sntos en tō p̄rwōf makkrois, en
tōs deutērōf Brachēwos.*

Συγχρόνως δ' ἀνεμνήσθη καὶ ἐπιγράμματος ἐν Αἰλικ-
γῷ (76), ἔχοντος οὗτοι·

« Ἀθανάτων πομπαῖσιν Ἀρίονα Κυκλέος; μέν
ἐξ Σικελοῦ πελάγους; σῶσεν ὅχημα τόδε ».

^{ΑΚ} Έχ τούτου δὲ καὶ ἐκ τοῦ Σουΐδου (77) ἐξάγεται διὸ δὲ πα-
τὴρ τοῦ Ἀρίονος ἐκαλεῖτο Κυκλεύς, ἐξ οὗ εἶχε τὴν ἐξή-
γησιν τῆς πρώτης λέξεως τῆς κατωτέρω γραμμῆς. Ἐν-
τευθεν δ' ὁδηγηθείς, συνεπλήρωσε τὴν δευτέραν λέξιν εἰς
ἀδελφειῷ, ἐκλαβῖν τὴν δλην ἐπιγραφὴν ως δίστιγον χαρα-
γθὲν ὑπὸ ἀνάθημα ἀδελφοῦ τινος τοῦ Ἀρίωνος, διὸ καθ' ὑ-
πόθεσιν μόνον, καὶ πρὸς τὸ μέτρον, ωνόμασε Κυκλείδαν,
εἰς ἀνάμνησιν τῆς θαυμασίας τοῦ ἀωιδοῦ σωτηρίας.

Τὸν δὲ παρὰ τοῖς τότε ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ φιλοτιμία νὰ
νομίζωνται θεοφίλητοι καὶ παρὰ τῶν θεῶν σωθέντες, διὸ
καὶ ὁ σύγχρονος τοῦ Ἀρίωνος Σιμωνίδης ἐκήρυξεν ἔχονταν
σωθέντα υπὸ τῶν Διοσκούρων (73), καὶ ὁ Πίνδαρος υπὸ τοῦ
Πανός (79), καὶ ὁ Ἀρίων τὴν ιδίαν σωτηρίαν ἀπέδιδεν εἰς
τὸν ἐν Ταινάρῳ Ποσειδώνα, διστις εἶγεν ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου
ναὸν ἐν Σπηλαίῳ καὶ ἄγαλμα πρὸ αὐτοῦ (80), καὶ εἰς κύ-
ρωσιν τοῦ δῆθεν υπὲρ αὐτοῦ γενομένου θαύματος ἀνέθηκεν
ἔκειτε μνημεῖον, ὃς λέγει ὁ Ἡρόδοτος (81). «Ταῦτα μὲν
τὸν Κορίνθιού τε καὶ Λέσβιοι λέγουσι, καὶ Ἀριορός ἐστιν

(76) Π. Z. Ιστορ. — Λαζαλ. Ηελιατ. Ηεράξτ. Αρ. 105.

(77) Λ. Κυρλεύς.

(78) Fædr. Fab.

(79) Bœckh, Pind. Fragm. Parthen. Σ. 591.

(80) Пахт Г, 25.

(81) A, 24.

ἀνάθημα χαλκοῦν οὐ μέγα ἐπὶ Ταινάρῳ, ἐπὶ δὲ λιγῆρος
ἐπεὼν ἀνθρωπος.

Ὕν καὶ ἐν Θήρᾳ ἀρχαιοτάτη ἡ λατρεία τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ παρὰ τὴν θέσιν καθ' ἣν εὑρηται ἡ παρούσα ἐπιγραφὴ ὑπῆρχε ναὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς βράγοις, πιθανῶς ἀριδαῖον τοῦ ἐν Ταινάρῳ· διὸ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀρίωνος, καὶ αὐτὸς τῷ θεῷ εὐγνωμονῶν διὰ τὴν θαυματουργὸν αὐτοῦ ἀρρώγην, καὶ μείζονα δημοσιότητα δίδων εἰς τοῦ ἀδελφοῦ τὴν φήμην ἀνέθηκεν, ἐνταῦθα ἵσως ἐπίσης ἀνδρας ἐπογύρυμενον ἐπὶ δελφῖνος, γράψας κάτωθι τοὺς εὐφυέστατα συμπληρωθέντας τούτους στίγμους.

Σχῆμα 36 (C. I. 12).

Ἐν μέσῳ γε Θείης τε καὶ ἄστεος, ἄνερ, ὅθι Ἔρμης.

Ὕν ἐπιγραφὴ αὕτη ἀντεγράφη ὑπὸ Φουρμόντου ἐν Κρουσταλλῷ, γωρίῳ τῇς Ἀττικῇς.

Ο δὲ Βοίκυιος, ἐκ τῆς τελευταίας; λέξεως τοῦ δευτέρου στίγου, ἵσως καὶ ἐκ τῆς τελευταίας τοῦ πρώτου ὀδηγηθείς, ἐπικαλεῖται πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ἔρμηνείαν τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης τὴν ἐπομένην μαρτυρίαν τοῦ Περὶ φυλοχρηματίας διαλόγου Σίμωνος τοῦ Σωκρατικοῦ (82). «Ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ (τῷ Ἰππάρχῳ) οἱ περὶ τὸ ἄστυ τῶν πολιτῶν πεπαιδευμένοι ἥσαρ, καὶ ἐθαύμαζον αὐτὸν ἐπὶ σοφίᾳ, ἐπιβούλευσαν αὖ τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς παιδεῦσαι, ἔστησεν αὐτοῖς Ἔρμᾶς κατὰ τὰς ὁδούς, ἐν μέσῳ τοῦ ἄστεως καὶ τῶν δήμων ἐκάστων· καὶ πειτα ὑπὸ σοφίας τῆς αὐτοῦ, ἦν ἔμαθε καὶ ἦν αὐτὸς ἐξεῦρεν ἐκλεξάμενος ἢ γεῖτο σοφώτατα εἶναι, ταῦτα αὐτὸς ἐντείρας εἰς ἐλεγεῖτον, αὐτοῦ ποιήματα (82) Σ. 228.

ταὶ ἐπιδείγματα τῆς σοφίας ἐπέγραψεν. Ἐστὸν δὲ δύο
ἀπιγράμματα· Ἐν μὲν τοῖς ἐπ' ἀριστερὰ τοῦ Ἑρμοῦ
κάστον ἐπιγέγραπται λέγων ὁ Ἑρμῆς ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ
στεος καὶ τοῦ δήμου ἔστηκεν. Ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ δεξιᾷ·
Μηδία τόδε Ἰππάρχου· Στεῖχε δίκαια φρονῶν», φη-
σίν. Ἐστι δὲ τῶν ποιημάτων καὶ ἄλλα ἐν ἄλλοις Ἑρ-
μαῖς πολλὰ καὶ καλὰ ἐπιγεγραμμένα· Ἐστι δὲ δὴ καὶ
κοῦτο ἐπὶ τῇ Στειριακῇ ὁδῷ, ἐνῷ λέγει· «Μηδία τόδε
Ἰππάρχου· μὴ φίλον ἔξαπάτα».

Εὑρεστατα λοιπὸν ἀνεγνώρισεν ὁ Βοίκυιος ἐν τῇ πα-
ρούσῃ ἐπιγραφῇ ἐνα τῶν Ἑρμῶν ἔκεινων τοῦ Ἰππάρχου.
Καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν δύο παραδειγμάτων ἢ παρατίθησιν ὁ
Σίμων βλέπομεν δτι ἐκ τῶν ἐλεγείων τῶν ἐπιγεγραμμένων,
ἢ πεντάμετρος ἡν πάντοτε ὁ δεξιῶς γραφόμενος καὶ περιέ-
γων τὸ γνωμικόν, ἔπειτα δτι ὁ ἔτερος ἡν ἔξαμετρος, καὶ
οὗτο συνεπλήρωσε τὴν ἐπιγραφὴν ὁ Βοίκυιος.

Παρατηρήσας δ' δτι τὸ ἀντίγραφον ἡν προφανῶς ἐσφαλ-
μένον, διέτει ἀν τὸ Ο ἡν Θ, τὸ θ ἔπειρε νὰ ἡ Θ, ἡ ἀν τὸ
Ο ἡν Θ, τὸ ο ἔπειρε νὰ ἡ Ο, ἐπέφερεν ἐλαχηράς τινας διορ-
θώσεις κατὰ τὸ Σγ. 36⁶. Κατ' αὐτὰς δέ·

Ἐν τῇ λέξει μέσῳ ἡ συλλαβὴ μέσῳ λε νὰ ἡ μακρά,
καὶ ἡν τοιαύτη δι' ἀναδιπλασιασμοῦ τοῦ Σ, δστις συνεγέ-
στατα ἀπαντᾶται, παρημελήθη δ' ὑπὸ τοῦ γλύπτου, μὴ
προσέξαντος εἰς τὸν μετρικὸν λόγον.

Θρία δ' ἡν δῆμος τῆς Ἀττικῆς πρὸς τὴν Ἐλευσίνα,
κατὰ τὰ Χασιώτικα Καλύβια. Φαίνεται δ' δτι ὁ λιθος μετε-
κομίσθη ἐκεῖθεν, ἀν ἀκριβής ἐστιν ἡ σημείωσις τοῦ Φουρ-
μόντου, διότι τὸ γωρίου Κρουσταλλοῦ κεῖται κατὰ τ' ἀνα-
τολικὰ Μεσόγεια.

“Οθ”, ισως ὅδε. Καὶ ἀληθὲς μὲν δτι οἱ Ἀττικοὶ ἐγράφον

οὐθείς, οὐθέν, ἀλλ' ἔκεινα ἡσαν ἀντὶ τοῦ οὗτε εἰς, οὗτε ἐν.
 'Ο Θείρσιος δμως, ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Πινδάρου(83), παραδέ-
 χεται, «πενταετηρίθ' ὅπως», «Ἐλλάθ' εύρισεις», κτλ.

Σχῆμα 37 (C. I. 28. — Rang. 28 καὶ Σ. 381).

Σῆμα Φρασικλείας. Κούρη κεκλή(σο)μαι, ατε μ'
 ἀντὶ γάμου παρὰ Θεῶν τοῦτο λάχ(εν τ') ὄνυμα.
 . . . στήθη. Αρι(στοκλῆς ἐποίη)σε.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἔστιν ἐντετειγισμένη εἰς ἐρείπιον ἐρη-
 μοκκλησίου εἰς Μεράνταν, τὴν ἀργαίαν Μυρρίνοῦντα τῇς
 Ἀττικῆς. Τὸ ὑπὸ στοιχ. α ἀντίγραφον ἔστι τὸ ὑπὸ τοῦ
 Βοικγίου ἐκδεδομένον· τὸ δ' ὑπὸ στοιχ. 6, δοθέν μοι ὡρ'
 ἐτέρου ἀρχαιογνώστου, καὶ διὰ τῶν διαφορῶν τῇς ἀναγνώ-
 σεως τὴν δυσχέρειαν αὐτῆς ἀποδεῖξαν μοι, μὲ παρεκίνησε
 νὰ μεταβῶ αὐτὸς εἰς ἀναζήτησιν τοῦ πρωτοτύπου, καὶ δὴ
 εύρων τὰ γράμματα λίαν δυσδιάγνωστα, καὶ σγεδὸν ἐπι-
 τηδες ἔξειλημμένα, ἵσως ἐκ τῆς ἀνοσίου γειρὸς τοῦ Φουρ-
 μόντου, ἔλαβον δμως τὸ ὑπὸ στοιχ. γ ἀντίγραφον, ὁ νο-
 μίζω ὅσον ἔνεστιν ἀκριβές. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔλαβεν ἔτερον
 ὁ Κιργόρ, καὶ ἔξεδωκεν ἐν ταῖς Inscr. Attic. ὑπ' ἀριθ. 469
 (Σ. 209). ἀλλ' ἐν αὐτῷ τὸ 4^{ον} γράμμα τοῦ 3^{ου} στίγου,
 ἔστιν, ἐσφαλμένως, ὡς νομίζω, ἢ ἀντὶ Μ. Παρεδέγθην δ'
 ἀνω, ὡς δρθῆν ἐν γένει, τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Κιργόρ, ἀλλὰ
 μετά τινων μεταβολῶν.

'Εστι δ' ἡ ἐπιγραφὴ ἐπιτάφιος τῇς Φρασικλείας, ἀποθα-
 νούσης παρθένου, καὶ λεγούσης δτι, κατ' ἀπόρχασιν τῶν
 θεῶν, θέλει ἐσαεὶ δηομάζεσθαι κόρη.

'Ο δὲ τρίτος στίχος ἔστι γεγραμμένος ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς
 πλευρᾶς, καὶ ὅσα αὐτοῦ γράμματα σώζονται εἰσὶ καθαρώ-
 (83) T. II, Σ. 349.

τατα κεχαραγμένα· ἀδίκως δ' ὁ Κ. Κιργόφ διστάζει περὶ
τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Τὸ ὄνομα τοῦ γλύπτου τοῦ ποιήσαν-
τος τὸ ἐπὶ τοῦ βάρθρου τούτου ιστάμενον ἔργον ἐδύνατο
ν καὶ ίσως Ἀριστίων, ως ἐν Σγ. 22. 'Αλλ' αἱ ἀποστάσεις
τῶν γραμμάτων ἀπαιτοῦσι μᾶλλον Ἀριστοκλῆς, ως ἐν
Σγ. 11. "Ωστε καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιγραφὴ ἐστὶ τῶν γρόνων τῶν
Ολυμπιάδων 70-80.

Σχῆμα 39 (R. 784 b).

Ἐλλά(δα γῆν) πᾶσαν δούλιο(ν ἥμαρ ἰδεῖν).
(Ἡ μάλα δὴ κεῖνοι τελεκάρδιοι οἵ ἦσαν τούτοις αἰχμήν
στῆσαν πρόσθε πυλῶν ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιαῖς).
(μερονάμενοι δὲ ἔσωσαν Ἀθηναίας προδούλους)
ἄστυ, βίᾳ Περσῶν κλινάμενοι(ι δύναμιν).

Ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐν γηπέδῳ ὑπὸ τοὺς βορειοκατο-
λικοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως· διατηρεῖται δὲ ἦδη ἐν
τῷ Μουσείῳ. 'Εστι δὲ ἡ ἀνωτέρω συμπλήρωσις τοῦ Κ.
Κιργόφ (84), διέδωσιν αὐτὴν οὐγῇ ως πρότασιν, ἀλλ'
ως ὑποθετικὸν παράδειγμα συμπληρώσεως.

"Οπως δήποτε, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία δτι ἡ ἐπι-
γραφὴ ἦν ἔμμετρος, καὶ δτι ἐν στίχῳ 2 ἀναγινώσκεται·
'Ελλάδα (γῆν) ἢ 'Ελλάδα (μὲν) πᾶσαν δούλιο(ν ἥμαρ·
ἐν στ. 3· ὅτ' αἰχμὴν στῆσαν πρόσθε πυλῶν· ἐν στ. 4.
ἄστυ, βίᾳ Περσῶν κλινάμενοι... "Ωστε πρόδηλόν ἐστιν
δτι πρόκειται περὶ τῶν τῆς πόλεως κατὰ τοὺς Περσικοὺς
πολέμους προμαχητάντων, καὶ τὴ ἐπιγραφὴ ἐπομένως δτι
ἐστὶ τῶν ἀμέτως ἐπομένων γρόνων, τοιούτης τῆς 75ης Ολυμ-
πιάδος περίπου. 'Αλλὰ δύναται ναὶ καὶ κατά τι μετα-
γενεστέρα, ἀν ἀνήκῃ εἰς τι τῶν ἐκ τῶν μηδικῶν λαφύρων

(84) Inscr. Atticæ, Σ. 177, Αρ. 333.

ἀνεγερθέντων μνημείων, ώς ἡν τὴν ίχανὸν χρόνον μετέπειτα
ὑπὸ τοῦ Φειδίου κατασκευασθεῖσα πρόμαχος Ἀθηνᾶ· τοῦτο
δὲ μᾶλλον φαίνεται ἐμφαίνουσα ἡ ἔλλειψις παντὸς ἔγνους;
τῇς βουστροφηδὸν γραφῆς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ.

Περίεργος δ' ἡ ἐν τῷ στίχῳ 3 τροπὴ τοῦ ληκτικοῦ Ν
τῇς λέξεως στῆσαν εἰς Μ πρὸ τοῦ Π, ἥτις πλὴν τῇς συ-
θέσεως ἔστι συνήθης μόνον εἰς ἄρθρα καὶ μόρια.

Σχῆμα 42 (R. 22).

Τῇδε φ(ίλην ἀλογὸν Μύρων) κατέθηκε θαυμοῦσαν.

Λ(αμπι)τώ αἰδοίην γῆς ἀπὸ πατρωΐης.

* Ενδοιος ἐποίησεν.

Ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐν Ἀθήναις καὶ κατατεθεῖσα εἰς
τὸ Θησεῖον.

Ἡ λέξις αἰδοίην, ὁδηγήσασά με εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ
οὐσιαστικοῦ ἀλογον, καὶ τοῦ καταλλήλου αὐτοῦ ἐπιθέτου
φίλην, οὐ τὸ πρῶτον γράμμα σώζεται, μοὶ ύπηγόρευσε
τὴν δλην συμπλήρωσιν, ἀποτελοῦσαν ἐλεγεῖον, πλὴν τοῦ
προσγεγραμμένου ὀνόματος τοῦ γλύπτου. Τὸ ὄνομα Μύ-
ρων ἐλήφθη ώς παράδειγμα, καὶ δύναται ν' ἀντικαταστηθῆ-
διὰ παντὸς ἄλλου ἔγοντος δύο μακρὰς συλλαβῆς, καὶ ἀπὸ¹
συμφώνου ἀργομένου, οἷον Λάμπων.

Ἡ δὲ ταφεῖσα γυνὴ τὴν ξένη, ώς ἐκφράζει τὸ δεύτερον
μέρος τοῦ πενταμέτρου γῆς ἀπὸ πατρωΐης δι' ὃ καὶ τὰ
σωζόμενα ἔγνη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στίγ. 2 φαίνονται βεβαίαν
ἐνδειχνύοντα τὴν συμπλήρωσιν Λαμπιτώ, τοῦ ὀνόματος
ἀνταποκρινομένου εἰς τὸ μέτρον, καὶ εἰς Σπαρτιάτα διῆ-
κοντος, ώς φαίνεται ἐν Ἀριστοράνει (85).

(85) Λυσιστρ.

‘Ο δ’ Ἔρδοιος ἦν καλλιτέχνης γνωστός (86), διὸ οἱ Παυσανίας (87) λέγει μαθητὴν καὶ συνοδοιπόρον τοῦ Δαιδάλου, σύγχρονου τοῦ Θησέως. Ἀλλὰ τοῦτο γαρακτηρίζει αὐτὸν ὡς Δαιδαλίδην, ἢτοι ὡς ἐργαζόμενον κατ’ ἀρχαῖκὸν τὸν ρυθμόν. Ἐν τῷ αὐτῷ δὲ γωρίῳ δὲ περιηγητὴς ἀπομνηνεύει διὰς δὲ Ἔνδοιος κατεσκεύασε πρὸς τῷ Ἐρεγθείῳ θηγανὸν διὰ τὸν Καλλίαν, διὰς ἦν βεβαίως δεύτερος ἐπίσημος τοῦ δινόματος τούτου, διὸδοῦγος καλούμενος, καὶ προσέτι λακκόπλουτος ἐπικληθείς (88) ὡς βαθύπλουτος, φημιζόμενος διὰ πολλὰ περσικὰ γρήματα εὔρε καὶ φέρειοποιήθη ἐπὶ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης. Ἐγένετο ἀρα τὸ ἀνάθημα αὐτοῦ, καὶ ἔζη διὸ αὐτὸς κατασκευάσας Ἔνδοιος, περὶ τὴν 75ην Ὁλυμπιάδα. Οἱ Παυσανίας δὲ λέγει ἀλλαχού (89), διὰς δὲ Καλλίας καὶ Ἀφροδίτην ἀνέθηκεν ἐν Ἀκροπόλει, ἐργὸν Καλάμιδος, διὰς γνωστὸν διὰς ἐπίσης ἦχμαζεν ἐπὶ τῶν Μηδικῶν (90). ὥστε καὶ τοῦτο ἐπικυρώτερην περὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἔνδοιου καὶ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης εἰκασίαν.

(86) Παγκ. Ιστ. Καλλιτ. Α, 195.

(87) Α, 26.

(88) Πλούτ. Β. Ἀριστ. Ε. — Σχολ. Ἀριστοφ. Νερ. 65. — Ησύχ. Σονίδ. Φώτ. Λ. Λακκόπλουτος.

(89) Α, 23.

(90) Παυσ. Θ, 16. — ΣΤ, 21. — Η, 42.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Νόθος ἐπιγραφαῖς.

α'. Ἀρχαῖαι παραπεποιημέναι.

Ἄναμφισθήτητον φαίνεται δτὶ παρὰ τοῖς ἀρχαῖοις ἐτεκταίνοντο πολλάκις ψευδεῖς ἀρχαῖκαι ἐπιγραφαῖ, πρὸς κύρωσιν φιλοδόξων ἀξιώσεων ἢ ἀτόμων ἢ πόλεων, οἵοι παρ' ἡμῖν πλάττονται οὐ σπανίως γενεαλογικοὶ πίνακες καὶ εὐγενείας διπλώματα. Οὕτω περὶ τοῦ Ὄνομακρίτου λέγει ἡ Ἡρόδοτος (1) δτὶ, ἐπὶ Πεισιστρατεῖδῶν διέστρεψε τοὺς χρησμοὺς τοῦ Μουσαίου, καὶ διάφορα προσέθηκεν εἰς τοὺς Βακχικοὺς μύθους (2). Ως τοιαῦται δέ, πλασταὶ ἐπιγραφαῖ, πρέπει κυρίως νὰ κρίνωνται αἱ ἀφορῶσαι μυθικοὺς ἥρωας (3), διότι ἀποδεδειγμένον σήμερον φαίνεται δτὶ τὰ πλεῖστα περὶ αὐτῶν ἐμυθεύθησαν μόλις περὶ τὴν ἔκτην πρὸ Χριστοῦ ἐκατονταετηρίδα (4). ἐπομένως τῆς κατηγορίας ταύτης ἦσαν αἱ, καθ' Ἡρόδοτον (5), ἐν Θήραις γεγραμμέναι ἐπὶ τριπόδων ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος, καὶ ὡν τὰ γράμματα ἦσαν «Καδμήϊα, τὰ πολλὰ ὄμοῖα ἐόντα τοῖσι » Ἰωνικοῖσι». «Ο μὲν δὴ εἰς τῷ τριπόδῳ ἐπίγραμμα » ἔχει.

«Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκεν, ἵων ἀπὸ Τηλεβοάων.

(1) Z, 6.

(2) Nitsch, Hom. I, Σ. 161.

(3) Wolf, Proleg. ad Hom.

(4) Ambrosch, de Lino dtss. Σ. VIII.

(5) E, 59.

« Ταῦτα ἡλικίαρ ἄντε εἶη κατὰ Λάϊον τὸν Λαβδάκον τοῦ Πολυδώρου τοῦ Κάδμου. Ἐτερος δὲ τρίπους ἐν ἔξαμέτρῳ τόνῳ λέγει·

« Σκαῖος πυγμαχέων με ἐκηβόλω Ἀπόλλωνι

« νικήσας ἀνέθηκε, τελέν περικαλλὲς ἄγαλμα ».

« Σκαῖος δ' ἄντε εἶη ὁ Ἰπποκόοντος· εἰ δὴ οὗτος γ' ἐστὶ ὁ ἀραθεὶς καὶ μὴ ἄλλος, ταύτῳ ὅρομα ἔχων τῷ Ἰπποκόοντος, ἡλικίην κατὰ Οιδίποντος τὸν Λαΐον. Τρίτος δὲ τρίπους λέγει καὶ οὗτος ἐν ἔξαμέτρῳ·

« Λαοδάμας τρίποδος αὐτὸν ἐμσκόπω Ἀπόλλωνι

« μουναρχέων ἀνέθηκε, τελέν περικαλλὲς ἄγαλμα ».

Συνετάχθησαν δὲ προφανῶς αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἵνα κυρώσωσι τοὺς ἐγχωρίους μύθους, καὶ αὐξήσωσι τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν περὶ ἀργαιότητος δόξαν τοῦ ναοῦ.

Τοιαύτη δ' ἦν ἀναμφιβόλως καὶ ἡ ἐπίσης ὡς ἐν Θήραις ὑπάρχουσα ὑπὸ Παυσανίου (6) μνημονευομένη ἐν τούτοις· « *Kai tῆς Ἀλκυμήνης ἐστὶν ἔτι ὁ θάλαμος ἐν τοῖς ἐρειπίοις δῆλος . . . καὶ ἐπίγραμμά, φασιν, ἐπ' αὐτῷ ἐπιγραφῆται τόδε·* »

« Ἀμφιτρύων δτ' ἔμελλε ἀγαγέσθαι δεῦρο γυναικα

« Ἀλκυμήνη, θάλαμόν γ' ἐλέξετο τοῦτον ἕαυτῷ,

« Ἀγχάσιος δ' ἐποίησε Τροφώνιος ἡδὲ Ἀγαμήδης ».

Καὶ ἄλλη ἐν τῷ περὶ Θαυμασίων Ἀκουσμάτων τοῦ Ἀριστοτέλους (7) μνημονεύεται ἐπιγραφὴ περὶ Ἡρακλέους, σύγχρονος δῆθεν τοῦ ἥρωος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ γλῶσσα τῶν ἐπιγραμμάτων τούτων ἐλέγχει αὐτὰ πολλάκις ὡς μεταγενέστερα.

Τῆς αὐτῆς δὲ κατηγορίας ὑπετέθη καὶ ἡ ὑπὸ Δημοσθέ-

(6) Θ, 11.

(7) 145.

νους (8) ἀναφερομένη, καὶ νόμον περιέγουσα, δν ὁ Θησεὺς ἔθηκε δῆθεν δτε συνώκισε τὰς Ἀθήνας, δτι ὁ Βασιλεὺς πρέπει νὰ νυμφεύηται ἀστήν· « *Kai tōtōr tōr rōmor γράψατες ἐρ στήλῃ λιθίνῃ ἔστησαν ἐρ τῷ ιερῷ τοῦ Διονύσου παρὰ τὸ βωμὸν ἐρ Λίμραις καὶ αὕτη ἡ στήλη καὶ τῦν ἔτι ἔστηκεν, ἀμυδροῖς γράμμασιν Ἀττικοῖς δηλοῦσα τὰ γεγραμμένα* ». Ἀλλ’ ὁ Δημοσθένης αὐτὸς δὲν διεσχυρίζεται δτι ἡ ἐπιγραφὴ ἐχαράχθη ὑπ’ αὐτοῦ τοῦ Θησέως.

Ο Παυσανίας δ’ ἀναφέρει (9) καὶ τὰ ἐν Μεγάροις ἐπιγραμμένα ἐλεγεῖα περὶ τοῦ μύθου τῆς Ψαμμάθης καὶ τοῦ Κοροίβου, δτι δηλαδὴ τὸ ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος βρέφος τῆς Ψαμμάθης κατέφαγον οἱ κῦνες τῶν Ἀργείων, δι’ δ’ ἐπεμψεν δὲν Ἀπόλλων τὴν Ποινήν, ἀρπάζουσαν τῶν Ἀργείων τὰ βρέφη, φονευθεῖσαν δὲν ἐπὶ τέλους ὑπὸ τοῦ Κοροίβου. Καὶ τινες μὲν (10), πιστεύοντες εἰς τοῦ ἐπιγράμματος τούτου τὴν ἀρχαιότητα, ἀποδίδουσιν αὐτὸν εἰς τὸ ἔτος 1678 π.Χ. Ἀλλά, κατὰ Στοβαῖον, τῶν ἐλεγείων πρῶτος ἐφευρέτης ἐθεωρεῖτο Καλλίνος δὲν Ἐφέσιος, κατὰ τὴν η’ ἑκατονταετηρίδα π. Χ.

Καὶ ἐν Φενεῷ προσέτι εἶδεν δὲν Παυσανίας πανάρχαιον ἐπιγραφήν, περὶ τῆς δὲν ίδιος διστακτικῶς ἐκφράζεται (11). « *Kai μοι καὶ γράμματα οἱ Φενεᾶται παρείχοντο ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος γεγραμμένα τῷ βάθρῳ, τοῦ Ὁδυσσέως δή τι πρόσταγμα τοῖς ποιμαίροντι τὰς ἵππους* ».

Πιθανώτατα δὲ πλαστὴ τὴν, καὶ πρὸς πολιτικὸν σκοπὸν ἐτεκάνθη καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως μνημονευομένη (12),

(8) K. Neaip. 26.

(9) A, 43.

(10) R. Rochette, Lettre à L. Aberdeen, Σ. 66.

(11) H, 14.

(12) Δ, 26.

ώς ἐπὶ κασσιτέρου κεγχαραγμένη, καὶ ἐν γαλκῇ ὑδρίᾳ, παρακαταθήκῃ δῆθεν τοῦ Ἀριστομένους, ἐν Ἰθώμῃ κατ' ὄναρ ὑρεθεῖσα ὑπὸ Ἐπιτελοῦς, τοῦ ὑπὸ τῶν Ἀργείων τὴν επιμέλειαν τῆς καθόδου τῶν Μεσσηνίων ἐμπιστευθέντος, καὶ ὑπ' αὐτοῦ κομισθεῖσα εἰς Ἐπαμεινώνδαν, τῶν Μεσσηνίων τὸν οἰκιστήν.

Ως ἐπίσης δὲ μεταγενέστερα πλάσματα, πρὸς κύρωσιν τολιτικῶν ἀξιώσεων ἐπινοηθέντα, δικαίως ἐκρίθησαν ὑπὸ Μυλλέρου (13) καὶ τὰ γράμματα ᾧ, κατὰ Τάκιτον (14), ἐπεδείχνυσον οἱ Μεσσήνιοι «saxis sculpta et aere prisco», περὶ διαιρέσεως τῆς Πελοποννήσου, ως γραφέντα ἐπὶ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν.

Τέλος μετὰ τῶν μὴ γνησίων τούτων ἐπινοήσεων κατατάττει ὁ Μύλλερος (15) καὶ τὸ δῆθεν (16) διατηρηθὲν ψήφισμα κατὰ τοῦ Τιμοθέου, ως εἰσαγαγόντος κιθάραν ἔχουσαν πλείονας τῶν 7 γορδῶν. Ἀπέδειξε δέ ὁ ἐπίσημος κριτικὸς ὅτι ἡ ὅλη σύνθεσις τοῦ ψηφίσματος τούτου ἐστὶν ἀστογός μίμησις τῶν ἐπαινετικῶν ἀττικῶν ψηφισμάτων γραφεῖσα ὑπὸ γραμματικοῦ τινος, λίαν ἐπιπολαίως τοὺς κανόνας τῆς Λακωνικῆς διαλέκτου γνωρίζοντος.

Πολλάκις δέ μοις οἱ ἀρχαῖοι ἐπετηδεύοντο καὶ φιλοτεγνοῦντες τὰς ἐπιγραφάς των ἐπὶ τὸ ἀρχαικώτερον. Οὕτω, κατὰ Παυσανίαν (17), οἱ ἐν τῷ Ἰωνίῳ Ἀπολλωνιᾶται ἀνέθηκαν ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς ἀγαλμα, ἔργον Λυκίου τοῦ Μύρωνος, δεστις ἦκμαζε μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἔχον ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπίγραμμα ἀρχαίοις γράμ-

(13) Aegin. Σ. 36.

(14) Ann. IV, 44.

(15) Dor. I, 324.

(16) Boëth. de Musie.

(17) E, 22.

μασι γεγραμμένον. Καὶ ἐν Ἀθήναις δ' ἀναφέρει ὁ αὐτὸς (18) ἄγαλμα Δήμητρος, ἐφ' οὗ ἐπεγέγραπτο ἀττικοῖς γράμμασιν, δὲ τι ἦν ἔργον Πραξιτέλους, ζωγρός ἐν γρόνοις καθ' οὓς τὰ Ἀττικὰ γράμματα εἶχον τῇδη πρὸ πολλοῦ ἀντικαταστηθῆντες τῶν Ἰωνικῶν. Όμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ Ἀντρῳ τῶν Νυμφῶν κατὰ τὸ Βάρι τοῦ Υμηττοῦ ὑπάρχουσιν ἐπεγραφαὶ περὶ τοῦ ἀναθέντος αὐτοῦ Ἀρχιδάμου, αἱ μὲν ἀρχαῖοις, αἱ δὲ νεωτέροις γράμμασι γεγραμμέναι (19).

Τοιούτων ἐπεγραφῶν μεταγενεστέρων, ἀλλὰ γεγραμμένων διὰ γραμμάτων ἀρχαϊκῶν, παραθέτομεν ἐνταῦθα τὰ ἐπόμενα παραδείγματα.

Σχῆμα 44 (C. I. 25).

'Ἐπιγραφὴ ἀντιγραφῆσα ἐν Δελφοῖς ὑπὸ Dodwell (20). . .
ιόθαλος ὁ Πολα . . . Βοιώτιος : ἐξ Ἐρχομ(ετοῦ). 'Υπατόδωρος : Ἀριστογ(είτων) ἐποιησάτην : Θηβαίω.

· · · Ἀνωμαλία περὶ τὸν συγματισμὸν τῶν γραμμάτων,
ἰδίως τοῦ α, π, ρ, ν, ἀποδεικνύει ἐπιτήδευσιν μᾶλλον τὴν
ἀληθῆ ἀρχαϊσμόν. Ἀλλὰ νεωτέρα τῆς 104^{ης} Ολ. δὲν δύναται νὰ τὴν ἐπιγραφὴν, διότι τότε κατεστράφη ὁ Ὁργομενός.

'Υπατόδωρος καλλιτέγνην ἀναφέρει ὁ Παυσανίας εἰς
δύο γωρία (21), καὶ εἰς τὸ δεύτερον μετ' ἄλλου τινός, Ἀριστογείτορος καλουμένου, διτις φαίνεται ὃν δὲ καὶ ἐνταῦθα μνημονευόμενος. Εἶχον δὲ κατασκευάσει ἀμφότεροι δύο

(18) A, 2.

(19) C. I. 456.

(20) T. II, Σ. 509.

(21) H, 26.—I, 10.

:

Αυτιάρχων ἐφ' ἀρματος, ἀπὸ τῶν λαφύρων τῆς ἐν Οἰνόη
εἰκῆς τῶν Ἀργείων καὶ Ἀθηναίων κατὰ Λακεδαιμονίων,
συμβάσης ἐν Ἐν Ὁλ, 90, αἱ ὁ δὲ Πλίνιος ως ἐπογήν του
τίπατο δώρου δοῖει τὴν 102^α Ὁλυμπιάδα (22), ἐφ' οὗ δ
ύπος τῆς γραφῆς πολὺ ἀπειγε τοῦ ἀργαίκου δν ἡ παρούσα
πιγραφὴ ἐπιτηδεύεται.

Ἐρχομενὸς γράφεται ἀντὶ Ὁρχομενός, ως καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐπιγραφῶν, καὶ ἐπὶ νομισμάτων.

Ξ εἶναι στίξις, κατ' ἀργαίκου δῆθεν σχῆμα, ἀντὶ :

Σχῆμα 45 (C. I. 20).

Ἐπιγραφὴ ἐκ Κερκύρας (23). Ἡ ἀνώμαλος διαθεσις τῶν
γραμμῶν, κατὰ τὸ Σχ. 18^α, καὶ δι παράδοξος σχηματι-
σμὸς τῶν γραμμάτων, ἐκρίθη, τοις διμων οὐχὶ κατ' ἀπο-
γράψαντας λόγους, ως ἀπομίμησις μόνον ἀργαίκου. Ως μία
δὲ τῶν ἀποδειξεων τούτων φέρεται, ἀλλ' οὐχὶ ικανῶς ισχυρὰ
καὶ αὐτὴ, ἡ γρῆσις τῆς διφύλλιγγου ΟΥ εἰς τὴν κατάληξιν
γενικῆς ἐν στίγ. 1, ἔνθι ἀναγινώσκεται « . . . ιμον μαρδὸς
ἔγῳ ἔστακ(α . . .) » Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ στ. ἀναγινώσκεται
« . . . τύμῳ Πολύνον Ἀσσ(τ . . .) », καὶ ἐν τῷ τρίτῳ
« . . . ἀπελούσατο ».

Σχῆμα 46 (C. I. 8).

Φανοδίκου
εἰμὶ τοῦ ῥμοκ-
ράτεος τοῦ
Προκοννη-

(22) XXXIV, 29.

(23) Ex σχεδ. Creuzer.

σίου. Κρητῆρ-
α δὲ καὶ ὑποκ-
ρητήριον, κ-
αὶ ἡθυμόν, ἐς Π-
ρυτανῆιον
ἔδωκεν, Συκε-
εῦσιν.

Φανοδίκου, εἰμί, τοῦ
Ἐρμοκράτους, τοῦ Προκο-
νησίου. Κάγω, κρατῆρα
κἀπίστατον, καὶ ἡθυ-
μόν, ἐς πρυτανεῖον, ἔ-
δωκα, μνῆμα, Σιγε-
εῦσι. Ἐὰν δέ τι πάσχ-
ω μελεδαίνειν, με ω
Σιγιεῖς. Καὶ μ' ἐπο!-
(η)σεν, Αἴσωπος, καὶ,
ἀδελφοί.

Ἐπιγραφὴ εύρεθεῖσα ἐν Σιγείῳ παρὰ τὴν Τρωάδα, καὶ
κεχαραγμένη διπλῇ ἐπὶ στήλης, ἀνω μὲν Ἰωνικῇ, κατω-
τέρῳ δέ, πληρέστερον, ἀττικῇ γραφῇ, καὶ ἐν ἑκατέρᾳ ἀνα-
γραφῇ βουστροφηδόν. Περιελήφθη δ' ἐνταῦθα μόνον διότι
δ Βοίκχιος, ἀλλ', ώς φαίνεται, οὐχὶ ικανῶς δεδικαιογημέ-
νως, ἐκλαμβάνει αὐτὴν ώς κατ' ἐπιτήδευσιν ἀρχαῖκῶς γε-
γραμμένην. Κατὰ δὲ Κιρχόφ (24), Φανόδικος ὁ Ἐρμοκρά-
τους, δωρήσας τινὰ ἀντικείμενα (πιθανῶς ἀργυρᾶ) εἰς τὸ
Πρυτανεῖον τῆς πόλεως, ἵδρυσεν εἰς μνήμην τῆς δωρεᾶς
τὴν στήλην ταύτην· πιθανώτερον δ' ἵδρυσεν αὐτὴν ἡ πό-
λις, ἐπιγράψασα τὴν ἀνω ἐπιγραφήν. Ἡ δὲ στήλη ἔφερε
πιθανῶς προτομήν. Μετ' ὅλιγον δ' ἐκρίθη εὔλογον νὰ τεθῇ
τὸ ἀνάθημα εἰς θέσιν ἐπιφανεστέραν καὶ ἐπὶ βάθρου, ἐξ οὗ
ἡ Ἰωνικὴ ἐκείνη ἐπιγραφή, μακρυνθεῖσα τοῦ ἔδαφους, ἀπέ-
βαίνε δυσανάγνωστος· δι' ὃ ἐγράφη ἡ κατωτέρα, ἀττικοῖς

(24) Stud. Σ. 18

γράμμασι, διότι τὸ Σίγειον ἦν τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ Πειστράτου, καὶ ἔμεινε κτῆμα τοῦ Ἰππίου μέχρι τούλαχιστον ἥς ἐν Σαλαμῖνι μάχης. Καὶ ἔχει μὲν ἡ δευτέρα ἐπιγραφὴ ἀνωμαλίας περὶ τὴν σύνταξιν, ως ὅτι ἄρχεται λέγον τὸ ἀνημεῖον, καὶ μετὰ ταῦτα ἔξακολουθεῖ ἀναθείς, καὶ ἔπειτα τάλιν ἐκ πρώτου ὅμιλεῖ τὸ ἀνάθημα. "Ἐγει: δὲ προσέτι καὶ ἀνώμαλον τὴν γρῆσιν τοῦ δασέως σημείου Η εἰς τὰς λέξεις ἡθυμὸν καὶ ἀδελφοὶ καὶ εἰς τὸ ὄνομα Αἴσωπος· ἀλλ' ἀμφότερα ἀπαντῶνται εἰς τὰς γνησιωτάτας Ἀττικὰς ἐπιγραφάς, καὶ τὸ δεύτερον προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι πρωτιμώτατα ἡ δασεῖα ἦρξατο ὀλίγον προφερομένη καὶ ἐν Ἀθήναις. Τοῦ δ' Αἴσωπου τὸ ὄνομα ως καλλιτέχνου ἐστὶν ἀλλαγήθεν ἀγνωστον, καὶ πρέπει νὰ ταχθῇ κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην εἰς τοὺς χρόνους τῶν Ὁλ. 70-75.

Σχῆμα 47 (C. I. 34).

Ἐπιγραφὴ ἐκ Πελοποννήσου: «*Máρθεος Αἴθου εὐχαριστεῖ Διὶ ἐπὶ νίκῃ πεντάθλον παιδός*». ᘾπιγραφὴ ἐκ Πελοποννήσου, ἔχουσα τὴν γραφὴν ἀρχαϊκήν, καὶ βουστροφηδὸν τὴν διάταξιν τῶν γραμμῶν, ως ἀρχαϊκὸν ἥν καὶ τὸ προηγούμενον τῆς ἐπιγραφῆς ἀνάγλυφον· ἀλλ' ἡ πολλὴ τῶν γραμμάτων κανονικότης, καὶ ἡ παρουσία τῆς διφθόγγου ΟΥ εἰς τὰς καταλήξεις τῆς γενικῆς, καὶ ἡ κοινὴ διάλεκτος, εἰσαχθεῖσα ἐν Πελοποννήσῳ μόνον περὶ Ὁλ. 100, φαίνονται τῷ Βοικχίῳ ἀποδεικνύοντα τὴν ἐπιγραφὴν νεωτέραν τῶν χρόνων οὓς ἔμφαίνει ἡ ἀξίωσις τοῦ ἀρχαιοφανοῦς σχήματος τῶν γραμμάτων.

Σχῆμα 48 (C. I. 26).

«*Kai oī κιονες Δήμητρος καὶ Κόρης ἀράθημα καὶ*

χθονίων θεῶν, καὶ (ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης πλευρᾶς) οὐδεὶς θεμιτὸς μετακινήσαι ἐκ τοῦ Τριόπιου, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ τρίτου ἐν τῇ ὁδῷ τῇ Ἀππίᾳ ἐν τῷ Ἡρώδου ἀγρῷ. Οὐ γάρ λώιον τῷ κινήσατι. Μάρτυς δαίμων ἐροδία».

Δύο κίονες Καρυτίου λίθου, ἀμφότεροι τὰ αὐτὰ περιέγοντες, καὶ εύρεθέντες ἐπὶ τῆς Ἀππίας ὁδοῦ, πλησίου τῆς Ἄρωμης, κατὰ τὸν τρίτον λίθον ἀπὸ τῆς πόλεως.

Ἡ γραφὴ συμβωνεῖ καθ' ἔλα πρὸς τοὺς κανόνας τῆς Ἀττικῆς παλαιογραφίας, τοῦ Η καὶ Ω γραφομένων Ε καὶ Ο, καὶ τοῦ ου Ο. Γίνεται δὲ γρῆσις τῆς δασείας Η καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἔτι τῆς λέξεως ἐροδία. Ἐπιτηδευτὸν δὲ μᾶλλον ἔστι τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων Α, Γ, Δ, Θ, Λ, Ρ, Σ, Χ.

Ἄλλ' ὁ Ἡρώδης, δοτις ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, ἦν δὲ λεγόμενος Ἀττικός, γεννηθεὶς ἐπὶ Ἀδριανοῦ, ἀκμάσας ἐπὶ Ἀντωνείνου, καὶ ζήσας μέχρι Κομμόδου. Οὗτος δέ, κατὰ Φιλέστρατον, «προσέκειτο πᾶσι τοῖς παλαιοῖς», δι' οὗτοῦ δὲ ἐν Ἀθήναις εὑρίσκονται τοῦ αὐτοῦ ἐπιγραφὴι ἀττικοῖς γράμματι γεγραμμέναι.

Τὸ δὲ Τριόπιον ἦν ιερὸν τῆς Δήμητρος ἐπὶ τοῦ Τριόπιου, ἀκρωτηρίου τῆς Καρίας. Ἰσως δὲ ὡνόματεν οὕτω καὶ τὸ ἐν Ἄρωμῃ γωρίον ὁ Ἡρώδης, καὶ ἀφιέρωσεν αὐτὸν εἰς τὴν Δήμητραν, γαριζόμενος εἰς τὸν φίλον καὶ συσπουδαστὴν αὐτοῦ Θεαγένην τὸν Κνίδεον (25). Διὰ τοῦ τρίτου δὲ ἐννοεῖ «λίθου μιλιαρίου», ἔνθα καὶ μνημεῖον ἀνήγειρεν εἰς τὴν ἀποθανοῦσαν γυναῖκά του, ως πολλαγοῦ τῆς Ἑλλάδος. Λώιον δὲ ἦν ἀργατικὴ ἔκφρασις, τὸ θετικὸν τοῦ λώιστον, δηλοῦσσα ἀγαθόν. Δαιμὼν δὲ ἐροδία ἦν ἡ Ἐκάτη Ἀρτεμίς (26).

(25) Φιλόστρ. Β. Σοφιστ. Β. 1.

(26) Ἡσύχ.

6'. Νέαι πλασταὶ ἐπιγραφαῖ.

Οὐ μόνον δ' οἱ ἀργαῖοι ἐτεχνάζοντο, ἔνεκα πολιτικῶν συμφερόντων, ψευδεῖς ἀργαῖκας ἐπιγραφάς, ἢ ἐκ φιλοκαίας ἀπεμιμοῦντο τοιαύτας ἐπιτηδευτῶς, ἀλλὰ καὶ νεώτεροι απαταιῶνες ἔπλασαν πολλάκις δολίως ψευδεῖς ἀργαῖας ἐκ κακοήθους ἴδιοτελείας. Ὡδίως δ' ἐπὶ τῇς ἐπογῆς καθ' ἦν τὸ πρῶτον ἡ κοινὴ πρωσογῆ ἐστράφη πρὸς τὰ προϊόντα τῇς ἀργαῖας τέγνης, ἀρτίως ἀνευρισκόμενα, εἰς πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἐτίθεντο νόθοις ἐπιγραφαῖ, ἵνα δώσωσιν αὐτοῖς ἀνωτέρουν ἀξίαν, καὶ ἐν τοῖς μουσείοις τῇς Εὐρώπης πολλὰ ἀγάλματα ἴστανται ἐπὶ βάσεων ψευδεπιγράφων· καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν δακτυλιολίθων ἐγχράττοντο ψευδῇ τεγνιτῶν δινόματα, ὡς τὸ τοῦ Ἀπολλωνίδου φερόμενον, ἐνὸς τῶν ὑπὸ Πλινίου μνημονευομένων δακτυλιογλυπτῶν, ἐγχράγθη προφανῶς ἐν νεωτέροις γρόνοις ἐπὶ ψήφου παριστάσης δάμαλιν (27). Όμοίως δὲ πλαστὴ ἐλέγγεται ἡ ἐπιγραφή, καὶ μεταγενεστέρα ἡ ψῆφος, ἐν Μαρέῃ (28), καὶ ἐτέρα ἐπιγραφὴ διατηρουμένη ἐν τῷ Βουρβωνικῷ Μουσείῳ, καὶ οὕτω, κακοσυνθέτως ἔγουστα· «Τῇ Ἑλλάδι τὸ τρόπαιον ἐστάθη, καταγιηθέντων Καρυατῶν».

Ο θρασύτερος δὲ καὶ μᾶλλον ἀξιός στιγματισμοῦ μεταξὺ τῶν νεωτέρων ἀπαταιῶνων τοῦ εἰδούς τούτου ἦν διηγαὴλ Φουρμόντος (Fourmont), Γάλλος τὸ γένος, δστις ἐν ἔτεσι 1729-30 ἐπέμψθη μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ εἰς Ἑλλάδα καὶ μικρὰν Ἀσίαν πρὸς ἀργαιολογικὴν περιήγησιν, καὶ ἐκόμισεν εἰς τὴν Γαλλίαν ἀντίγραφα γιλίων περί-

(27) Bracci, Mem. dei incisori, I, 25. — O. Müller, Denkm. 173.

(28) Crit. Lap. 79.

που ἐπιγραφῶν, καυχώμενος, ψευδῶς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, δτὶ συνέλεξε 3500 (29). Ἐμαθῆς δ' ὁν καὶ ἀνίκανος εἰς ἀκριβῆ ἀντιγραφήν, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ μετὰ ταῦτα, κατέστρεψε τὰ πρωτότυπα μνημεῖα, ή ἔρριπτεν αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπὶ τῇ ἀβελτέρῳ προφάσει δτὶ διατηρεῖ οὕτως εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα τὴν δόξαν τῆς ἀποκλειστικῆς αὐτῶν κτήσεως· καὶ τολμᾷ νὰ κομπάζῃ ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν τότε ὑπουργὸν Μωρεπά, δτὶ, καθ' ἣν στιγμὴν ἔγραψεν, ἡσχολεῖτο ὁ ἱερόσυλος εἰς τὴν μέγρις ἔγνους καταστροφὴν τῶν μνημείων τῆς Σπάρτης!

Ἐλπίσας δὲ διὰ τῶν τοιούτων κακουργημάτων δτὶ ἐδύνατο νὰ διαρύγῃ τὸν ἐλεγχὸν, προέβη μέχρι τῆς θρασύτητος τοῦ νὰ πλάσῃ ἀνυπάρκτους ἐπιγραφάς, ἵνα σπουδαιότερον ἀναδείξῃ τὸν καρπὸν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐν αὐταῖς κυρίως ἐφωράθη ὡς ἐκ τῆς παχυλῆς αὐτοῦ ἀμφείας, καὶ ἀναμφισβήτηται τοῦ Βοικχίου (30), συμφάσκοντας ἔχοντος τὸν Λόρδον Ἀθερδεῖνον, τὸν Pine-Knight καὶ ἄλλους, ἐν ᾧ τινές, ὡς Βαρθελεμῆς, ὁ συγγραφεὺς τοῦ Ἀναγάρτιδος, ἐδίσταζον, ὁ δὲ Raoul-Rochette καὶ ὑπερμάχησεν ὑπὲρ τῆς γνησιότητος αὐτῶν, ἀλλ' ὅλως ἀδεξίως καὶ ἀτυχῶς (31).

Τινὲς τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ὑποτίθενται εὑρεθεῖσαι εἰς τὰ ἐν Ἀμύκλαις (τὸ νῦν Σκλαβογάρι) μὴ ὑπάρχοντα ἐρείπια ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἄλλαι δέ, αὐτόθι πάλιν, εἰς πλαστὸν τινα ναὸν πλαστῆς θεᾶς "Οὐγγας, ἄλλαι εἰς Φλιοῦντα, καὶ ἄλλαι εἰς Φάρας καὶ Καλάμας τῆς Μεσσηνίας.

(29) Ste Croix, Magaz. encyclop. Ann. II, T. V.

(30) C. I. 44-69.

(31) Lettere à L. Aberdeen.

Αἱ πρῶται δύο, ὑπ' ἀριθ. 44 καὶ 45 ἐκδεδομέναι ἐν τῇ
εὐλλογῇ τοῦ Βοικυγίου, ὑποτίθενται κατάλογοι, οὐχὶ καὶ
ἱερέων, ἀλλ' ἱερεῖων (!) τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τούτων διαι-
συμένων εἰς μητέρας καὶ κόρας τοῦ Θεοῦ, φαίνεται κατὰ
ἃ ἔθιμα τῶν γαλλικῶν μοναστηρίων, ἐν τοῖς αἷς μοναχαὶ
μακρίνονται εἰς μῆρες et filles du bon Dieu. Εἰσὶ δὲ ἀμφό-
τεραι τῶν μυθολογικωτάτων γρόνων, διότι ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ.
44 ἡ τρίτη μήτηρ, καὶ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 45 ἡ πρώτη, ἐστι
θυγάτηρ τοῦ κατοικίσαντος τὰς Ἀμύκλας καὶ οἰκοδομήσαν-
τος τὸν ναὸν αὐτῶν βασιλέως τῆς Σπάρτης Ἀμύκλου, υἱοῦ
τοῦ Λακεδαιμονίου καὶ τῆς Σπάρτης, γαμβροῦ τοῦ Λαπί-
θου καὶ πενθεροῦ τοῦ Ἀρκάδος, πατρὸς δὲ τῆς Δάρυνης,
ἥτις μετεμορφώθη εἰς τὸ ὄμώνυμον φυτόν (32).

Ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 46 ἐπιγραφὴ ἐστὶν δύμοιος κατάλογος πα-
τέρων καὶ κόρων, ἥτοι ἱερέων καὶ διακόνων, ἐκ Φλιούντος.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 47-56 εἰσὶ πανάργαιοι ἀναθηματικαὶ ἐπι-
γραφαὶ, κεγχαραγμέναι ὅτιθεν ἐπὶ βωμῶν ἢ βάσεων σγήμα-
τος ἀπαραδειγματίστου.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 57-59 λέγονται γεγραμμέναι ἐπὶ ἀσπίδων
βασιλέων, πατῶν τῶν ἐπογῶν, διότι ἡ μὲν ὑποτίθεται τῆς
ἐννάτης π. Χ. ἐκαπονταετηρίδος, ἡ δὲ τῆς 20ης Ὁλυμ-
πιάδος καὶ ἡ ἄλλη τῆς 108ης.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 60 περιέχει γενεαλογίαν τοῦ Λυσάνδρου.

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 61-69 εἰσὶ κατάλογοι ἀργόντων, ἢ στρα-
τιωτικοί, ἢ γυμναστικοί.

Πατῶν δὲ κοινὸν χαρακτηριστικὸν ἐστὶν ἡ ἀμάθεια καὶ
ἡ σύγχυσις.

Καὶ ώς μὲν πρὸς τὴν διάταξιν τῆς γραφῆς αἱ
44-46 εἰσὶ βουστροφηδὸν γεγραμμέναι, ἀργόμεναι δεξιέ-

(32) Πλούτ. Β, Ἀγ.

θεν, ἡ δὲ 56, δίγραμμος, ἔχει ἀμφοτέρας τὰς γραμμὰς δεξιόθεν ἀρχομένας. Τῆς 55 μία γραμμὴ χωρεῖ πρὸς τὰ ἄνω, μία πρὸς τὰ κάτω, καὶ ὑπ' αὐτὰς εἰσὶ τρεῖς ὁρίζοντιαι, τὰ μία ἐκ δεξιῶν ἀρχομένη, καὶ δύο ἐξ ἀριστερῶν. Εἰς τὰς 61-63 τὸ σηματισμὸν γράφεται ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, ως δῆθεν κισουηδόν, ἀλλὰ κυρίως πλαγίως, κατὰ τὸ σγ. 49.

Ως δὲ πρὸς τὸν σηματισμὸν τῶν γραμμάτων εἰς τὰς ἀργαιοτάτας ὑποτιθεμένας τῶν ἐπιγραφῶν, καὶ αὐτὰς τὰς ἀποδιδομένας εἰς τοὺς μυθικοὺς γρόνους, ἀπαντῶνται σηματά γραμμάτων ἡ ἀνύπαρκτα καὶ ἀπαρχαδειγμάτιστα, οἷα τὰ ἐν σγ. 50, ἡ ἀνήκοντα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τῶν ῥωμαϊκῶν γρόνων, οἷον τὸ Ε=ε, τὸ Σ=σ, τὸ Κ=στ, τὸ Γ=γ, τὸ Λ=λ, τὸ Ω=ω, καὶ πολλάκις δλοις οἱ σηματισμοὶ συγγένονται, καὶ οἱ τῶν ῥωμαϊκῶν γρόνων εἰσὶ διατεθειμένοι βουστροφηδόν. Πολλὰ δὲ γράμματα συμπλέκονται πολλάκις καὶ εἰς μονογράμματα, δπερ ἦν ἔξις τῆς ῥωμαϊκῆς γραφῆς τῶν κατωτέρων γρόνων, δλως ξένη εἰς τὴν ἀργαϊκὴν καλλιγραφίαν. ἔτει δὲ καὶ ὁ σηματισμὸς τῶν μονογραμμάτων τούτων ἀλλόκοτος, ως τινὰ παραδείγματα ἐν σγ. 51.

Ως δὲ πρὸς τὴν ὀρθογραφίαν

Τὸ η γράφει ἐνίστε μὲν διὰ δύο ε (οἷς μάτεερ), οὔ διαμοῦ ὑπάρχει παράδειγμα, ἐκ τῆς ιδέας ὁρμώμενος δτι, καθ' δ μακρόν, ισοδυναμεῖ πρὸς δύο ε, ἡ καὶ δτι τὸ σηματά παρήγθη ἐκ τῶν ΕΕ συγκολληθέντων· ἐνίστε δμως, εἰς τὰς αὐτὰς ἐπιγραφὰς μάλιστα, γράφει αὐτὸς ὁρθῶς, μόνον Ε.

Τὸ δὲ ω ἀλλοτε μὲν γράφει διὰ τοῦ Ο, ἀλλοτε δὲ διὰ τοῦ Ω, ως ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 61, ὑποτιθεμένῃ τῆς ἐποχῆς

τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου, ἀλλοτε διὰ τοῦ ἀνυπέρκτου ΟΟ, ἐξ οὗ δῆθεν παρήγθη τὸ σχῆμα· ἀλλοτε τέτοιος καὶ διὰ τοῦ ΟΥ, ἐπὶ τῇ ίδέᾳ, φαίνεται, δτι τὸ ΟΥ καὶ τὸ Ο εἰσὶν ἐπίσης μακρὰ Ο, καὶ δύνανται ν' ἀντικαθίστανται αὐτοινάκιών. Οὕτω τερατολογεῖ γράφων· (ἐν ἐπιγρ. 67) τοῦ Λακεδαιμονίου οὖν, ἀντὶ τῶν Λακεδαιμονίων ὥν. Πολλάκις δὲ συγχέει ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ αὐτοὺς τούτους τοὺς τύπους.

Διατεῖται καὶ δίγαμμα οὐδαμόν ὑπάρχει.

Μεταξὺ δὲ τῶν συμφώνων παρεντίθησι πολλάκις ἐν ε (γράφων φερόμενος οὐτὶ *Mενεμόορος* ἀντὶ *Μενήμορος*), κατὰ τὸ σύστημα τῆς 'Ερημαϊκῆς γραφῆς, διότι ἐγνώριζε καὶ ἐπίστευε τὸν μηδίθον τοῦ Ἰωαννίπου περὶ συγγενείας τῶν Ἰουδαίων καὶ Σπαρτιατῶν, ωστε καὶ διηγεῖται δτι ἐν Σπάρτῃ ἀνέγνω ἐπιγραφὴν περιέγουσαν ψηφίσματα περὶ πρεσβείας Ἰουδαίων αὐτόθι σταλείσης. Οἱ ύπερασπισταὶ αὐτοῦ ἐπιβότειναν τείς δικαιολόγησιν δτι καὶ ἐν τῷ ψηφίσματι περὶ Τιμοθέου ἀπαντᾶται παρακαληθείς ἀντὶ παρακληθείς· ἀλλὰ καὶ τὸ ψηφίσμα ἐκεῖνο ἀπεδείγθη πλαστόν, καὶ διδέξιος συντάκτης αὐτοῦ παρήγαγεν ἀτέγνως τὴν μετογὴν ἐκείνην ἐκ τοῦ παρακαλῶ.

'Αντὶ τοῦ Ζ γράφει ἐνίστε ΔΣ (οἷον ἐν 44, 'Αδσάρος ἀντὶ 'Αζάρος), πιστεύων τὸ περὶ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν λεγόμενον, δτι ἐστὶ σύνθετον ἐκ τῶν δύο ἐκείνων γραμμάτων, καὶ υπολαμβάνων ἐπομένως δτι δύνανται ταῦτα ἀντὶ ἐκείνου ν' ἀντικαταστηθῆσιν, δπερ ἐστὶν αὖ παραδείγματος· διαλεκτικῶς δὲ μόνον τὸ σδ, οὐχὶ τὸ δσ, εἴς τινας περιστάσεις ἀντικαθιστᾷ τὸ ζ, (ὡς μελίσδεται). 'Αγνοῶν δ' δτι τὸ Ζ ἡν ἀρχικὸν γράμμα τοῦ ἀλφαριθμοῦ, γράται αὐτῷ μόνον ως ἀριθμῷ, διότι εἴς τινας μὲν ἐπιγρα-

φὰς ἔχει τοὺς γράμματικούς, εἰς ἄλλας δὲ τοὺς δεκαδικούς ἀριθμούς.

Τὸ θ εἰς τινας τῶν ἐπιγραφῶν, τὰς ἀρχαιοτέρας μάλιστα (οἷον τὴν ὑπ' ἀριθ. 44), ὑπάρχει, εἰς ἄλλας δὲ (οἷον τὴν 45), μόνον ἐν ἀριθμοῖς. Ἀλλοτε δ' ἀντ' αὐτοῦ ἀντικαθίσταται τὸ Σ, καὶ κατὰ Λακωνισμόν, κακῶς ἐννοούμενον, γράφεται (ἐν ἀρ. 62) *Κλεάρσης* ἀντὶ *Κλεάρθης*, διότι δῆθεν οἱ Λάκωνες ἔλεγον *Σιδεράντι Θεός*.

Τὸ ξ γράφεται ΚΣ, καὶ τὸ ψ ΠΣ, διερ οἱκαιολογεῖται.

Τὸ σ γράφεται πολλάκις ρ, ἐντὸς τῶν λέξεων, ἐπίσης κατὰ Λακωνικὸν δῆθεν ξθος, οἷον ἐν ἀριθμῷ 45, *Πιράνδρο* ἀντὶ *Πεισάνδρου*.

Τὸ υ ὑπάρχει εἰς τινας τῶν ἀρχαιοτέρων (οἷον τὴν 44), εἰς ἄλλας δὲ γράφεται παραδόξως ο, τῇοις Δ, Ισως διὰ τὴν διμοιότητα τοῦ σχήματος, καὶ προσέτι διότι τὸ υ τὴν αἰολιστὶ πολλάκις ου, καὶ τὸ ου γράφεται ο, καὶ προσέτι τὸ λατινικὸν V ἐστὶν ἐλληνιστὶ ο εἰς τὰς καταλήξεις.

Τὸ Φ καὶ Χ γράφεται ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον π καὶ χ, ἐπὶ τῇ ιδέᾳ δτι τὰ δασέα, μεταγενεστέρως προστεθέντα, ἐγράφοντο κατ' ἀρχὰς διὰ τῶν ἀπλῶν ψιλῶν. Πολλάκις δύως γράφονται καὶ Φ καὶ Χ, εἰς αὐτὰς μάλιστα τὰς ἀρχαιοτάτας, οἷον τὴν ὑπ' ἀριθ. 61, τῇις ὑποτίθεται τῶν χρόνων τοῦ Μεσσηνιακοῦ πολέμου.

Ἡ δίφθογγος ει γράφεται ἄλλοτε μὲν ε, ἄλλοτε δὲ εε, ἄλλοτε ει, καὶ ἄλλοτε ι, (οἷον Κλιό, ἐν ἀρ. 44).

Ἡ δίφθογγος ου εἰς αὐτὰς τὰς ἀρχαιοτέρας, ως τὴν 44, ου, ἄλλοτε ο, ἄλλοτε ἀμφότερα ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ, καὶ ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ ο γράφεται ου, οἷον κούρα, ἀντὶ κόρη ἐν ἀρ. 45, ἐν ψ τὸ ἀρσενικὸν κοῦρος τῇις ιωνικόν.

Τὰ διπλᾶ γράμματα ἄλλοτε ὑπάρχουσιν, (οἷον Ἀπόλ-

λονος, ἐν ἀρ. 44, μιᾶς τῶν ἀργαῖοτάτων), ἀλλοτε οὐχί, καὶ μάλιστα αὐτὸς διπλοῦν γγ γράφεται ἀπλοῦν, οἷον ἀρ. 49 "Ογα ἀντὶ "Ογγα.

Ως δὲ πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν λέξεων, πολλάκις μιγνύει τύπους ιωνικοὺς μετὰ τῶν δωρικῶν, ως δτε γράφη (ἐν 44) κούρα ἀντὶ κόρα ἡ κώρα, καὶ Ἀμυμόνες, ἀλλαδὴ Ἀμυμόνη, ἀντὶ Ἀμυμόρα.

Τινὰς τῶν σχηματισμῶν διανείζεται ἐκ τῆς Λατινικῆς, γράφων Λυσάρδεερ ἀντὶ Λύσαρδρος, καὶ Πλάτω, Λέω, ἀντὶ Πλάτων, Λέων (ἐν ἀρ. 63).

Γράφει ἑτερόχλητα πολλάκις, οἷον ἐν 46· Ἔοκράτο (Εὐκράτου) ἀντὶ Εὐκράτους· Πηγέο ἀντὶ Φηγέως.

Πολλοὶ τῶν σχηματισμῶν αὐτοῦ εἰσὶν δλως ἀνώμαλοι καὶ παράλογοι, οἷον, ἐν 45· Γεεματεέριος, ἀντὶ Δημήτριος, ἐπὶ τῇ ίδέᾳ δτι τὸ ὄνομα Δήμητρα παράγεται ἐκ τοῦ γῆ μήτηρ· ἐν 63, Σεόπομπος ἀντὶ Θεόπομπος, ἐν ώστι Λάκωνες ἔλεγον Σιός, οὐχὶ Σεός.

Σχηματίζει χορηγὰ (ἀριθ. 65) τὸ θηλυκὸν δῆθεν τοῦ χορηγός. Γράφει τὰ τὴν δνομαστικὴν τοῦ τάς, ἀντὶ ᾧ (ἥ), ἐν ἀρ. 64. Τὴν λέξιν Λυκοῦργος ἀναλύει εἰς Λυκόεργος, κατὰ τὸ «ποιέομεν, ποιοῦμεν», ἀντὶ τοῦ δρθοῦ Λυκέοργος, ἥ τοῦ Ισως ἔτι δρθοτέρου Λυκόοργος ἐκ τοῦ ὄργη, καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ ἔργον.

Ουσίως λέξεις πλάττει τερατώδεις, οἷον (ἐν 46), ἀράκεοντος, ἐκ τοῦ ἀραξ τερατολογήσας τὸ ἀρακέω, δηλοῦν δῆθεν βασιλεύω, ἐν ώτε τὸ ῥῆμα ἔστιν ἀράσσω. Ἐκεῖθεν δὲ παράγει καὶ τὰ δνόματα Δαμώρακος καὶ Δαμωράκα (51), ἀντὶ Δαμώραξ καὶ Δαμώρασσα.

Μία τῶν ἐπιγραφῶν τοῦ Φουρμόντου, ἡ ὑπ' ἀρ. 55, ἔχει οὕτως «Ικτευκρατεῖς Σιών Ἀπόλλωνι». Ἡ ἀλλόχοτος δὲ

πρώτη ἔκεινη λέξις ἐτέθη ως συνώνυμος δῆθεν τοῦ Λάκωνες, διότι ὁ ἡμιμαθεῖς πλαστογράφος ἀνέγνω ἐν Ἡσυχίῳ αὐτολεξεῖ: 'Ικτευκρατεῖς Λάκωνες, δπερ δικαὶος ὁ Ἐμστεργούσιος διώρθωσεν οὕτως: « "Ικτευ, κράτει, Λάκωνες »· διστιν, δτι οἱ Λάκωνες τὸ κράτει ἔλεγον ἵκτευ, ἐκ τοῦ ἵκτω, ἄλλου συγκατισμοῦ τοῦ ἔχω, ως τὸ τίκτω, τέκω. 'Ο δὲ 'Ραοὺλ 'Ροσσέτ, ὁ πιστεύων καὶ δικαιολογῶν τὰ πλάσια τοῦ Φουρμόντου, προτείνει δτι τὸ 'Ικτευκρατεῖς πρέπει νὰ διορθωθῇ 'Ἐτεόκαρες, καὶ ἡ ἐπιγραφὴ νὰ τεθῇ εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Λελέγων!

Οὕτω γράφει (61) καὶ *Βιδιαῖοι*, κατὰ τὸ κείμενον τοῦ Παυσανίου, ἐν ᾧ κατὰ τὰς γνησίας ἐπιγραφὰς ἡ ὅρθη γραφὴ ἔστι *Βιδαῖοι*, οἱ νομοφύλακες. - 'Ομοίως καὶ ἀρμοστῆρες, ἀντὶ ἀρμοσταί, παραγγέλλεις ὑπὸ τοῦ Μεουρσίου, δι' οὗ καὶ μόνου φαίνεται γνωρίζων τοὺς Ἑλληνας συγγραφεῖς, καὶ δστις εἴγε παρεξηγήσει τὸ γράμμα τοῦτο τοῦ Ἡσυχίου: « 'Αρμοστῆς . . . καὶ ἀρμοστῆρες λίθοι ». - 'Ἐν 64 γράφει (κατὰ τὸ βιδιαῖοι) *βουλιαῖοι* καὶ *τελιαῖοι* ἀντὶ *βουλευταὶ* καὶ οἱ ἐν τέλει. - 'Ἐπίσης δὲ γράφει *Σαρσίτωρ*, *σαρσίτα* (τὸ θηλυκόν), καὶ *σαρσιταῖος*, γορευταὶ δῆθεν, στρεβλῶν τὸ τὸ τοῦ Ἡσυχίου. « *Σαρσίτειος χορός*, πρὸς μέλος ποιούμενος τὴν χορείαν. Λάκωνες ». - 'Αξιογέλαστον δὲ καὶ τὸ μορόμοιτοι, ως ὄνομα ἀρχῆς Λακωνικῆς, εἰς διπαρήγοη (ἐν 66) ἐκ τῆς ἐπομένης κακῶς ἀναγνωσθείσης φράσεως τοῦ Ἡσυχίου: « *Mορόμοιτωρ, Ειλώτωρ ἀρχοτες* », ἀντὶ « *Mορόμοιοι, τῶν Ειλώτων ἀρχοτες* », ως τὸ *Mοροδαμιουργοί*, τὸ ἀπαντώμενον ἐπίσης ἐν Ἡσυχίῳ.

'Αλλαχοῦ (ἐν 67) δ' ἔχει *Ιαλκάδοντο* (δῆθεν *Ιαλκάδωρ*), καὶ *Ιαλκάδα* (τὸ θηλυκόν), διαστρέψων τὸ τοῦ Ἡσυχίου (*Ιαλκάδας, χορὸς παιδῶν. Λάκωνες*).

Όμοιώς ἐκ τοῦ γωρίου τούτου τοῦ Ἡσυχίου «Ἐμπάσαντες, ἀρχεῖόρ τι ἐν Λακεδαιμονίῳ», περιλαμβάνει εἰς τιγρ. 68 ἐξ ἐμπάσαντας, οὓς ἔξηγετ γειρούργους, ἐκ τοῦ μπάσσω. Ο δὲ τὴν γνησιότητα τῶν ἐπιγραφῶν ὑποστηρίζειν Raoul-Rochette λέγει αὐτοὺς ἐπιμελητὰς τῶν βασιλικῶν τεμενῶν, ἐκ τοῦ ἐμπασις, δηλοῦν ἔγκτησις, ἐν φ., κατὰ Εενοφῶντα (33), σι επιμεληταὶ οὗτοι ἦσαν μόνον τοις τὸν ἀριθμόν.

Αντὶ τιτθαί, ἐν 69, γράφει τεθειρίδιαι, διότι ἐν Μεσορσίῳ, δστις περιέγει δλον τὸν θησαυρὸν τῶν γνώσεων αὐτοῦ, εὔρεν δτι (34) τεθειρίδια ἡν ἑορτὴ καθ' ἡν αἱ τιτθαὶ ἐκόμιζον τὰ βρέφη εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ἐν τῇ αὐτῇ δ' ἐπιγραφῇ γράφει καὶ Ειρείνωρ, ὡς δῆθεν τίτλον, παραποιῶν καὶ παρεννοῶν τὸ "Ιρην, Ερανος, δηλοῦν ἐν Σπάρτῃ τὸν εἰκοσαετὴν νέον.

Ως δὲ πρὸς τὴν σύνταξιν μεταγειρίζεται πολλαχόο ἐν ταῖς ἀργαιοτάταις ἐπιγραφαῖς ἀτοπώτατα τὸ ἄρθρον, οὐ ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν γρόνων σγεδὸν οὐδεμία γρῆσις ἐγίνετο. Οὕτω γράφει, ἐν 45, Ἐριαλία τοῦ Ἀμύκλα, ἀντὶ Ἐριαλία ἡ Ἀμύκλα· ὅμοιώς καὶ ἐν 44, 46.

Τερατώδης σύνταξις ἐστὶ καὶ ἡ τῆς φράσεως «τὰ πόλις τὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ὡν πρέσβευς» (ἐν 64-69), κατὰ παρεννόησιν τῆς ἐπομένης φράσεως ἐν γνησίαις ἐπιγραφαῖς· «Νομοφύλακες ἐπὶ τοῦ δεῖτος, ὡν (νομοφυλάκων οὐγῇ ὡν) πρέσβυς (ἡτοι πρόεδρος) ὁ δεῖτα. Καὶ ἄλλα οὐγῇ ἐλαφρότερα τούτων.

Ως πρὸς τὴν ιστορίαν τέλος, ἐν τῇ ἐπιγραφῇ 44, ὑποτιθεμένῃ τῆς Ἀγαληῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀμύκλου, ἀπαν-

(33) Πολιτ. Λακεδ. ΙΓ.

(34) Miss. Lac. I, II.

τῶνται δόνόματα Δωριέων βασιλέων, τὸ τοῦ Θεοπόμπου, τοῦ Ἀργιδάμου, τοῦ Πολυδώρου, τοῦ Πολεμάρχου.

Ἐν δὲ τῇ ὑπὸ ἀριθ. 46, ὑποτίθεμένη τῆς Φλιοῦντος, ως δόνόματα βασιλέων φέρονται *Τέμενος Πηγέο* (δηλ. Φηγέως), δστις δύως, κατὰ Παυσανίαν (35), ἢν βασιλεὺς τῆς Ψωφίδος. Προσέτι *Λεπέρεο* (Λεπρέου), δστις ἢν θρως τῆς Ἡλιδος. Ὄμοιώς *Λαπαέες*, ἢτοι *Λαφάης*, δστις ἢν τύραννος Ἀργεῖος, καὶ τεχνίτης Φλιάσιος (36). Ως χορεύτριαι δ' ἀπαντῶνται *Ἐλάϊρα* καὶ *Φοίβα* (*Ιλάειρα* καὶ *Φοίβη*), δις δ Παυσανίας λέγει θυγατέρας τοῦ Ἀπόλλωνος. Ωστε προφανῶς ἐδαγείσθη ἐκ τοῦ συγγραφέως τούτου σπάνια τινα καὶ δλίγον γνωστὰ δόνόματα πρὸς καταρτισμὸν τῶν ψευδῶν καταλόγων του.

Κείσθω δ' ως παράδειγμα τῶν ἐπινοιῶν του ἡ ὑπὸ ἀριθ. 46 (τοῦ Βοικγίου), ἢτις ὑποτίθεται εὑρεθεῖσα ἐν Φλιοῦντι. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη, ως εἶναι γεγραμμένη, οὕτω, ἀναγινώσκεται:

«Αθαμας ο Εολαο πατεερ αγακεογτος Τεεμερο (το) Πεγεο. Καλικερατεες ο Μενεμοογος πατεερ αγακεογτος Εοκερατο το Τεεμερο. Γεεματεριος ο Λεπερεο πατεερ αγακεογτος Καλικλεο το Εοστεπαρο το Σοκερατο. Λαπαεες ο Περατο κορος.

Ἡτοι, διαστροφῇ πάντων τῶν κανόνων τῆς γραμματικῆς, τῆς γλώσσης καὶ τῆς παλαιογραφίας.

Αθάμας ὁ Εὐλάον πατήρ, ἀράσσοντος Τημέρους τοῦ Φηγέως. Καλλικράτης ὁ Μηήμοος πατήρ, ἀράσσοντος Εὐκράτου τοῦ Τημέρους. Δημήτριος ὁ Λεπρέου Πατήρ,

(35) Η. 24.

(36) Παυσ. Αὔτ. 65.

ανάσσοντος Καλλικλέους τοῦ Εὐστεφάρου τοῦ Εύκρά-
οντος· Λαφάης ὁ Περάτονος νιός.

Πολλάκις δέ, ίνα μὴ φωραθῆ δουλικῶς ἀντιγράφων,
χαίνεται ἐπίτηδες παραμορφῶν τινὰ τῶν μαρτυρουμένων
πὸ τῆς ιστορίας, δι' ἣν πηγὰς εἶχε κυρίως τὸν Παυσανίαν,
καὶ μάλιστα τὸν Μεσούρσιον. Οὗτως ἐν Ἀριθ. 58 Ἀιτεξί-
αμορ τὸν Ζευξιδάμου, δστις κατὰ Παυσανίαν (37) καὶ
Ηρόδοτον (38) ἦτον ἔγγονος Ἀρχιδάμου τοῦ Θεοπόμπου,
πλάττει ἔγγονον τοῦ Αἰγίδου Ἀναξάνδρου τοῦ Εὔρυκρά-
τους. Καὶ κατὰ τὴν γραφὴν δ' ἐνίστε παραλείπει γράμ-
ματα ἢ παρενείρει αὐτὰ ἀνωθεν ίνα φανῆ πιθανώτερος.

Περίστασις δ' ἐντελῶς δικαιολογοῦσα τὴν περὶ τῆς μὴ
γνησιότητος τῶν ἐπιγραφῶν τούτων πεποίθησιν τοῦ Βοικ-
γίου εἶναι δτι, ἐνῷ διάφοροι ἀλλαὶ Φουρμόντιοι ἐπιγρα-
φαὶ ἀνευρέθησαν ύπὸ μεταγενεστέρων περιηγητῶν, ἐκ τού-
των αἵτινες ἐκηρύγθησαν νόθοις οὐδεμίᾳ ποτὲ εὑρέθη.

Καὶ μετὰ τὰς Φουρμόντιους δὲ πλαστογραφίας μάταιον
ἴσως δὲν θέλει φανῆ ἀν αναφέρωμεν μεταξὺ τῶν ψευδῶν
ἐπιγραφῶν καὶ τὴν ύπὸ σγ. 52 ύπὸ τοῦ Δημητρίου Πε-
τριτζοπούλου κατὰ τὰ 1814 δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ συγ-
γράμματι αὐτοῦ τῷ ἐπιγεγραμμένῳ· Saggio storico sulle
prime età dell'isola di Leucadia nell'Ionio. Florent. 8°.
Λέγει δ' ὁ Πετριτζόπουλος δτι κέκτηται αὐτήν, εὑρεθεῖσαν
δῆθεν κατὰ τὸ 1753 ἐν Λευκάδῃ, κατὰ τὴν θέσιν Καλδε-
ρίμι, τῆς ἀργαίας Νηρίκου, πρὸς τῷ Ἰσθμῷ, ἀποσιωπᾶ-
σμως καὶ τὴν ὅλην ἐῷ τῆς ύποτιθεται ἐπιγεγραμμένη, ἀν ἐπὶ
λίθου ἢ ἐπὶ γαλκοῦ, καὶ τὰς διαστάσεις αὐτῆς. Ἀναγκαῖον
οὐχ ἡττον νομίζει νὰ εἰπῇ δτι ἡ ἀνάγνωσις αὐτῆς ἐπησχό-
λησεν ἐπὶ πολὺ τὸν Odoard Wortley-Montague κατὰ τὴν
ἕξ Ἀραβίας ἐπιστροφὴν αὐτοῦ. Ἄλλοι δὲ τ' ἀπομνημονεύ-

ματα τοῦ ἐπισήμου περιηγητοῦ, ἐκδοθέντα ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὸ 1778, οὐδ' αἱ βιογραφίαι αὐτοῦ ἀναφέρουσί τι ἢ περὶ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης, ἢ κἄν περὶ τῆς εἰς Λευκάδα ἐπιδημίας αὐτοῦ. Διατείνεται δ' ὁ Πετριτζόπουλος δὲ τὸ πρωτότυπον αὐτῆς ἔπειμψεν εἰς τὸ Νανιανὸν Μουσεῖον τῆς Βενετίας· ἀλλ' οἱ ἐρευνήσαντες ἔχεται ἔμαθον δὲ οὐδέποτε τὸ Μουσεῖον ἐκέκτητο τοιαύτην περιγραφήν, οὐδὲ ἔκτοτε εὑρέθη που αὕτη.

Ἐστὶ δὲ βουστοφηδὸν γεγραμμένη, καὶ, κατὰ Βοίκυιν, ἀναγινώσκεται οὕτω·

«Παῖρ ὁ τοῦ Μενεσικράτους τοῦ Κορετίου, καὶ ὁ οὐκ Ἀκαρείρ, ιερὸρ τὸν Απόλλωρος καὶ πόλειρ ὁμωνυμάτηρ ματέρος κείτισα τὰν ἐν τῷ Λευκάτῳ».

Καὶ πρέπει νὰ ἔξιγγηθῇ·

«Παῖς ὁ τοῦ Μηνησικράτους τοῦ Κορινθίου, καὶ οὐκ Ἀκαράρ, ιερὸρ τὸν Απόλλωρος καὶ πόλιρ ὁμώνυμορ τῆς μητρός μου ἔκτισα τὴν ἐν Λευκάδῃ».

Ἄλλ' αὐτὸς ὁ Πετριτζόπουλος μεταρράζει·

«Pherontis (imaga sum) Mnesicratis fil. Corinthii; ex voto in Leucate Apollinis templum dicavi, et matris nomine urbem condidi».

Εἰ δὲ καὶ βουστοφηδὸν γεγραμμένη, ἀλλά, παρὰ τὸν συνήθη κανόνα, ἀρχεται ἐκ δεξιῶν, ὡς καὶ τινες τῶν πλαστῶν ἐπιγραφῶν τοῦ Φουρμόντου.

Ἀντὶ δὲ τοῦ Κ, ἀπαντᾶται πανταχοῦ τὸ γράμμα Θ, διπερ εἰς τὰ ἀργαῖα νομίσματα τῆς Κορίνθου, εἰς τὰ τῆς Κρότωνος, καὶ εἰς σπανίας ἀργαῖας ἐπιγραφάς, εύρισκεται προτεταγμένον τοῦ Ο, τοῦ Ρ καὶ τοῦ Τ, οὐδέποτε διμως τῶν ἀλλων γραμμάτων.

Τὸ σχῆμα τοῦ Σ ἀντιφάσκει πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην

ποχὴν τῆς ἐπιγραφῆς, δὲ εἴπρεπε νὰ ἡ Μ, ἡ τούλαχι-
τὸν Λ.

Τὰ μακρὰ Η καὶ Ω, γράφοτται ΕΕ καὶ ΟΟ κατὰ μίμη-
σιν καὶ ζῆλον τῆς τοῦ Φουρμόντου ἀμαθείας. Οὔτε δίγαμμα
ὑπάρχει ἐν τῇ ἐπιγραφῇ οὔτε τὸ δασὺ Η, δύο σημεῖα
συγκοντα εἰς τὴν διάλεκτον καὶ τὴν ἐπογὴν εἰς τὴν ὑποσί-
ται αὗτη ἀνήκουσα.

Αντὶ δὲ τοῦ Θ γράφει δὲ συντάξας αὐτὴν Τ, ἐν ἀγνοίᾳ
τοῦ δτὶ τὸ Θ τὴν γρᾶμμα ἀργικῶς ἀπὸ τοῦ Φοινικικοῦ εἰς
τὸ Ἑλληνικὸν ἀλφάβητον μεταβάν, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει
δτὶ τὸ ψιλὸν δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ δῆθεν ἐλλεῖπον
δασύ.

Η πρώτη δὲ λέξις τῆς ἐπιγραφῆς ἐδύνατο ν' ἀναγνωσθῆ^{τη}
«Παῖρ ὁ», ως δῆθεν Λακωνικὸν ἀντὶ «Παῖς ὁ»· ἡ «παιρὸν»
ἀντὶ «παιδός», κατὰ ζῆλον τῶν Φουρμοντίων κλίσεων.
Αλλ' ὁ Πετριτζόπουλος μεταφράζει Ferontis, καὶ ἀναγι-
νώσκει ἐπομένως Παίρω ἀντὶ Φαίρωτος, τὸ μὲν π ἀντὶ
τοῦ Φ, τὸ ψιλὸν ἀντὶ τοῦ δασέως, τὴν δὲ κατάληξιν κατὰ
τὸ Λατινικόν, ως Plato καὶ Strato, παραδεγματικοῖς.

Μετεσικράτονς δὲ γράφει ἀντὶ Μητσικράτεος ἡ Μη-
τικράτευς, παραθίτων μὲν τὸ ε μεταξὺ τοῦ μ καὶ ν, κατὰ
Φουρμόντον, τὴν Ἰωνικὴν δὲ κατάληξιν ἀντὶ τῆς Δωρικῆς,
καὶ τὸν Ἰωνικὸν τύπον Μητ ἀντὶ τοῦ Δωρικοῦ Μητα-
γειριζόμενος.

Κορειτίο δὲ γράφει ἀντὶ Κοριτθίον, τῷ ει ἀντὶ τοῦ ι
γράμμενος, κατὰ τὰ λοιπὰ δ' οὐχὶ ἀτόπως, διότι παράγω-
γον τοῦ Κόριτθος ἡν καὶ Κορίσιος, καὶ δωριστὶ Κορίτιος,
κατὰ τοῦ Bekker τ' ἀνέκδοτα.

Τὸ δὲ Ἀκαρεὺρ ἀντὶ Ἀκαρήν, συνετέθη ἐκ τοῦ ἀ καὶ
κείρειν, σηματίνον δῆθεν Ἀκαράρ.

Εἰς δὲ τὰς λέξεις πόλειν καὶ ὄμωγομάτειν, ἀντικατέστη παραδόξως καὶ παραλόγως τὸ εἰ ἀντὶ τοῦ ι, καὶ ἔτι παραδόξοτερος ἐστὶν ὁ σχηματισμὸς ὄμωγομάτις ἀντὶ ὄμώνυμος.

Ματεέρος δέ, καὶ ἐπὶ τῆς ἀτέπου γραφῆς εε ἀντὶ η στηριζόμενον, ἐστὶ καὶ ἄλλως ἐσφαλμένον, διότι ἡ γενικὴ τοῦ μάτηρ ἦν ματέρος καὶ οὐχὶ ματῆρος.

Κείτισα δέ, ἀντὶ ἔκτισα, παράγεται δῆθεν, ἀλλὰ παρὰ πάντας τοὺς γραμματικοὺς κανόνας, ἐκ τοῦ νεοελληνικοῦ κείτομαι!

Ἐμ τῷ Λευκάτῳ. Τὸ ἐμ ἀντὶ ἐν εὑρηται μόνον πρὸ Μ ἢ Π, ποτὲ ὅμως πρὸ Τ. Τὸ δὲ Λεύκατορ ἢ Λεύκατος, ως ὄνομα τοπικὸν ἐστὶν ἄγνωστον, καὶ μόνον ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ἀναρέρεται «ὁ Λευκάτας»(39).

Προφανὲς ἄρα δτι πλαστὴ ἡ ἐπιγραφή, καὶ συνετέθη κατὰ ζῆλον τῶν Φουρμοντίων, τότε που ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Γαλλικῆς ἀκαδημίας ὑπὸ τοῦ Βαρθελεμῆ ἐκδ.δομένων. Ἡ ἐπιεικεστάτη δὲ τῶν ὑποθέσεων θὰ τού, ἀν ἀληθῶς ὑπῆργεν, δτι ἐγχλεύθη ὑπὸ τῶν Λευκαδίων, καὶ ἐτέθη εἰς τῆς Νηρίκου τὴν θέσιν, ἵνα, ἐκληροθεῖται ως σύγχρονος τῆς κτίσεως τῆς πόλεως, ἀποδείξῃ αὐτὴν ως ὑπὸ Κορινθίων οἰκισθεῖσαν καὶ οὐχὶ ὑπὸ Ἀκαρνάνων, καὶ ἀποκρούσῃ οὕτω, δι' ὑλικῆς δῆθεν ἀποδείξεως, τῶν τραγέων τούτων γειτόνων τὰς δγληρὰς ἀξιώσεις. Ἀλλὰ πολὺ πιθανώτερον ἐψεύσθη αὐτὴν ὁ Πετριτζόπουλος, ἐπιδεξιώτερας μὲν νοθευτὴς τοῦ Φουρμόντου, ἀλλ' ὑπὸ τὸ παράδοξον τῆς τῶν λέξεων συνθέσεως καὶ αὐτὸς κρύπτων ἀμάθειαν, ἥτις πολλάκις γελοιώς προδίδοται, ως ὅτε, παραβίτων τὸ σύγγραμμα οὗ ἡ ἐπιγραφή· «Observationes et conjecturæ in numis-

(39) Στράβ. I, 693.

nata quædam, Πάρεργον Laurentii Begeri », παραδέχεται
alcune antiche medaglie de' Papergi !

'Αναφέρεται δὲ κατὰ Πετριτσόπουλον εἰς τὴν θέσιν τῆς
Νηρίκου, οἰκοδομηθείσης δῆθεν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ὑπὸ τοῦ
Θρατηγοῦ τῶν Λευκαδίων Φέροντος, καὶ ἐπονομασθείσης
κατὰ τὴν μητέρα τούτου. 'Ηρανίσθη δ' ὁ ἐκδότης, ως αὐ-
τὸς λέγει, τὰς ιστορικὰς ταύτας εἰδήσεις, καὶ ἄλλας ἐπί-
σης ἄλλως ἀγνώστους περὶ τῆς παναργαῖου ιστορίας τῆς
Λευκάδος, ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ Io. Scheffer, ἐπιγρα-
φομένου· *De perantiquis Corinthiis, διήγησις, Upsaliæ,*
1653. 4). 'Αλλὰ τοῦ Scheffer τοιοῦτο σύγγραμμα δὲν ὑπάρ-
γει. 'Ομοίως ἔρανιζεται τὴν εἰδήσιν ὅτι οἱ Νηρίκιοι καὶ οἱ
'Ελλομενοὶ τῆς 'Ελλάδος ἡριστοκρατοῦντο ἐπὶ Λυκούργου,
ἐκ συγγράμματος τοῦ Gottlieb Wernsdorf, ἐπιγραφομένου:
« *De Lyceurgi epochis specimen* (p. 88), 1741. Norimber-
gæ, in 8°», καὶ περὶ αὐτοῦ ἐπιφέρει τὴν κρίσιν: « *In questo*
lavoro che suppone nel autore una non ordinaria erudizi-
one». 'Αλλὰ καὶ τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐστὶν ἐπίσης ἀνύπαρ-
κτον! Τοῦ γνωστοῦ δὲ Σουηδοῦ περιηγητοῦ Norden ἀναφέρει
σύγγραμμα φέρον εἰς τίτλον: « *Norden en Grèce, ses let-
tres et Observations*; Copenhague, 1752, 8°», καὶ ιδίως ἐκ
τῆς ΚΕ' ἐπιστολῆς αὐτοῦ ἀρύεται ὅτι ὑπῆρχεν ἄργων ἐν
Λευκάδῃ καλούμενος Λευκάδαρχος, ὅτι ἐν 'Ολ. 24, 6'
ώκοδομήθη τὸ 'Ελλόμενον, πόλις τῆς, καθ' ἂν οἱ Ρόρρο ἀπέ-
δειξεν, ἡ δρῦη γραφὴ τὴν Κλίμενον, ὅτι ἐν Λευκάδῃ διέ-
πρεψε κατὰ τὴν 7ην ἑκατονταετηρίδα ἐπικὸς ποιητὴς κα-
λούμενος Κλεόνατος, κατὰ τὴν 6ην γλύπτης καλούμενος
Εὔγειρος· ὅτι ἡ Λευκάδη ἐκτίσθη ἐν 'Ολ. 45, δ' ἐπὶ Λευ-
καδάρχου Δαμύλου, κατὰ γρησμὸν τοῦ Δωδωναῖου ιερέως

Θεογαρίτου· καὶ τοῦ Δαχμύλου δῆθεν ἐκείνου δημοσιεύει τὸ νόμισμα, οὐ τὰ γράμματα ἐλέγχουσι γρόνους δλως μεταγενεστέρους· δτι θέατρον ώκοδόμησεν ἐν Λευκάδι ὁ Βαθυκλῆς· δτι εἰς τὴν ἐν Σκλαμῖνι μάχην οἱ Λευκάδιοι ἀντετάχθησαν κατὰ τῶν Ἰνδῶν. Ἐν τούτοις οὔτε σύγγραμμα τοῦ Norden φέρον τὴν ὑποτιθεμένην ἐκείνην ἐπιγραφὴν ὑπάρχει, οὔτε ὁ Norden ποτὲ ώδοιπόρησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἄλλα δὲ τελείως ἄγνωστα, καὶ βεβαίως ἐπίσης ἀνύπαρκτα συγγράμματα παραθέτει, ἐξ αὐτῶν δτι βούλεται καταψευδόμενος. Τοιοῦτο τὸ τοῦ Chardin, des mémoires conservés sur le saut de Leucade et le temple d'Apollon, Amsterd. 1709, 4°, καθ' ὁ διηγεῖται· δτι ὁ Ἰππόμαχος, ἀργηγός, λέγει, τῶν Λευκαδίων κατὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, καθ' Ἡρόδοτον δῆθεν ἐν Θ' 28, (ἐν φιλοτελείων τοῦ Ηρόδοτον, ἐν Θ' 38, ὁ Ἰππόμαχος ἦτο μετὰ τῶν Περσῶν), ἦτον συγχρόνως καὶ λόγιος, ἔχων σχολὴν ἐν Λευκάδι, καὶ δτι εἴγεν υἱὸν Ξάνθον καλούμενον, λυρικὸν ποιητήν, γράψαντα ὕμνον εἰς τὸν Λευκάδιον Ἀπόλλωνα καὶ τὴν λατρείαν αὐτοῦ· ἐν φιλοτελείων τοῦ Ηρόδοτον (IB, 503), δτι λυρικὸς Ξάνθος ἦν ἀργαιότερος τοῦ Στησιγόρου καὶ τῆς 50ῆς Ὁλυμπιάδος. Ἀλλο σύγγραμμα, ἐπίσης τῆς ἐπινοίας αὐτοῦ, ἐστί· « Prisca fasta Ditionis Venetæ Insulis spectantia, Aristotele suisque scholiastis collecta a Blasio Zane e colonia Cretensi Presbytere ac in D. Basilis ordinem accito, Venetiis 1697, 8° ». Ἐξ αὐτοῦ δὲ μνημονεύει νόμον περὶ ἀπαγορεύσεως πωλήσεως κτημάτων εἰς Λευκάδα, καὶ περὶ δημοκρατικοῦ δρκου διν ὕμνων οἱ Λευκάδιοι ἐν Ὁλ. 94 ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος, ἐπὶ τοπάργου Πειθοδήμου· καὶ προστίθησιν δτι ὁ μοναχὸς Ζάνης εὗρεν ἐν μοναστηρίῳ τῆς Χίου χειρόγραφον τῆς Πολιτικῆς τοῦ Ἀριστοτέλους,

καὶ εἰς σχόλιον αὐτοῦ, γεγραμμένον ὑπὸ γραμματικοῦ τοῦ
Βυζαντίου, δτὶ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Λευκάδος ἀνώρυξαν
διγύρωσιν οἱ Λευκάδιοι ἐπὶ Εὔθυφρονος, προέδρου τῆς
Βουλῆς, ἐν Ὁλ. 93. Τοιαῦτα δὲ τερατολογῶν, ἀγνοεῖ τὰς
τορικὰς παραδόσεις περὶ Λευκάδος, αἵτινες εἰσὶν δτὶ (40)
οἱ Λευκάδιοι ἡσαν λαὸς Δωρικὸς ἐκ Κορίνθου· δτὶ ἡ νῆσος
γνοῦτο δι' ἵσθμου μετὰ τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ ἐπὶ τῆς χερ-
σονήσου ἥτον ἡ Νήρικος· οἱ δὲ ὑπὸ Κυψέλου πεμφθέντες
ἴνα οικήσωσι τὴν Ἀμβρακίαν καὶ τὸ Ἀνακτόριον, ἔκοψαν
τὸν Ἰσθμόν, καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ γενομένου πορθμοῦ, δστὶς
γνοῦτο διὰ γεφύρας, κειμένην Νήρικον μετωνόμασαν Λευ-
κάδα (41).

Τούτων δέ, καὶ παντὸς ἄλλου ἀρχαιοκαπήλου πολὺ ἀμα-
θέστερος καὶ γελοιωδέστερος, μόνον δὲ διὰ τὴν ὑπερβολὴν
τῆς θρασύτητος αὐτοῦ ἀξιος μνείας, ἐστὶν ἔτερος ἀπατεών,
ὁ Ἐλληνοχόρσος Στεφανόπολις, Ιατρός, δστὶς Ναπολέοντα
τὸν Α' ἀπατήσας δτὶ ἐγνώριζε βέβαιον τι τῶν τραυμάτων
θεραπευτικόν, καὶ εἰς τὴν Ἐλλάδα πρὸς ἀναζήτησιν αὐτοῦ
μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ πεμφθείς, ἐξέδωκε δίτομον ἔκθεσιν δῆ-
θεν τῆς περιηγήσεώς του, ὑπὸ τὸν τίτλον «Voyage de
Dimo et Nicolo Stéphanopolis en Grèce pendant l'année
V et VI (1797 et 1798)». Ἔν αὐτῷ δ' ὡς ἐν παραδείγματι
λέγει δτὶ ἐν Κυθήροις, παρὰ τῷ γωρίῳ Ποταμῷ, εὗρε θό-
λον φέροντα τὴν ἐπιγραφήν· «Καρδιῶν θεραπία»· καὶ ἐν-
τὸς τοῦ δάσους, ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν προγόνων τοῦ ὁδηγοῦ
του, ἀνέγνω τὴν ἐπιγραφήν, ὑπ' ἀριθ. 53, ἦν ἐξηγεῖ·

«Ναὸς Ἀφροδίτης Θεᾶς Κυροῖα Κυθηρείων καὶ παντὸς κόσμου».

Διεσχυρίζεται δ' δτὶ, κατ' ἀρχαῖα χειρόγραφα, τέσσα-

(40) Ἡρόδ. Η, 45. — Θουκ. Α, 30. — Πλούτ. Τιμολ. ΙΕ. — Σκύρν. 463.

(41) Ομήρ. Οδυσ. Ω, 376. — Εὔσταθ. Αὐτ. — Στράβ. Ι, 693.

ρες ὑπῆρχον ναοὶ τῆς Ἀφροδίτης ἐν Κυθήραις, ὁ τῆς Οὐρανίας, οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πάριδος, οὗ ἡ Ἀφροδίτη ἤρασθη, καὶ διὰ τὴν ἡκολούθησε καὶ εἰς Κύθηρα, ὁ ιδρυθεὶς ὑπὸ Ἀγιλλέως, ὁ ἀνεγερθεὶς ὑπὸ πλουσίων νεανίδων τῆς νήσου, καὶ ἐκεῖνος οὖς σώζονται: τὰ ἔρειπια καὶ τὸ ίερὸν ἄλσος, συγκείμενον ἐκ τεσσάρων δενδροστοιχιῶν ἐλαῖῶν καὶ κυπαρίσσων· ἐδὲ ἐνδέξαται τῶν δένδρων, δυσδιάγνωστος διὰ τὴν ἀργαίότητα, διατηρεῖται ἡ ἐπιγραφὴ ὑπὸ ἀριθ. 54, τὴν ἀναγινώσκει «*σημεῖον ἀγαλλιάσεως*», ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων δένδρων εἰσὶ δυσανάγνωστοι αἱ ἐπιγραφαί.

Ἐκεῖ, ἐπὶ λίθου διαστάσεις ἔχοντος 6×3', ὃν ὅμως ἔφερεν ἐπ' ὕμων ὁ γέρων ὁ δηγός του, εἶδεν ἀνάγλυφον παριστῶν τὴν Ἀφροδίτην στέφουσαν δύο νεονύμφους.

Εἰς δὲ τὸ Μαραθονήσιον, τὸ ἀργαῖον Γύθιον, εἶδεν εἰς τὸ ἀνώγαιον τοῦ Βέη, ἐντὸς κόγγης, τὸ ἀγαλμα τῆς Ἐλευθερίας, ληφθὲν ἐκ ναοῦ τινος δηθεν τῆς Νίκης, καὶ παριστῶν γυναικα, λόγγην ἔχονταν ἐν τῇ δεξιᾷ, βιβλον δὲ δαφνοστεφῇ ἐν τῇ αριστερᾷ, μετὰ τῶν λέξεων· «*Nίκη οὐ θάνατος*». Ταύτην προσέφερεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, δστις ἴδιων αὐτήν, εἶπεν, εἰρωνικῶς πάντως, πρὸς τὸν Δῆμον· «*Aὕτη ὁμοιάζει ἀγίᾳ*», οἷα καὶ πιθανῶς ἦτον, ἐλεεινόν τι ἀγίας ἀγαλμάτιον, ὃ ἡγόρασεν ἐν Ἰταλίᾳ ὁ ἀπατεών. Πλάττει δὲ παρὰ τῷ Γυθίῳ τετράγωνον πλατεῖαν, λαξευτὰ ἐν τῷ βράχῳ ἔχονταν τὰ πλευρά, καὶ ἐπὶ τῆς θύρας τὴν ἐπιγραφήν· «*Λυκούργου θῆρα*», καὶ περαιτέρω διηγεῖται δτι εὗρε δύο βάσεις, φερούσας τὰς ἐπιγραφάς· «*Λυκούργου πόλις. Λυκούργου θῆρα*», καὶ ἐπὶ τάφου ταύτην· «*ἡ ἐμοὺ κὴτη αμδληντος, λακαιδεμῶν δὲ ἀπό δυνάδας μωλήετε*», τὴν μεταφράζει· «*Mon tombeau est pur, mais Lacédémone est souillée par des dynastes*», καὶ ἀπο-

δωσιν αὐτὴν εἰς τάφον τοῦ Μαχανίδου ἢ Νάβιδος, νικη-
ντος ὑπὸ Φιλοποίμενος.

Καὶ οὐδὲ εἰσὶ ταῦτα τὰ ἔσγατα τῆς ἀναιδείας του δρια,
ἀλλὰ διέσχυροίζεται, διὰ κατὰ τὸ Πορτοκάϊο εἰς Κακαβού-
α εὗρε δύο ἀγάλματα ἐπὶ βάσεων, τὸ μὲν ἀνδρὸς παί-
δοντος λύραν, ὃ μετ' ἀρχαιολογικῆς ἀγγειοίας εἰκάζει ὃν
τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Ἀρίωνος, τὸ δὲ γυναικὸς τοξοφό-
ρου, ἔχούσης κῦνα παρ' αὐτήν, οὐδὲν οὐδαμίαν τολμᾷ εἰκα-
σίαν. Φέρουσι δὲ ἐπιγραφὰς ἐπὶ τῶν βάθρων, τὸ μέν,

'Αγνάδια μου καὶ ἀγνάδια σου
κάκκανος ἐδῶ κύπετε'

τὸ δὲ

'Αγνάδια εῖς τὸ φέγγαρον, καὶ
εὐώ μάλαμα καὶ λογαροί.'

Κλίνει δομως μᾶλλον πρὸς τὴν γνώμην ὁ εὔσυνείδητος ἀρ-
γαιολόγος, διὰ τὰς ἐπιγραφὰς ταύτας πατᾶς τις ἀντικατέ-
στησεν ἀντὶ τῶν ἀργαίων.

Ἄπειρης δέ, λέγει, καὶ νομίσματα ἀργαῖα ἐν Μάνῃ,
Οργησκευτικῶς ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν μεταβιβάζόμενα, καὶ μά-
λιστα πολλὰ καὶ παντοῖα εἶδεν εἰς τὴν νομίσματικὴν συλ-
λογὴν τοῦ Βέη. Ἰδίως δὲ τὰ σιδηρᾶ εἴγον ἐπιτετυπωμένον
ἰππέα ἀπὸ ρυτήρος ἐλαύνοντα, καὶ ἐπὶ τοῦ ἔμπαλιν, ἐντὸς
στέμματος, χεῖρα ἔχουσαν δόρυ· ἢ ἄλλα ἔχοντα κεφαλὴν
γυναικὸς λυσίκομον, καὶ εἰς τὸ ἔμπαλιν δύο παῖδας ἀνέ-
χοντας τὴν σφαῖραν. Εἶδε δὲ καὶ χρυσᾶ, μέγεθος ἔχοντα πεν-
ταφράγκου, καὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν ἰππέα, ἀφ' ἑτέρου δέ, Λ. Λ. Π.
δὲ ἔξηγετος «Λύσανδρος Λακεδαιμων Πρωτογέρων».

Άλλὰ τοιαῦτα ψεύδη καθιστᾶ ἀκίνδυνα ἢ παγυλή τοῦ
συντάκτου αὐτῶν ἀμάθεια.

—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Κυπριακαὶ ἐπιγραφαῖ.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ μνημονεύσωμεν ἀξιολόγου καὶ περιέργου ἀνακαλύψεως τῶν ἐσγάτων γρόνων, ἥτις μεγάλως ἐνδιαφέρει τὴν ἐπιγραφικήν.

Πρὸ πολλοῦ παρετηροῦντο ἐπὶ τῶν Κυπριακῶν νομισμάτων πλὴν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τινα ἄλλα ἴδιόρρυθμα, ἀτινα ἡγνοεῖτο εἰς τίνα γλῶσσαν ἀνήκουσιν. Πρό τινων δὲ τῶν εὑρέθησαν ἐν Κύπρῳ καὶ ὅλαις ἐπιγραφαῖ, ἐπὶ λίθου ἢ μετάλλου γεγραμμέναις διὰ τῶν αὐτῶν ἀγνώστων γρακτήρων.

Ο Δοὺξ τῆς Λουβινῆς ἐξέδωκε κατὰ τὸ 1852 (1) πάντα τὰ μέγρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εὑρεθέντα ταῦτα μνημεῖα, γιαρὶς ὅμως νὰ ἐπιγειρθῇσῃ νὰ δώσῃ τὴν ἐλαχίστην αὐτῶν ἐξήγησιν. Τρία δὲ μετὰ ταῦτα ἔτη, ὁ Röth (2) ἡσχολήθη εἰς ἑρμηνίαν τοῦ μεγίστου ἐξ αὐτῶν, ἐπιγραφῆς εὑρεθείσης ἐν Ἰδαλίῳ τῆς Κύπρου, καὶ ἐκ 31 στίγμων συνισταμένης. Ἐκλαβὼν ὅμως τὴν γραφὴν καὶ τὴν γλῶσσαν ως φοινικήν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐσφαλμένης ταύτης ὑποθέσεως ἐργασθείς, οὐδὲν δρθὸν ἐπέτυχε, καὶ τὸ ὅλον πολυτελές σύγγραμμα αὐτοῦ ἐστὶ μακρὰ ἀτοπία.

Άλλὰ μετὰ ταῦτα ὁ διατελέσας πρέσβυς τῆς Γαλλίας πρὶν ἐν Ἀθήναις καὶ εἶτα ἐν Κωνσταντινούπόλει κόμης

(1) Due de Luynes, numismatique et inscriptions Cypriotes, Paris, 1852.

(2) Dr E. M. Röth, Die Proclamation des Amasis, Paris, 1855.

Vogüé(3) εὗρεν ἐν Γολγοῖς τῆς Κύπρου δίγλωσσον ἐπιγραφήν, Ἐλληνικὴν καὶ Κυπριακήν, τῆς τὰ μὲν Ἐλληνικὰ γράμματα, τῆς ἕκτης ὅντα π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, φέρουσι «ΚΑΡΥΞ ΕΜΙ», τὰ δὲ Κυπριακὰ ἔχουσιν ώς ἐν η. 92. Κατὰ δὲ τὸ 1872 ἐτέρα δίγλωσσος ἐπιγραφή, φοικικὴ καὶ κυπριακή, μακροτέρα, εἰ καὶ ἡ κρωτηριασμένη, καὶ αὐτὴ ἐν Ἰδαλίῳ ἀνακαλυφθεῖσα, ἐγένετο νέων μελετῶν ἀριθμή, καὶ ἐξ αὐτῆς πρώτος ὁ Σμίθ ἀνεγνώρισεν, εἰ καὶ ἀμυδρῶς ᾔτι, δτι ἡ γλῶσσα τῶν ἐπιγραφῶν τούτων τὴν οὐδεμία ἄλλη τὴν Ἐλληνική(4). Τὴν ἀπροσδόκητον δὲ ταύτην ἀνακάλυψεν παρηκολούθησαν, ἀνέπτυξαν καὶ συνεπλήρωσαν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς κυπριακὰς ἐπιγραφὰς ἐφαρμόσαντες, ὁ Brandis(5), ὁ Γερμανὸς Schmidt(6), καὶ ἐν συνεργασίᾳ οἱ Deecke καὶ Siegismund(7).

Κατὰ τὰς ἀξιολόγους τῶν σοφῶν τούτων ἐρεύνας καὶ ἐργασίας, τὰ πρωτοφανῆ ταῦτα Κυπριακὰ γράμματα, ἀπὸ τὸ εὔμεθοδέστερον κατετάξαμεν ἐν Πίν. 91, ἔχοντα ἐνίστε ποικίλους τοὺς καλλιγραφικοὺς σχηματισμούς, περιλαμβάνοντες τὰ πέντε φωνήεντα α, ε, ι, ο, υ, δέκα σύμφωνα, ζ, χ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, καὶ δύο ἀγθέλομεν καλέσει τραχύτων, τὸ δίγαμμα F, καὶ ἐν εἰδος j.

Ἐκ τούτων τὰ σύμφωνα εἰσίν, ώς ἐν ταῖς πλείσταις τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν, κατὰ μέρος συλλαβικά, τοῖς ἐμφέ-

(3) Vogüé, *Mélanges*, III, 1.

(4) G. Smith, on the reading of the Cypr. inscriptions, ἐν ταῖς transact. of the soc. of Biblical archaeol. London 1872.

(5) J. Brandis, Versuch z. Entzifferung d. Kyprischen Schrift, ἐν Monatsber. d. K. Acad. d. Wissensch. z. Berlin, 1873.

(6) Moritz Schmidt, Die Kypr. Inschriften, Iena, Litt. Zeit. N. 85.

(7) Wilh. Deecke u. Justus Siegismund, die wichtigsten Kyprischen Inschriften. Strassburg.

νουσι καὶ τὸ ἐπόμενον αὐτοῖς φωνῇεν οὔγι διὰ προσθήκης αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ μεταβολῆς τοῦ σχῆματος. Οὕτω, φερ' εἰπεῖν, ἄλλο σχῆμα ἐμφαίνει τὴν φωνὴν να, ἄλλο τὴν νε, ἄλλο τὴν νι κτλ. Ὁσάκις δὲ πρόκειται νὰ γραφῶσι σύμφωνα καθ' ἑαυτά, ἀν μὲν ἐντὸς λέξεως, ἢτοι πρὸ ἄλλου συμφώνου, τότε γίνεται γρῆσις τοῦ σημείου τοῦ ἐμφαίνοντος τὸν συνδυασμὸν τοῦ γραφομένου συμφώνου μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς συλλαβῆς, δηλαδὴ τοῦ μετ' οὗ συνδυάζεται τὸ ἐπόμενον σύμφωνον, εἰς σπανίας δὲ περιστάσεις, ἵσως διά τινας κανόνας παραγωγῆς, μετὰ τοῦ ἀμέσως προηγουμένου φωνήεντος. Οὕτω φερ' εἰπεῖν, ἐν τῇ λέξει κράτος διὰ τὸ κλαμβάνεται τὸ γράμμα τὸ ἐμφαῖνον κα, διότι α ἐστὶ τὸ συλλαβικὸν φωνῆεν· ἐν τῇ λέξει Κύπρος διὰ τὸ π. λαμβάνεται τὸ γράμμα τὸ ἐμφαῖνον πο, διότι τὸ συλλαβικὸν σημεῖον ἐστὶ ο. Ἀλλ' εἰς τὴν λέξιν μισθὸς τὸ σ δὲν γράφεται διὰ τοῦ σημείου σο κατὰ τὸ ἐπόμενον φωνῆεν, ἀλλὰ διὰ τοῦ σημείου σι, κατὰ τὸ προηγούμενον. Διὰ τὰ τελικὰ δὲ σύμφωνα ν, ζ, ἢ ἄλλα, γίνεται γρῆσις τοῦ σημείου τοῦ ἐμφαίνοντος τὸ αὐτὸ σύμφωνον μετὰ τοῦ ε.

"Ωστε, ὡσάκις μὲν ἔπονται ἐπαλλήλως τὰ σημεῖα δύο συμφώνων συνδυαζομένων μετὰ τοῦ αὐτοῦ φωνήεντος, πιθανώτατον δτι τὸ πρῶτον τῶν δύο ἐστὶν ἀπλοῦν σύμφωνον καὶ οὔγι συλλαβῆ· τὰ δὲ σημεῖα τὰ παριστῶντα σε καὶ νε εἰσὶν ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ τελικὸν ζ καὶ τὸ τελικὸν ν.

"Ἄλλοι δὲ κανόνες τῆς γραφῆς ταύτης εἰσὶν οἱ ἐπόμενοι· α'. Οἱ στίχοι εἰς τὰς πλείστας τῶν κυπριακῶν ἐπιγραφῶν γωροῦσιν ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά. Ὁλίγων δέ τινων, πιθανῶς νεωτέρων, ἔχουσι τὴν ἐναντίαν διεύθυνσιν.

β'. Αἱ λέξεις ως ἐπὶ τὸ πλεῖστον διακρίνονται διὰ διαστημάτων.

γ'. Σημεῖον ἐμφαῖνον δασύτητα φωνηέντων δὲν ὑπάρει, ὥστε πιθανῶς ἡσαν οἱ Κύπριοι ψιλωταὶ ὡς οἱ Αἰολεῖς.

γ'. Αἱ δίφθογγοι, δπως δήποτε καὶ ἐπροφέροντο, γράφονται ἀναλελυμένως διὰ δύο φωνηέντων, καὶ τὸ ὑπογεγραμένον τὸ προσγράφεται, εἰς σπανίας δὲ περιστάσεις καὶ παραελεῖται.

ε'. Ως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ γραφῇ, καὶ ἐνταῦθα διάχρισις μεταξὺ τῶν μακρῶν φωνηέντων, η, ω, καὶ τῶν βραχέων, ε, ο, δὲν ὑπάρχει.

τ'. Όμοίως δὲν διακρίνονται δι' ιδιαιτέρων σημείων τὰ ψιλὰ σύμφωνα (κ, π, τ), ἀπὸ τῶν δασέων (γ, φ, θ), καὶ ἀπὸ τῶν μέσων (β, δ, ς), ἐν δηλαδὴ καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον ἐμφαίνει τὰ τρία κ, γ, β, ἐν τὰ π, φ, δ, καὶ ἐν τὰ τ, θ, ς. Τοῦτο δὲν ισως προέρχεται καὶ ἐκ φειδωλείας σημείων, ὡς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἀττικῇ γραφῇ διὰ τὰ μακρὰ καὶ βραχέα· ἀλλὰ κατὰ μέρος διείλεται βεβαίως καὶ εἰς ὁμοιότητα προφορᾶς, ἀποδοτέαν εἰς τὴν συνεχῆ ἐπιμιξίαν μετὰ τῶν γειτόνων καὶ παροίκων Ἀσιανῶν, καὶ εἰς τὴν ἀρχαϊκὴν τῆς δημώδους διαλέκτου τραγύτητα, ἥτις εἰς ἥττονα μὲν βαθύν, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ διαλέκτῳ τῆς Ἀρκαδίας (8), φαινομένῃ συγγενεστάτῃ τῇ Κυπριακῇ· καὶ εὐλόγως τοῦτο, διότι, καθ' Ἡρόδοτον, αὐτοὶ οἱ Κύπριοι ἀνεγνώριζον ὅτι ἡσαν κατὰ μέρος Ἀρκάδες τὴν καταγωγήν, δπερ καὶ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ἐπιμαρτυροῦσι (9). Λείψανα δὲ τῆς τοιαύτης τραγύτητος

(8) "Ιδε τὸ ἔμὸν Μέμ. sur trois inser. grecques inédites, ἵν τοῖς Μέν. des Savants étrangers, présenté à l'Acad. des Inser. Tom. VI, 1^η Série, 2^η Partie, Paris.

(9) Ἡρόδ. Z, 90. — Οὐιλ. Ιλ. B, 609. — Λυκόφρ. στ. 478 καὶ σχολ. — Παυσ. H, 5, 3. — Brunk, Anal. I, σ. 180. — "Ιδ. Engel, Kypros, I, Σ. 225.

εἰς τὸ στόμα τοῦ ὄχλου παρέμειναν καὶ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν γυναικί διαλέκτῳ, ητοι προφέρει φερ' εἰπεῖν ἄντρα ἀντὶ ἄνδρα καὶ δέντρον ἀντὶ δένδρον.

ζ'. Τὸ τελικὸν γε τῶν ἄρθρων συνδέεται μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ φωνήντος τῆς ἐπομένης λέξεως, διπερ ἐμφαίνει ἔλλειψιν πάσης γραμματικῆς ἐπιγνώσεως τῆς τῶν μερῶν τοῦ λόγου διακρίσεως. Οὕτω τὸν ἄργυρον γράφεται το-τα-ργυρον, ητοι ως δεύτερον γράμμα λαμβάνεται τὸ ἐμφαῖνον τὸν συνδυασμὸν τα.

η'. Τὸ γε παραλείπεται πρὸ τῶν συμφώνων ἐντὸς τῶν λέξεων καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν ἄρθρων καὶ ἀντωνυμιῶν. Τοῦτο δὲ προέρχεται μέρος μὲν ἵσως ἐκ τοπικῆς ἀτελείας τῆς προφορᾶς, μέρος δὲ ἐκ τοῦ κοινοῦ πάθους αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλληνικήν, καθ' ὃ ως ἐνδυνάμωσις μόνον τοῦ φθόγγου θεωρούμενον τὸ γράμμα τοῦτο, ἐνιαγκοῦ μέν, ως πρὸ τοῦ σ, ἀποβάλλεται, ἀλλαχοῦ δὲ ἐνισχύει μόνον τὸ ἐπόμενον γράμμα, εἰς τοῦτο μεταβαλλόμενον, καὶ εἰς τὴν νέαν δημώδη γλῶσσαν παραλείπεται εἰς τὸ τέλος τῶν ἐνικῶν ἄρθρων καὶ ὀνομάτων πρὸ τῶν συμφώνων, καὶ προσέτι καὶ ἐν αὐτῷ τῷ μέσῳ τῶν λέξεων ἐνίστε, διαλεκτικῶς, οἷον ἄθρωπος, ως ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιγραφῇ, ἀντὶ ἄνθρωπος, ἀθός, ἀντὶ ἀρθός, κτλ.

Ἡ γλῶσσα δὲ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων φαίνεται ἀνήκουσα εἰς διάλεκτον τῆς ἀρχαιοτάτης γυναικίς γλώσσης, αἰολοδωρικὴν τὸν γαρακτῆρα, καὶ πολὺ προσεγγίζει πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν μετέπειτα γρόνων δλίγον ἀλλοιωθείσης δημοτικῆς διαλέκτου τῆς Ἀρακαδίας, γνωστῆς κυρίως ἐκ τῆς σωζομένης περιεργοτάτης ἐπιγραφῆς τῆς Τεγέας (8).

Ἡ χρῆσις δὲ τῆς παραδόξου ταύτης γραφῆς, ητοι φαί-

ταὶ ἐξ ἀπομιμήσεως τῆς Ἀσσυριακῆς σφηνοειδοῦς ἐκπηγάσασα, ἐπεκράτει ἐν Κύπρῳ, καθ' ἄ κυρίως τὰ νομίσματα ποδεικνύουσιν, ἐπὶ τῆς πέμπτης μάλιστα ἐκατονταετηρίδος π. Χ., καὶ ἀργεται ἐγκαταλιμπανομένη ἦδη ἀπὸ Εὐκρύρου (410 π. Χ.). ἀλλὰ λείψανα αὐτῆς ἐπὶ νομίσματων εκτηροῦνται εἰσέτι μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς τρίτης ἐκατοντετηρίδος.

Ως παράδειγμα παραθέτομεν ἐν Ην. 93 τὴν σπουδαιότατην τῶν Κυπριακῶν ἐπιγραφῶν, τὴν τοῦ Ἰδαλίου, ως ἀνεγνώσθη, οὐχὶ ἵσως ἔτι ἐν πᾶσιν ἀπταίστως, ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων Deeke καὶ Siegismund, ἐλάχιστα μεταβαλόντες τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν.

Ἡ ἐπιγραφὴ ἀναγινώσκεται ἐκ δεξιῶν πρὸς τὸ ἀριστερά. Μεταγραφεῖσα δὲ διὰ τῶν συνήθων Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐξ ἀριστερῶν πρὸς δεξιά, καὶ τῶν φιλῶν συμφώνων διατηρηθέντων πανταχοῦ ἀντὶ τῶν δασέων καὶ μέσων, καὶ τῶν βραχέων φωνηέντων ἀντὶ τῶν μακρῶν, ἔχει, γράμμα πρὸς γράμμα ως ἔπειται.

ο-τε | τα-π-το-λι-γ-ε-τα-λι-ο-ν | κα-τε-Φο-ρ-κο-ν-μα-το-ι | κα-ζ-κε-τι-ε-Φε-
ι | :-το-ι | πι-λο-κυ-π-ρο-ν-Φε-τε-:-το-να-σα-κο
ρα-υ | πι-σι-λε-υ-; | σ-τα-σι-κυ-π-ρο-ς | κα-; | α-π-το-λι-; | ε-τα-λι-ε-Φε-; |
α-να-κο-γ-ο-να-σι-λο-ν | το-νο-να-σι-κυ-π-
ρο-ν-το-γι-ja-τε-ρα-ν | κα-; | το-; | κα-σι-κ-νε-το-; | :-ja-σ-τα-; | το-; | α-τ-
ρο-πο-; | το-; :-τα-; | μα-κα-; | :-κι-
μα-με-νο-; | α-νε-υ | μι-σ-το-ν | κα-ζ-πα-; | ε-υ-Φε-ρε-τα-σα-τυ | πα-σι-λε-υ-
ς | κα-; | α-π-το-λι-; | ο-να-σι-
5 λο-; | κα-; | το-; -ι-; | κα-σι-κ-νε-το-; -ι-; | α-τι-το-μι-σ-το-ν | κα-α-τι-; | τα-υ-κε-ρο
ν | το-Φε-να-; | ε-ξ-το-;
Φο-:-κο-; | το-:-πα-σι-λε-Φο-; | κα-; | ε-ξ-τα-:-π-το-λι-; | α-ρ-κυ-ρο- | ΗΙΤ
τα | ε-τυ-Φα-νο-; -ι-; | α-τι-το
α-ρ-κυ-ρο-ν | το-τε | το-τα-λα-το-ν | πα-σι-λε-υ-; | κα-; | α-π-το-λι-; | ο-να-
σι-λο-; | κα-; | το-; -ι-; | κα-σι-
κ-νε-το-; -ι-; | α-πυ-τα-; | ζα-; | τα-:-πα-σι-λε-Φο-; | τα-:-το-;-ρο-ν; | το-; | α-λ-
πι-ρι-ja-τα-; | το-κο-ρο-ν |

το-νι-το-ι | ε-λε-ι | το-κ-ρα-υ-ο-με-νο-ν | ο-κα-το-ς | α-λ-Φο | χα-ς | τα-τε-ρ-κ-
 νι-ja | τα-ε-πι-ο-τα
 10 πα-τα | ε-κε-ν | πα-νο-νι-ο-ν | u-Φα-ι-ς | ξα-ν | α-τε-λε-ν | ε-κε | σι-ς | π-να-σι-
     λο-ν | ε-το-ς |
     κα-σι-κ-νε-το-ς | ε-το-ς | πα-ι-τα-ς | το-πα-ι-το-ν | το-νο-να-σι-κυ-π-ρο-ν | ε-
     ξ-το-ι | κο-ρο-ι | το-ι-τε
     ε-ξ | o-ρυ-ξε | i-τε-πα-ι | o-ε-ξ | o-ρυ-ξε | πε-ι-σε-ι-ο-να-σι-λο-ι | κα-ς | το-ι-ς |
     κα-σι-κ-νε-το-ι-
     ς | ε-το-ι-ς | πα-ι-σι | το-να-ρ-κυ-ρο-ν | το-τε | α-ρ-κυ-ρο **III**
     κα-ς | o-να-σι-λο-ι | o-ι-Φο-ι | α-γε-υ | το-κα-σι-κ-νε-το-ν | το-να-ι-λ-ον | ε-Φ-
     ρε-τα-σα-τυ | πα-σι-λε-υ-
 15 ζ | κα-ς | α-π-το-λι-ς | το-Φε-να-ι | α-τι | τα-υ-κε-ρο-ν | το-μι-σ-το-ν | α-ρ-κυ-
     ρο-**SIII IS**
     || - ε | ε-το-κο-ι-ja- | πα-σι-λε-υ-ς | κα-ς | α-π-το-λι-ς | o-να-σι-
     λο-ι | α-τι | το | α-ρ-κυ-ρο | το-τε | α-πυ-τα-ι | ξα-ι | τα-ι-πα-σι-λε-Φυ-ς | τα-ι-
     μα-λα-νι-ja-
     ι | τα-ι | πι-τι-ja- | το-κο-ρο-ν | το-κα-ρα-υ-ο? - με-νο-ν | α-με-νι-ja | α-λ-Φο |
     κα-ς | τα-τε-ρ-
     κ-νι-ja | τα-ε-πι-ο-τα | πα-τα | το-πο-ε-κο-με-νο-ν | πο-ς | το-ρο-Φο | το-τ-ρυ-
     μι-ο-ν | κα-ς | πο-
 20 ζ | τα-νι-ε-ρε-ji-ja-ν | τα-ς | α-τα-να-ς | κα-ς | το-πα-πο-ν | το-νι-σι-μι-το-ς | κ-
     ρο-υ-ρα-
     ι-το-τι-Φε-ι-τε-μι-ς | o-α-ρα-μ-νε-υ-ς-ε-κε | α-λ-Φο | το-πο-ε-κο-με-νο-ν |
     πο-ς | πα-σα-κο-ρα-
     ν | το-νο-να-σα-κο-ρα-υ | κα-ς | τα-τε-ρ-κ-νι-ja | τα-ε-πι-ο-τα | πα-τα | ε-κε-ν |
     πα-νο-νι-ο-ς | u-
     Φα-ι-ς | ξα-ν | α-τε-λι-ja | :-ο-τα | ε-κε | σι-ς | o-να-σι-λο-ν | ε-το-ς | πα-ι-τα-ς |
     το-ς | o-
     να-σι-λο-ν | ε-ξ-τα-ι | ξα-ι | τα-ι-τε | i-ε-ξ | το-ι | κα-πο-ι | το-ι-τε | ε-ξ | o-ρυ-ξ. | :-
 25 τι | o-ε-ξ-ο-ρυ-ξε | πε-ι-σε-ι-ο-να-σι-λο-ι | ε-το-ι-ς | πα-ι-σι-το-να-ρ-κυ-ρο-ν |
     το-τε | α-ρ-κυ-ρο-
     ν **SIII ISII ε** | i-τε | τα-τα-λα-το-ν | τα-τε | τα-Φε-πι-ja | τα-τε | i-να-λα-λι-σ-με-
     να |
     πα-σι-λε-υ-ς | κα-ς | α-π-το-λι-ς | κα-τε-τι-ja-ν | i-τα-τι-ο-ν | τα-να-τα-να-ν |
     τα-γ-πε-ρε-
     τα-λι-ο-ν | τυ-νο-ρ-κο-ι-ς | με-λυ-σα-ι | τα-ς | F-ρε-τα-ς | τα-ς-τε | u-Φα-ι-ς |
     ξα-ν |
     o-πι-σι-ς-κε | τα-ς | F-ρε-τα-ς | τα-ς-τε | λυ-σε | α-νο-σι-ja-Φο-ι | κε-νο-ι-τυ | τα-
     ς-κε |
 30 ξα-ς-τα-ς-τε | κα-ς | το-ς | κα-πο-ς | το-ς-τε | o-ι | o-να-σι-κυ-π-ρο-ν | πα-ι-τε-ς |
     κα-ς | το-πα-ι-το-ν | o-ι-πα-
     i-τε-ς | ε-κ-σο-σι | α-ι-Φε-ι | o-ι-το-ι-ρο-ν | το-ι | ε-τα-λι-ε-ji | i-ο-σι.

Κατὰ λέξεις δὲ γραφομένη αὕτη ἡ ἐπιγραφή, ἀντικαθι-
ταμένων τῶν μέσων καὶ δασέων συμφώνων καὶ τῶν μα-
ρτυῶν φωνηέντων ἀντὶ τῶν ἀντιπροσωπεύοντων αὕτα, καὶ
προστιθεμένων τῶν παραλειπομένων τ., ἔξει οὕτω.

- "Οτε τὰ(v) πτόλιν Ἐδαλιῶν κατεβόρχον Μᾶδοι καὶ ΚετιέΦεις i(v) τῷ Φιλο-
κύπρων Φέτει τῷ Ὀνασαγό-
ρου, Βασιλεὺς Στασίκυπρος καὶ πτόλις ἘδαλιέΦεις ἄνωγον Ὀνάσιλον τὸν
Ὀνασικύπ-
ρων τὸν ἰγατῆραν καὶ τὸς κασιγνήτος ἰγασθαι τὸς ἀ(v)θρώπος τὸς i(v) τῷ μά-
γχ i(x-
μαμένος ἄνευ μισθῶν καὶ πῷ εὐΦρητάσατο βασιλεὺς καὶ πτόλις Ὀνασί-
λω καὶ τοῖς κασιγνήτοις ἀ(v)τὶ τῷ μισθῶν καὶ ἀ(v)τὶ (ταυκερων;) δοFέναι ἐξ τῷ
Φοίκῳ τῷ βασιλέΦος καὶ ἐξ τῷ πτόλιγι ἀργύρῳ τα. Ἡ δυFανοίjη ἀ(v)τὶ τῷ
ἀργύρων τῷ(v) δε τῷ(v) ταλά(v)των βασιλεὺς καὶ πτόλις Ὀνασίλω καὶ τοῖς
κασι-
γνήτοις ἀπὸ τῷ ζῷ τῷ βασιλέΦος, τῷ i(v) τῷ iρωνι τῷ Ἀλφιριjάτα(;) τὸ(v)
χῶρον
τὸν i(v) τῷ Ἑλει, τὸ(v) χραυόμενον Ὁ(g)κατος ἀλΦεω, καὶ τὰ τέργνιja τὰ
ἐπιό(v)τα
10 πά(v)τα ἔχεν πανώνιον ὕFαι; ζῶν ἀτελήν. "Ε κέ σις Ὀνάσιλον ἥ τὸς
κασιγνήτος ἥ τὸς παῖδας τῷ(;) παῖδων τῶν Ὀνασικύπρων ἐξ τῷ χώρῳ τῷδε
ἐξορύξη, ίδε πῷ, ὁ ἐξορύξη, πείσει Ὀνασίλω καὶ τοῖς κασιγνήτοι-
ς ἥ τοῖς παισὶ τὸν ἀργυρον τό(v) δε, ἀργύρῳ τα' τα.
Καὶ Ὀνασίλω oīFω ἄνευ τῷ(v) κασιγνήτων τῶν αἴλων ἐFρητάσατω βασιλεὺ-
15 ος καὶ πτόλις δοFέναι ἀ(v)τὶ (ταυκερων;) τὸ(v) μισθὸν ἀργύρῳ ήζ'
μν. Ε' ἥ δοκοίjη βασιλεὺς καὶ πτόλις Ὀνασί-
λω, ἀ(v)τὶ τῷ ἀργύρῳ τῷ δε, ἀπὸ τῷ ζῷ τῷ βασιλέΦος τῷ Μαλανίjα (?)
τῷ πεδίῳ, τὸ(v) χῶρον το(v) χραυ(ό)μενον Ἀμηνία ἀλΦω, καὶ τὰ τερ-
γνίja τὰ ἐπιό(v)τα πά(v)τα, τὸ(v) ποεχόμενον πὸς τὸ(v) ξόFο(v) τὸ(v) Δρυ-
μίων, καὶ πο-
20 ο τὰν ἱερέjιjaν τὰς Ἀθάνας καὶ τὸ(v) κάπον τὸν i(v) Σίμμιδος ἀρούρᾳ
τὸν ΔιFείθεμις δ 'Αραμνεὺς(;) ἥχε ἀλΦω, τὸ(v) ποεχόμενον πὸς Πασαγόρα-
ν τὸν Ὀνασαγόραυ, καὶ τὰ τέργνιja τὰ ἐπιό(v)τα πά(v)τα, ἔχεν πανωνιως ὕ-
Fαις ζῶν ἀτελήjα ιό(v)τα. "Ε κέ σις Ὀνάσιλον ἥ τὸς παῖδας τὸς Ὁ-
νασίλων ἐξ τῷ ζῷ τῷ δε ἵ ἐξ τῷ κάπῳ τῷ δε ἐξορύξη, ί-
25 δε ὁ ἐξορύξη, πείσει Ὀνασίλω ἥ τοῖς παισὶ τὸν ἀργυρον τό(v) δε, ἀργύρῳ
ν ήζ' μν'. Ε(;)δὲ τὰ ταλα(v)των τάδε, τὰ Fέπijα τάδε ιναλλαλισμένα
βασιλεὺς καὶ πτόλις κατέθιjαν i(v) τὰ(v) θιόν τὰν Ἀθάναν τὰν περ'
Ἐδαλιον, σὺν ὄρκοις, μὴ λῦσαι τὰς Φρητὰς τὰς δε, ὕFαις ζῶν.

ὅπις οἵς καὶ τὰς Φρυγίας τὰς δὲ λύση, ἀνοσία τοι γένοιτο. Τάς γε
30 ζᾶς τάς δὲ καὶ τὸς κάποις τός δὲ οἱ Ὀνασικύπρων παῖδες καὶ τῶν παῖδων
οἱ πα-
τὸς ἔξι(ν)σι αἰφελοὶ οἱ(ν) ι(ν) τῷ ιρωνί τῷ Ἐδαλιέζῃ λύσι.

Ἐπὶ τοῦ κειμένου δὲ τούτου, τοῦ σχεδὸν ἀσφαλῶς κατὰ
τὰ πλεῖστα εὑρεθέντος, παρατηρητέα εἰσὶ τὰ ἐπόμενα.

Στ. 1 πτόλις ἀντὶ πόλις, λέγεται σχηματισμὸς Κυ-
πριακὸς ὑπὸ σχολ. Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 1: «Κυπρίων τῶν ἐν Σα-
λαμῖνι ἡ λέξις».

Ἐδαλιεῖς, πιθανῶς Ἡδαλιεῖς, οἱ μετὰ ταῦτα λεγόμενοι
Ίδαλιεῖς, διὰ τὴν προσέγγισιν ἀναμφιβόλως τῆς προφορᾶς
τοῦ Η καὶ Ι.

Κατεόρκουντ πόλιν νομίζω δτι ισοδυναμεῖ πρὸς ἐπο-
λιόρκουν. Ἀληθὲς δτι ἡ δίφθογγος ΟΥ θ' ἀπήτει δύο ση-
μεῖα· ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ ταύτης τῆς ἐπιγραφῆς ἐκφράζε-
ται αὕτη διὰ μόνου τοῦ Ο, καὶ καθ' Ἡσύχιον βόλε ἔλεγον
οἱ Κύπριοι τὸ βούλη. Οἱ Γερμανοὶ ἐκδόται ἀναγινώσκουσι
κατεόρκων, ἐκ τοῦ καθορκάω, δπερ ἔξηγοῦσιν ὄρκῳ κατα-
λαμβάνειν, καὶ ἐννοοῦσιν δτι οἱ Μῆδοι καὶ Κιτιεῖς ὥρκισαν
τοὺς Ἡδαλιεῖς νὰ πληρώνωσιν ἐναὶ ιατρόν· δι' ὃ καὶ τὴν πρώ-
την λέξιν τῆς ἐπιγραφῆς ἀναγινώσκουσιν ὥδε. Ἀλλ' οὐδὲ
τὰ ἐπόμενα ἔχουσι τύπον ὄρκου, οὐδὲ εὔνόητον θὰ ἦν τί δι-
καιώματο ἡ συμφέρον εἶγον οἱ ξένοι ἐκεῖνοι νὰ ἐπιβάλωσιν
ιατρὸν εἰς τὸ Ἡδαλιόν, οὐδὲ ἔξηγεῖται, ως καὶ οἱ ἐκδόται
δμολογοῦσιν, ἡ κατωτέρω μνεία μάγης (στ. 3).

Μᾶδοι οἱ Μῆδοι, ὅντες ἐπὶ τῆς Περσοκρατίας κύριοι βε-
βαίως καὶ τοῦ Κιτίου.

Κετιεῖς, πιθανῶς Κητιεῖς, οἱ ἔπειτα Κιτιεῖς. Ὁ Röth
γράφει τὸ προτελευταῖον γράμμα τῆς λέξεως ταύτης ως ἀν
ἡν κα. Φαίνεται δ' δτι πρὸς χρῆσιν τῆς παραβόλου αὐτοῦ

κεταφράσεως ἐκύρωσε μόνον τὴν αὖτε κεφαλήν τοῦ γράμματος, ὅντος ἀληθῶς Φε.

'Iτt ἀντὶ ἐτ, ως ἐν τῇ Ἀρκαδικῇ ἐπιγραφῇ. Καὶ ὁ Ἡσύχιος λέγει τὴν iτ πρόθεσιν Κυπριακήν, συντασσομένην γίστε καὶ μετ' αἰτιατικῆς, ἀντὶ τῆς εἰς (ἥτις ἔστιν ἐνς), οἴον «iτ φάος», καὶ κατωτέρω στ. 27 iτ τὰν θιόν.

Φιλοκύπρων ἀντὶ Φιλοκύπρω (ἥτοι Φιλοκύπρου). Πολλαχοῦ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης τὸν παρέλκει εὐφωνικῶς εἰς τὴν γενικήν τῆς δευτέρας κλίσεως. Φιλόκυπρός τις υἱὸς Ἀριστοκύπρου μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἡρόδοτου (10) ως βασιλεὺς τῶν Σόλων ἐν Κύπρῳ. Ἐνταῦθα δὲ πρόκειται περὶ ἐπωνύμου τινὸς δημοτικοῦ ἄργοντος τῶν Ἰδαλιέων, μνημονευομένου δύμοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως, διότι εἰς τὴν σύμβασιν συμμημονεύονται ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ πόλις.

'Ορασαγόραν. Ἡ κατάληξις αὕτη ἔστι, καὶ κατὰ τὴν Ἀρκαδικήν ἐπιγραφήν, ἡ τῆς γενικῆς τῶν ἀρσενικῶν τῆς πρώτης κλίσεως.

2. *'Εδαλιές Φε, οἱ Ἰδαλιέῖς, ἐκ παραθέσεως πρὸς τὸ «Βασιλεὺς καὶ ἡ πόλις».*

'Αρωγορ, προτεκάλουν, ως ἐν τῷ Κυπριακῷ ἄσματι, ἐν Ὁμ. Ἰλ. Ε, 899, εἰς τὴν αὔτην ως καὶ ἐνταῦθα γρῆσιν. «Παιήον' ἀρώγειν ἴήσασθαι».

'Οράσιλος, ἡ Ὀνήσιλος, ὄνομα, καθ' Ἡρόδοτον (11), τοῦ ἡρωϊκοῦ βασιλέως τῆς Σαλαμῖνος, δστις ἥγωνίσατο ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς νήσου κατὰ τῶν Περσῶν.

'Ορασικύπρων (καὶ ἐν στ. 11), γενικὴ ἐνική, ἀντὶ Ὀνασικύπρου. Τὸ ὄνομα ως τὸ Ὀνήσανδρος.

3. *'Ιατῆραν, τὸν ιατρόν, ως καὶ παρ' Ὁμήρῳ. Ἡ δὲ*

(10) E, 113.

(11) E, 104.

πύκνωσις τῆς προφορᾶς διὰ τοῦ Ἰ, ώς καὶ παρ' ἡμῖν χυδαίως τὸ γιατρός. Τὸ τελικὸν δὲ τὸ παρέλκει ώς εἰς τὰς γενικάς, ἢ προστίθεται ἐτεροχλίτως, ώς εἰς τὴν δημώδη καθομιλουμένην.

Tός, οὐχὶ τώς, ἀντὶ τούς, κατὰ τὴν Ἀρκαδικὴν ἐπιγραφήν.

Κασιγγήτος, τοὺς ἀδελφούς. Ἡ λέξις δημορική.

4. *Ίκμαμένος, δηλοῦ πιθανῶς τετρωμένους, ἐκ τινος ρήματος συγγενοῦς πρὸς τὸ αἰχμή, αἰχμάω.*

Ir τῷ μάχᾳ. Υποτίθεται λοιπὸν ὅτι ἐπὶ τῆς πολιορκίας ἐγένετο ισχυρά τις ἔξοδος καὶ μάχη, ἐφ' ἣς πολλοὶ πολῖται ἐπληγώθησαν, καὶ διὰ τοῦτο προσκαλοῦνται Ιατροὶ πρὸς θεραπείαν αὐτῶν.

Μισθῶν, πιθανῶς γενική ἐνική, μισθοῦ, παρέλκοντος τοῦ τ.

Κάς πα, δῆλ. καὶ πῃ, ώς τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους(12) οὕπα. "Εχει, φαίνεται σημασίαν συμπεραστικήν, καὶ γοῦν.

Εὑρητάσατον. Τὸ ρῆμα ἦν πιθανῶς ἀγητάομαι ἐκ τοῦ ἀγητὰ ἢ ἀγητρα, δηλοῦν τὸ συμφωνῶ ἐπὶ ἀγητοῖς. "Οτις ἡ λέξις ρῆτρα εἶχεν ἐξ ἀρχῆς τὸ δίγαμμα, γνωστὸν καὶ ἀλλαχόθεν. "Ιδε δὲ ίδιως ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν ἀρ. 33. Τὸ δὲ Υ παρενετέθη ἵνα ἔτι μᾶλλον ἐμφάνη τὴν προφορὰν εφ' ἣν δίδει τὸ δίγαμμα, ώς παράδειγμα τοῦ ἐναντίου, τῆς παρεμβολῆς τοῦ Φ μεταξὺ τοῦ Α καὶ τοῦ Υ παρέχουσιν ἀνωτέρω(13) αἱ Βοιωτικαὶ ἐπιγραφαί. Ἡ δὲ κατάληξις τοῦ ρήματος ἔχει Υ ἀντὶ Ο, ώς καὶ κατωτέρω, στ. 29, γένοιτο, κατὰ τὸ ἄλλον τῆς Ἀρκαδικῆς ἀντὶ τοῦ ἄλλο, καὶ ώς καὶ ἐνταῦθα (στ. 8) τὸ ἀπὸν ἀντὶ τοῦ ἀπό. Δύναται δὲ

(12) Λυσικ. 1160.

(13) "Ιδ. Σελ. 61.

ὸ δῆμα νὰ ἦν καὶ πληθυντικόν, ἐρρητάσα(ν)το, ἐσυμ-
ώνησαν· ἀλλὰ προτιμότερον ἵσως τὸ ἐνικόν, κατὰ τὸ κα-
χωτέρω δυνανοίη.

5. Κὰ ἀτὶ ἀντὶ κὰς ἀ(ν)τί. Τὸ τελικὸν σύγμα ἐλλείπει
καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ἐνίστε, λόγῳ τινὶ εὔφωνίας, καὶ
οὕτω μετέπεσεν τὸ κὰς εἰς καί.

Τῶ μισθῶν, πιθανῶς οὐγὶ τῶ(ν) μισθῶν, ἀλλὰ τῶ μι-
θῶ (τοῦ μισθοῦ), μετὰ τοῦ εὔφωνικοῦ ν.

Ταυκερῶν, (καὶ στ. 15) λέξις δυσνόητος. Ἀν ἦτο δυ-
νατὸν τὸ πρῶτον γράμμα νὰ ἐκληφθῇ, ἀντὶ *Ta*, ως τὸ
ἀπλοῦν σύμφωνον τ., τότε ἡ λέξις ἵσως θὰ ἦτο τυχηρῶν,
δηλαδὴ τῶν ἀκανονίστων ἀμοιβῶν, εἰς ἀντίθεσιν τῶν μι-
θῶν, (ώς καὶ ἐν στ. 15 ἐν ἀντιθέσει φέρεται), ως καὶ ἡμεῖς
σήμερον λέγομεν τὰ τυχηρά.

ΔόFerai, ἄλλος σχηματισμὸς τοῦ δόμεραι. Ἐξ αὐτοῦ
διὰ συναιρέσεως παράγεται τὸ δοῦναι. Οὕτω καὶ ἐν τῇ
Σανσκριτικῇ ὑπάρχουσιν ἀμφότεροι οἱ τύποι δάμαρὲ καὶ
δαβάρε.

Ἐξ καὶ πρὸ συμφώνων, ως καὶ τὸ λατινικὸν ex. Συν-
τάσσεται ἀντὶ γενικῆς μετὰ δοτικῆς, ως τὸ ἀρκαδικὸν ἐς.

6. Φοίκῳ ἔχει τὸ δίγαμμα. ως τὸ βοιωτικὸν Φυκία, καὶ
τὸ λατινικὸν vicus.

ΒασιλέFος, τὸ δίγαμμα, ἔνεκα ἴδιωτισμοῦ τινος περὶ
τὴν προφοράν, ἀναλόγου πρὸς τὴν δίφθογγον τῆς δύομαστι-
κῆς βασιλεύς.

Πτόλιji, ἀντὶ πτόλει, ἡ μᾶλιν ἀντὶ τοῦ δωρικοῦ πτόλιi,
ἔνθα τὰ δύο i συναιροῦνται εἰς ἐν μακρόν, ἐν ᾧ ἐνταῦθα
μένουσιν ἀσυναίρετα, ὅπερ ἐμφαίνει τὸ παρεντιθέμενον j.

Ia' τά(λατα). Τὸ σημεῖον I, δηλοῦν τὴν συλλαβήν *Ta*,
ἐμφαίνει τὸν ἀριθμὸν 10 ἐπὶ τῶν Φοινικικῶν νομισμάτων.

I δὲ ἔστι βεβαίως ἐν. Τὰ Κυπριακὰ τάλαντα ἦσαν ἵσως ἐλάσσονα τῶν ἀττικῶν. Ἡ δὲ γοργούμενη ποσότης ἐπρόκειτο νὰ δικνεμηθῇ μεταξὺ τοῦ Ὄνασίλου καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

Δυαροίη=δοίη, ἐκ τινος ῥήματος δυάρω, δύαμι, μετὰ ρίζης δυν ἀντὶ δο, ως ἔχει καὶ τὸ λατινικὸν duam.

8. Ἀπὺ ἀντὶ ἀπό, ως καὶ ἀρκαδικῶς, καὶ ως ἀνωτέρω (στ. 4) ἐρρήτασαν. Συντάσσεται δὲ μετὰ δοτικῆς ως καὶ ἐν τῇ ἀρκαδικῇ διαλέκτῳ.

ζᾶ, ἐδύνατο ν' ἀναγνωσθῇ γάρ· ἀλλὰ τὸ σημεῖον δὲν εἶναι, ως γενικῶς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, τὸ αὐτὸ τῷ ἀντιστοιχοῦντι ψιλῷ κα. Τὸ γ δὲ δὲ διαλεκτικῶς ἐπροφέρετο καὶ ζ ἀποδεικνύει τοῦ Ἡσυχίου τὸ ζεύσασθαι ἀντὶ γεύσασθαι, τὸ ζάπεδον ἀντὶ πιθανῶς τοῦ ἐπίσης παρ' Ἡσυχίου ἀπαντωμένου «γάπεδον, ἀγροικικαὶ οἰκίαι».

'Ι(ν) τῷ ἕρωντι τῷ Ἀλφιριάτα. Τὸ ν τῆς ιν ἐλλείπει, ως καὶ ἀλλαγοῦ. "Ιρων, ως ἐκ τῆς γενικῆς ἐννοίας τοῦ μέρους τούτου, ἐπρεπε νὰ σημαίνῃ περιοχήν, καὶ δ Schmidt ὑπενθυμίζει δὲ iρ ἐβραΐστι καὶ ἀσσυριαστὶ σημαίνει πόλιν. Ἀλφιριάτης πρέπει νὰ ἡ παράγωγον τοῦ ὄνοματος Ἀλφιρία, μέρους τινὸς τῆς Κύπρου, ως τὸ Διωνιάτης ἐν Στεφάνῳ Βυζαντίῳ ἐστὶ τὸ τοπικὸν τῆς Διωνίας, χωρίου τῆς αὐτῆς νήσου.

9. Χρανόμενον, ἐκ τοῦ χραύω, δηλοῦντος παρ' Ὄμηρῳ ψαύω· ἄρα τὸν προσεγγίζοντα.

"Ογκατος. "Πηργεν Ἀθηνᾶς "Ογκα καὶ Ἀπόλλων Ὅγκατος. "Ωστε ἐδύνατο νὰ ὑπάρχῃ καὶ συγγενὲς πρὸς τὰ ἐπίθετα ταῦτα κύριον ὄνομα "Ογκας.

"Αλφεω γενικὴ τοῦ ἄλως (ἡ), (τὸ ἄλωνιον) συντακτικὴ

τοῦ γραυόμενον. Ἐσήμαινε δέ, καθ' Ἡσύχιον, τὸ ἀλονο^{τόντον}
(διὰ τὸ δίγαμμα), τὸν κῆπον παρὰ Κυπρίοις.

Τέρχητα. Καθ' Ἡσύχιον τέρχεται, φυτὰ νέα, ἐπομένως
ἐνταῦθα τὰ ἑτήσια προϊόντα. Ἡ δὲ τροπὴ τοῦ εἰς οἱ πρὸ^{τονήτος} διαλεκτικῶς ἀπαντᾶται καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτη
εἴς τὸ Θεός, γραφόμενον (σελ. 27) θιόν, ως καὶ παρὰ Κρησί,
καθ' Ἡσύχιον, καὶ σιδρόπατρος Λάκωσι, καὶ ἐν ταῖς βοιωτι-
καῖς ἐπιγραφαῖς ἔτια, ἀνέθιαν, ἀντὶ ἔτεα, ἀνέθεσαν.

Ἐπιόντα, τὰ ὅντα ἐπὶ τῆς γώρας.

10. Ἔχει, ἡ δωρικὴ καὶ ἀρκαδικὴ κατάληξις τοῦ ἀπα-
ρεμφάτου.

Πανώριον, φρονῶ δτι πρέπει νὰ γραφῇ μονολεκτικῶς,
ὡς κατωτέρω Πανωρίως (στ. 22), εἰς πανώριον ἀτελῆν,
πρὸς γενικὴν πώλησιν ἄνευ φόρου.

“ΓΦαις ζῆται (καὶ στ. 23 καὶ 28). Ὁ Δεκέ καὶ Siegismund
ἐννοοῦσι πλὴν τῶν γαιῶν, τὸ γΦαις θεωροῦντες ως πρό-
θεσίν τινα συγγενῆ πρὸς τὴν λατινικὴν vehis, τὴν ἐν συν-
θέσει vehe ἢ ve (οἷον vehemens, vecors). Ἡ δὲ ἔννοια κατ'
αὐτούς ἐστι· Νὰ ἔχωσι τὴν ἀδειαν νὰ πωλῶσιν ἄνευ ἀπο-
τίσεως τέλους πάντα τὰ προϊόντα τῶν γαιῶν, οὐχὶ ὅμως
καὶ αὐτὰς τὰς γαιάς.

Ἐκε σις. Τὸ ἐάντι εἰ· ως τὸ βόλε ἀντὶ βούλει· κε τὸ
ἄν· ωστε ἔκειταις τὸ ἐάρ.

Σίς δὲ (καὶ στ. 23 καὶ 29) τὸ τίς. Ὁ Ἡσύχιος μαρτυρεῖ
δτι οἱ Κύπριοι ἔλεγον «σί βόλε· τί θέλεις».

12. Ἐξορύξη (καὶ στ. 24 καὶ 25). Ἐξορύζω ἦν, φαί-
νεται, παρὰ Κυπρίοις τὸ ἐξορίζω, ἀποβάλλω τῶν ὁρίων,
ὡς ἐν Ἡσυχίῳ ταρθύζω ἀντὶ ταρθέω. Τὸ ξ ἀντὶ τοῦ σ εἰς
τὸν μέλλοντα καὶ παρ' Ἀρκάσιν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ: παρε-

τάξωσι ἐκ τοῦ παρετάζω. Τὸ δ' ύπογεγραμμένον εἶλλει-
πει ὡς καὶ ἐν τῷ λύση (29).

'Ιδέ πα, καὶ στ. 25 ιδέ, θεωροῦσιν οἱ ἐκδόται ὡς ἀπό-
δοσιν τοῦ ἔκε, οἶν καὶ δή· ὅ, ὡς ἐν Ὁμήρῳ τὸ δστις,
ύποθετικῶς.

Πείσει ἀντὶ τίσει ἦ τείσει, ὡς ἐν τῇ Ἀρκαδικῇ ἐπιγραφῇ.
Ἡ δὲ διαλεκτικὴ τροπὴ τοῦ τ εἰς π, πρὸς ἔκφρασιν τῆς
ἰδέας τῆς ποινῆς, ἔστιν ἀνάλογος πρὸς τὸ πίσυρες ἀντὶ τέτ-
ταρες, καὶ ἐνταῦθα (στ, 29) ὅπι ἀντὶ ὅτε.

13. *Tόν δε, τὸν κατωτέρω ἀριθμούμενον.*

Ta· σύντμησις τοῦ τάλαντα.

14. *OīFω, μόνῳ αὐτῷ.*

Aīllωr ἀντὶ āllωr, ὡς ἐν Ἡσυγίῳ aīlōtropoτοr· ἀl-
lōtropoτοr. Τὸ Λατινικὸν *alius*.

Ἔζ' μν. E. Οἱ ἐκδόται ἔξηγοῦσι κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον
τὰ σημεῖα τῆς ἐπιγραφῆς SIII ISII· νομίζουσι δηλαδὴ ὅτι τὸ
μὲν σημεῖον S τὸ δυνάμενον *Pe*, ἐδήλου καὶ τὸν ἀριθμὸν
πέντε, τὰ δὲ σημεῖα I τὸν ἀριθμὸν ἐν· καὶ τὴν μὲν πρώ-
την σύστασιν SIII I ἐμφαίνουσαν δεκάδας ἥτοι $50+40=90$,
τὴν δὲ δευτέραν SII μονάδας, ἥτοι $5+2=7$, ὥστε τὸ δλον
ἐμφαίνει τὸν ἀριθμὸν 97. Ως δὲ μετὰ τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ
στ. 6 ἔπειται σημεῖον ἐμφαίνον τὴν φωνὴν τα (τάλαντα),
οὕτω μετ' αὐτοὺς ἔπειται σημεῖον ἀτελῶς ὄμοιάζον τὸ ἐκ-
φράζον τὴν φωνὴν τα, καὶ μετ' αὐτὸ ἐν ε. Οἱ ἐκδόται ἐκ-
λαμβάνουσι τὸ μὲν πρώτον, ὡς σημεῖον ἴδιαίτερον, δηλοῦν
τὴν πρώτην ύποδιαίρεσιν τοῦ ταλάντου (ἥτοι τὴν μνᾶν),
ἐπὶ ύποθέσει ὅτι αὕτη ἡ ύποδιαίρεσις, καὶ τοιοῦτο εἴγε
τὸ ὄνομα τότε ἐν Κύπρῳ.

16. Τὸ δὲ Ε ἐκλαμβάνουσιν ὡς ἐπιτομὴν τοῦ Ἐδαλίου·
ώστε τὸ δλον ἔσται 97 μνᾶς Ἐδαλίου (δηλαδὴ κατὰ τὴν

ἀλίαν ἦν εἶγον ἐν Ἰδαλίῳ). Ἀλλ' ἡ ἐξήγησις αὗτη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ως ἀσφαλής.

Δωκοίη, ἀπὸ ρίζης δώκω, δῆτεν τὸ ἔδωκα. "Ωστε ἔσται καὶ τοῦτο δοίη, ως τὸ διανοίη στ. 6.

17. *Małarija*. "Αγνωστον μέρος τῆς Κύπρου. Υπῆρχε *Małarios* πόλις Οινωτρῶν. (Στ. Βυζ.) ἐκ τοῦ μᾶλον, τοῦ μήλου, ἢ τοῦ ἀρνίου.

18. *Tā πεδίᾳ*, τῇ πεδινῇ (γῆ). *Πεδίον* ἦν κατ' ἀρχὰς ἐπίθετον.

'*Αμηρίja*, ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ τὸ ὄνομα 'Αμεινίας. Ἡ τροπὴ δ' ἀποδεικνύει τὴν ἔκτοτε σχέσιν τῆς προφορᾶς τοῦ η καὶ ει. Ἡ γενικὴ τῆς πρώτης κλίσεως ἔπρεπε νὰ ἦν 'Αμηρίav' ἢ ἐξέπεσε δὲ τὸ υ, ἢ δωριστὶ ἐκλίθη 'Αμηνίασ συναιρεθὲν εἰς 'Αμηνία.

19. *Tὸν ποεχόμενον* ἀναφέρεται εἰς τὸ χῶρον.

Ποεχόμενον ἀντὶ προσεχόμενον, ἐκπεσόντος τοῦ ρ, ως ἐν τῇ ἀμέσως ἐπομένῃ προθέσει πος ἀντὶ πρός, καὶ ως ἐν τῷ ποιητικῷ ποτί, τοῦ δὲ ζ, ως ἐν τῷ κάς, κά. *Ποεχόμενον* ἐστὶ λοιπὸν δ, τι τὸ ἀνωτέρω (στ. 9 καὶ 18) χρανόμενον.

Tὸ(r) ρόFο(r) τὸ(r) Δρυμίων.

'Ο *Δρυμίων* ροῦσις ἦν ἵσως ρύαξ τις ἀγνωστος ἐν τοῖς δρυμῶσι τῆς Κύπρου. Τὸν τοῦ τὸν φαίνεται δτι παρελείφθη πρὸ τοῦ ρ, ως παραλείπεται πρὸ τῶν μέσων συμφώνων.

20. *Tὰr iέρεjijar*, τὴν iέρειαν. 'Ονομάζει δὲ τὴν iδιοκτητιν ἀντὶ τῆς iδιοκτησίας.

21. *ΔιFeίθεμις*, ως Διειτρεψής ἐν Ἀττικῇ ἐπιγραφῇ (Bœckh, Staatshh. d. Ath. XIII, Πίν. 6).

'Ηχε ἀντὶ εἶχε, Αἰολικὸν καὶ Δωρικόν, ως καὶ τὸ 'Αρκαδικὸν ἡργασμένον.

Ἄλφω, αἰτιατικὴ ἑτερόχλητος, ως ἀλώριον.

Πασαγόρας, πιθανῶς ἀδελφὸς τοῦ Φιλοκύπρου. *Ιδ. στ. 1.*

22. *Παρωρίως, ταῦτὸ τῷ ἀνωτέρῳ, στ. 10.*

23. *Ἀτελίja, ἀντὶ ἀτελέα (ιδ. στ. 10) ἀτελῆ (ιδ. ἀνωτ. στ. 9, τέρχυja).*

24. *I ἐξ.* Τὸ εἰσως τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ὄμηρικοῦ *iδέ,* δηλοῦν καὶ, ἦ, ἐὰν κεῖται ἀντὶ τοῦ ἦ, δὲν ἐμφαίνει ἦδη ἄρα γε ὄμοιότητά τινα προφορᾶς;

26. *Iδὲ τὰ ταλάντων τάδε.* Οἱ ἔκδόται ἔξηγοῦσι «ταῦτα τὰ ἔπη, ταῦτα περὶ τῶν ταλάντων...» Πιθανώτερον φαίνεται, ἡ φράσις αὕτη νὰ ἦν μεμονωμένη· «Λοιπὸν τὰ περὶ τῶν ταλάντων ταῦτα εἰσί».

Tὰ Φέπιja, ἦτοι ἔπια, ἔπεα, ἔπη, οἱ λόγοι. *Ἐνταῦθα ἄρχεται νέα περίοδος περὶ τῆς ἀναθέσεως.*

Iraλλαλισμέρα, τὰ ἐναλλαγέντα ἦ ἀνταλλαγέντα. Εν τοῖς ἀνεκδότοις τοῦ Bekker λέγεται· «ἀλλαλίζειν, ἀλλήλους περαίνειν».

27. *Katéθijsar, ως ἐν τινι Βοιωτικῇ ἐπιγραφῇ* (Bœckh, C. I. 1588) *τὸ ἀνέθιαν, κατέθεσαν.*

Iv τὰν θιὸν ἀντὶ εἰς τῆς Θεοῦ, ως ἐν ποιηταῖς ἐνίστε. Τῆς Ιδαλίας Αθηνᾶς γίνεται μνεία καὶ ἐν ἑτέρᾳ κυπριακῇ ἐπιγραφῇ.

Περ' ἀντὶ περὶ πρὸ φωνηέντων, αἰολικῶς καὶ δωρικῶς.

28. *Σὺν ὄρκοις, ποιήσαντες καὶ δρκους, ως ἐν Εενοφ. Κυρ. Παιδ. B, 3, 12.* «*Σὺν θεῶν ὄρκω λέγω*».

ΥFaiς ζᾶr, πλὴν τῶν γαιῶν. Δι' αὐτὰς δηλαδὴ δὲν ὁρκίζονται νὰ τὰς δώσωσιν, ἀλλὰ μόνον νὰ δίδωσι τὰ γρήματα.

29. *Oπι ἀντὶ ὅτε, ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης ἐξ ἦς τὸ ὄφρα, καὶ τὸ λατιν. ubi.*

'Aroσīja, ἀνοσιότης. "Ἐστω τοῦτο αὐτῷ εἰς ἀνοσιότητα.
31. "Ἐξορσι, ως τὰ ἀρκαδικὰ κρίνωνται, παρεξετάξωνται·
πᾶγα ἂν τὸ ο καὶ ἐνταῦθα δύναται νὰ ληφθῇ ἀντὶ ου.

AiFei, ὁ τύπος οὗτος εὑρηται καὶ ἄλλοχος. Bœckh C.I.1.
O(i). Τὸ : παρελείφθη ἵσως ἐκ παραδρομῆς, ἔνεκα τοῦ
ἐπομένου.

"Ἐστι δ' ἡ ἔννοια τῆς ἐπιγραφῆς ἐν συνόλῳ αὕτῃ :

Τὸ Ἰδάλιον ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τῶν Περσῶν καὶ τῶν Κι-
τιέων. Τοῦτο δ' ἦν βεβαίως περὶ τὰ μέσα τῆς πέμπτης
έκατονταετηρίδος, κατὰ τοὺς γρόνους τοῦ Κίμωνος, δτε
πολλὰς πόλεις ἐπαναστάσας κατὰ τῆς κυριαρχίας αὐτῶν
ἐπολέμουν οἱ Πέρσαι, ἐν ᾧ ἄλλας εἶχον εἰσέτι συμμάχους
ἡ ὑπογειρίους. Τότε δ' ἐγράφη ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη, ἥτις ἐπο-
μένως ἐστὶ μεταγενεστέρα πολλῶν τῶν ἀνωτέρω, ἐν Μέρει
Β, Κεφ. Ε, ἐκδεδομένων.

Ἐπὶ τῆς πολιορκίας λοιπὸν ταύτης, ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰδα-
λίου Στασίκυπρος, καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ πόλις, ἀντιπροσωπευο-
μένη ὑπὸ τοῦ ἐπωνύμου αὐτῆς ἀργοντος Φιλοκύπρου τοῦ
Όνασαγόρου, συνεφώνησαν μετὰ τοῦ ἰατροῦ Όνασίλου,
υἱοῦ τοῦ Όνασικύπρου, ἵνα αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ θε-
ραπεύωσι τοὺς τραυματίας ὅσοι ἔπεσαν ἢ ἔμελλον νὰ πέ-
σωσιν εἰς τὴν μάχην.

Παρατηρητέον δ' ἔτι τὸ μὲν ὄνομα τοῦ *'Oraσίλον* ἔφε-
ρεν ὁ ἡρωϊκὸς βασιλεὺς τῆς Σαλαμίνος, ὅστις πρὸ ἡμίσείας
περίπου ἐκατονταετηρίδος εἶχεν ὑψώσει τὴν σημαίαν τῆς
ἐπαναστάσεως κατὰ τῶν Περσῶν, τὸ δὲ τοῦ Φιλοκύπρου,
Βασιλεὺς τις τῶν Σόλων, σύγγρονος τῷ Όνασίλῳ· ὥστε
ἀπίθανον δὲν φαίνεται, οἱ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ μνημονευό-
μενοι νὰ ἦσαν ἔχεινων ἀπόγονοι, τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ὁ
παλαιὸς Όνασιλος εἶχεν ἐκθρονισθῇ καὶ ἀποκεφαλισθῇ.

Πρὸς τὴν ἰατρικὴν λοιπὸν ταύτην οἰκογένειαν συμφωνοῦσιν δὲ Βασιλεὺς καὶ ἡ πόλις τῶν Ἰδαλιέων, ἀντὶ παντὸς μισθοῦ καὶ ἄλλων ἀπολαχυῶν ἀπὸ τῶν θεραπευομένων, νὰ γορηγήσωσιν αὐτοῖς ἐφάπαξ ἔνδεκα τάλαντα, ἢ, ἂν δὲ Βασιλεὺς καὶ ἡ πόλις προτιμῶσι, ἀντ' αὐτῶν τὰ εἰσοδήματα γαιῶν τινῶν, ἢ οἱ λαμβάνοντες καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν ἐδύναντο ἐλευθέρως νὰ διαθέσωσι, γωρὶς ὅμως νὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ἄδειαν καὶ περὶ τῶν γαιῶν. Ἐν δὲ ἐπήργετο εἰς τινα, δηλαδὴ εἰς διάδοχόν τινα τοῦ Βασιλέως, ἢ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα ἄρχοντας, ν' ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ αὐτῶν τὰ εἰσοδήματα ταῦτα, ὥφειλε ν' ἀποδώσῃ αὐτοῖς τὰ 11 τάλαντα.

Εἰς αὐτὸν δὲ τὸν Ὀνάσιλον, ως τὸ πρώτιστον μέλος τῆς ἰατρικῆς ταύτης οἰκογενείας, ἐσυμφωνήθη νὰ δοθῇ πρσέτι καὶ ἄλλη τις γρηματικὴ ποσότης, ἵσως 97 μνῶν, ἢ, κατ' ἐκλογὴν τῆς πόλεως, τὰ εἰσοδήματα ἐξ ἑτέρων δημοσίων κτημάτων ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ὅροις.

Φαίνεται δὲ διὸ τοὺς ὅρους τούτους ἐπρότειναν οἱ περὶ τὸν Ὀνάσιλον, οἱ δὲ Ἰδαλιέῖς ἐνέκριναν τὴν δόσιν τῶν γρημάτων, ἀπέκρουσαν δὲ τὴν τῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ τῶν γαιῶν. Ἄλλὰ μετὰ ταῦτα, εἴτε γρημάτων στερούμενοι, εἴτε ἐπιμείναντος τοῦ Ὀνασίλου, προσέθηκαν εἰς τὸ τέλος τῆς συνθήκης διὶ παραχωροῦσι τὰ εἰσοδήματα τῶν γαιῶν εἰς τὸν Ὀνάσιλον καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ.

Πλὴν τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης, καὶ διάφοροι ἄλλαι διμοίως γεγραμμέναι εὑρέθησαν ἐν Κύπρῳ. Τινὲς ὅμως, ὀλιγόστιχοι, ἔγουσι τοὺς γαρακτῆρας ἴκανως παραλλάσσοντας, καὶ εἰσὶ δυστανάγνωστοι. Ωστε πιθανὸν φαίνεται διὸ τὸ σγῆμα τῶν γραμμάτων τούτων διέφερε κατὰ θέσεις ἢ κατ' ἐποχάς.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Ἐπιγραφαὶ ἀπὸ 80-94 Ὀλυμπιάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Σχῆμα τῶν γραμμάτων.

Αἱ ἐκ τῆς ἐποχῆς ταύτης βεβαίως μαρτυρούμεναι ἐπιγραφαὶ δεικνύουσι τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων πολὺ μᾶλλον διμοιόμορφον κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἢ ἐπὶ τῆς προλαβούσης. Αἱ πλεῖσται δὲ τῶν σωζομένων εἰσὶν ἐξ Ἀττικῆς, καὶ τὰ γράμματα αὐτῶν ἔχουσιν οἷα φαίνονται ἐν τῷ σχ. 55.

Ίδιως δὲ τὰ γωνιαῖα Β καὶ Ρ εἰσὶν ἀρχαιότερα, καὶ ἔτι ἀρχαιότερον τὸ Κ, ἔχον καὶ πλαγίαν κεραίαν, ως τὸ λατινικόν, καὶ τὸ κεκλιμένον Ν, καὶ τοῦ Σ τὸ σχῆμα Σ, ἀντὶ τοῦ μετὰ ταῦτα ἀντικαταστήσαντος αὐτὸ τετρασκέλου Σ.

Ως πρὸς τὸ γράμμα δὲ τοῦτο, ἡ ἐποχὴ τῆς μεταβολῆς αὐτοῦ δύναται ἀκριβέστερον νὰ προσδιορισθῇ· διότι πρῶτον μὲν σωζομένη συνθήκη μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Ἐρυθραίων, ἡνὶ δὲ Βοίκχιος ἀποδίδωσιν εἰς Ὀλ. 83 ἢ 84(1) ἔχει ἔτι τὸ σχῆμα Σ. Ἐτέρᾳ δὲ συνθήκη τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν ἐν Εὔβοιᾳ Ἐστιαίων(2), ἐκ τοῦ τέλους τῆς 84ης Ὀλυμπιάδος, ἔχει ἡδη τὸ Σ. Δεύτερον δέ, ἐν ἀναγραφαῖς τῶν φό-

(1) C. I. 73^b ad. Corr.

(2) C. I. 73^c, ad. Cor.

